

กระบวนการแปลเรื่องสั้น ของ ลีโอ ตอลสตอย ฉบับภาษาอังกฤษ
เรื่อง HOW MUCH LAND DOES A MAN NEED?

อังศุมารินทร์ ชลธนานารถ

อภินันท์นาการ

จาก

สำนักพิมพ์กลาง ม.มหิดล

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและพัฒนา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2543

ISBN 974-664-169-7

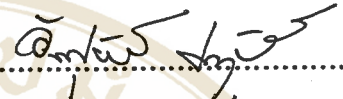
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

สารนิพนธ์

เรื่อง

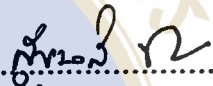
กระบวนการแปลเรื่องสั้น ของ ลีโอ ตอลสตอย ฉบับภาษาอังกฤษ

เรื่อง HOW MUCH LAND DOES A MAN NEED?

.....

นางสาวอังคมารินทร์ ชลชนานารณ

ผู้วิจัย

.....

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชามาวดี ขำหิรัญ

M.A., Adv.Dip.

ประธานกรรมการควบคุมสารนิพนธ์

.....

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชวีราภรณ์ วรรณดี

อ.บ, อ.ม.

กรรมการควบคุมสารนิพนธ์

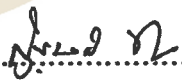

.....

ศาสตราจารย์เลียงชัย ลิมล์อมวงศ์

Ph.D.

คณบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

.....

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชามาวดี ขำหิรัญ

M.A., Adv. Dip

ประธานคณะกรรมการประจำหลักสูตร

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและ

วัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนา

ชนบท

สารนิพนธ์

เรื่อง

กระบวนการแปลเรื่องสั้นของ ลีโอ ตอลสตอย ฉบับภาษาอังกฤษ

เรื่อง HOW MUCH LAND DOES A MAN NEED?

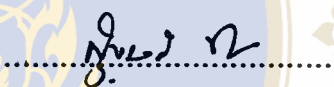
ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา

วันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2543

นางสาวอังศุมารินทร์ ชลธนานารอด
ผู้วิจัย

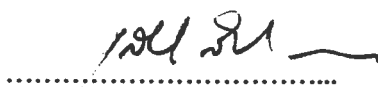
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุกุมาวดี จำหรีญ
M.A., Adv. Dip.

ประธานกรรมการสอบสารนิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชวีราภรณ์ วรรณดี
อ.บ, อ.ม.

กรรมการสอบสารนิพนธ์

ศาสตราจารย์เลียงชัย ลิ้มล้อมวงศ์
Ph.D.

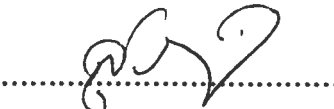
คณบดี

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

รองศาสตราจารย์หอมหวล ชื่นจิต
M.A.

กรรมการสอบสารนิพนธ์

ศาสตราจารย์คุณหญิงสุริษา รัตนกุล
Ph.D.

ผู้อำนวยการ

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสาร
และพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างค้ำจุนของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุกุมารวดี จำหริวัณู ประธานควบคุมสารนิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชวีราภรณ์ วรรณดี กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์หอมหวล ชื่นจิตร กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะ คำติชมที่เป็นประโยชน์มากมาย รองศาสตราจารย์ดอกเตอร์คุณหญิง วินิตา คิธิยนต์ ที่ได้ให้ความรู้และคำแนะนำในการเลือกกรณีศึกษา และผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญจิรา ถึงสุข ที่ได้กรุณาอ่านบทแปล และให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัย และทุก ๆ ท่านที่ได้ให้กำลังใจ กำลังใจ และคำปรึกษาที่ดีเสมอมา และที่ขาดเสียมิได้คือ เคนท์ เฉียฟ นิโคเลเยวิช ตลอดจนคณาจารย์ นักคิดนักเขียนผู้ยิ่งใหญ่ที่ได้รังสรรค์ผลงานวรรณกรรมชั้นเยี่ยมนี้ขึ้น รวมถึงหลุยส์ และอิดแมร์ โมดส์ นักแปลทั้งสองท่านที่ได้ถ่ายทอดวรรณกรรมชั้นเยี่ยมนี้มาเป็นภาษาอังกฤษ ให้ข้าพเจ้าได้มีโอกาสอ่านและศึกษาเรื่องสั้นเรื่องนี้ ขอขอบคุณหนังสือทุกเล่มในโลกที่นอกจากจะช่วยทำให้ข้าพเจ้ามีความรู้ด้านภาษาเพิ่มขึ้น และช่วยเปิดโลกทัศน์ของข้าพเจ้าให้เข้าใจชีวิต และการดำรงอยู่ของโลกมากขึ้นแล้ว ยังเป็นแรงบันดาลใจในการเรียน และสร้างงานวิจัยครั้งนี้อีกด้วย ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ที่ช่วยให้แนะนำหนังสือดี ๆ ให้อ่าน ช่วยเหลือทั้งร่างกาย แรงใจ และให้คำวิจารณ์ที่มีประโยชน์ต่องานวิจัยเสมอมา

ท้ายนี้ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณบิดามารดา ซึ่งได้เลี้ยงดูปลูกฝังให้ข้าพเจ้ารักการอ่าน ให้ความรัก กำลังใจ เสมอมาจนกระทั่งจบการศึกษา

อังศุมารินทร์ ชลธนานารอด

30 พ.ค. 43

4136637 LCCD/M : สาขาวิชา : ภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา ; ศศ.ม. (ภาษา
และวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสาร)

คำสำคัญ : การแปล เรื่องสั้น ทีโอดอลสตอย ไทย กระบวนการแปล

อังศุมารินทร์ ชลชนานารอด : กระบวนการแปลเรื่องสั้นของทีโอดอลสตอย ฉบับภาษาอังกฤษ
เรื่อง "HOW MUCH LAND DOES A MAN NEED?" (PROCESS IN TRANSLATING
THE ENGLISH VERSION OF TOLSTOY'S "HOW MUCH LAND DOES A MAN
NEED?") คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์ : สุชุมาวดี ขำหิรัญ, M.A., Adv. Dip. , วชิราภรณ์ วรรณคดี อ.บ.,อ.ม., 120 หน้า ISBN 974-664-169-7

สารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นการศึกษากระบวนการแปลเรื่องสั้นเรื่อง How Much Land Does a Man Need? ของ ทีโอดอลสตอย ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกนำฉบับที่ Louise และ Aylmer Maude แปลจากภาษารัสเซียเป็นภาษาอังกฤษไว้มาทำการศึกษา การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำความรู้และทฤษฎีด้านการแปลที่ได้ศึกษามาในหลักสูตรทั้งหมดมาประยุกต์ใช้จริงในการแปล และทำการศึกษาระบวนการทั้งหมดที่เกิดขึ้น นับตั้งแต่การเลือกสั้น กลวิธีการแปลทั้งในระดับคำ และในระดับโครงสร้าง ตลอดจนปัญหาที่เกิดขึ้น รวมทั้งวิธีการแก้ไข

จากการศึกษาพบว่า วรรณกรรมเป็นงานเขียนที่เน้นการแสดงความรู้สึก ไปตามจินตนาการของผู้เขียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่อง How Much Land Does a Man Need? เป็นเรื่องสั้นที่มีจากการดำเนินเรื่องและมีแก่นเรื่องเกี่ยวกับสังคม ดังนั้นในการแปล นอกจากจะต้องรักษาความหมายและอรรถรสไว้แล้ว ยังมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำการค้นคว้าข้อมูลทางสังคมของประเทศนั้น ๆ ประวัติ ผลงานและแนวคิดของผู้เขียน และผู้แปล เพื่อช่วยให้เข้าใจและตีความเนื้อเรื่องได้ดีขึ้น ซึ่งทำให้ผู้วิจัยสามารถเลือกใช้คำในภาษาไทยได้อย่างเหมาะสม มีความหมายที่ถูกต้อง ครบถ้วน และได้อรรถรสเทียบเคียงกับต้นฉบับ กระบวนการแปลเกิดปัญหาขึ้นในหลายขั้นตอนด้วยกัน ทั้งในระดับการรับทอดความหมายจากต้นฉบับ และระดับของการถ่ายทอดออกมาเป็นภาษาฉบับแปล ได้แก่ ปัญหาทางด้านการเข้าใจสำนวนภาษาอังกฤษ การขาดความรู้ทางด้านสภาพสังคมในต้นฉบับ ซึ่งทำให้ไม่เข้าใจเนื้อเรื่องได้อย่างถ่องแท้ รวมทั้งปัญหาอันเกิดจากต้นฉบับที่ไม่ได้เป็นภาษาดั้งเดิม แต่เป็นฉบับที่แปลมาแล้ว 1 ทอด การถ่ายทอดออกเป็นภาษาอื่น ๆ หลายครั้ง ซึ่งอาจทำให้ความหมาย และรสชาติของเรื่องผิดไปจากเดิมได้

4136637 LCCD/M : MAJOR : LANGUAGE AND CULTURE FOR COMMUNICATION AND DEVELOPMENT; MA. (LANGUAGE AND CULTURE FOR COMMUNICATION AND DEVELOPMENT)

KEY WORDS : LEO TOLSTOY, THAI, TRANSLATION, SHORT STORY, PROCESS
ANGSUMARIN CHONTANANART : PROCESS IN TRANSLATING THE ENGLISH VERSION OF TOLSTOY'S "HOW MUCH LAND DOES A MAN NEED?" THEMATIC PAPER ADVISORS: SUKHUMA-VADEE KHAMHIRAN M.A., Adv. Dip., WACHIRAPORN WANDEE M.A. 120 pp. ISBN 974-664-169-7

This Mini Thesis is a study process in translating a Leo Tolstoy's short story: "How Much Land Does A Man Need?" which was translated from Russian into English by Louise and Alymer Maude. The objectives of this study are: to apply the concept and theory of translation to the short story, to analyze the problems and how to solve these problems. The study covers the whole process starting from the story-selection, translation technique, to problem analysis and solution.

"How Much Land Does a Man Need?" is a Russian short story reflecting social setting and culture. To translate it, not only is knowledge of the life and attitude toward society of the author and translator necessary, but also background knowledge such as Russian pronunciation, culture, geography, history and politics. These are the important tools to interpret the theme, style and tone of the story, resulting in of the appropriate Thai word choice and structure. It was found from the study that the main problems in the translating process are choosing appropriate Thai words, especially pronouns and interjections. There was also difficulty in translating from the translated version. Since the structure of the source language and the target language are different, the researcher had to analyze the text in both grammar and meaning and to search for background information so as to be able to find equivalent form and meaning in the target language.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญและที่มาของหัวข้อศึกษา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
1.4 วิธีดำเนินการศึกษา	3
1.5 แนวคิดที่ใช้ในการวิเคราะห์ และกรอบแนวคิด	4
1.6 ขอบเขตของการศึกษา	5
1.7 ชีวิตประวัติและผลงานของผู้ประพันธ์	5
1.8 ชีวิตและผลงานของผู้แปลฉบับภาษาอังกฤษ	10
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม	11
2.1 แนวคิดด้านการแปล	11
2.2 ความหมายของการแปล	17
2.3 การแปลเรื่องสั้น	20
2.4 สภาพสังคมทั่วไปของรัสเซีย	24
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	28
บทที่ 4 บทแปลเรื่องสั้น	32
บทที่ 5 กลวิธีการแปล	47
5.1 การถ่ายทอระดับคำ	47
5.2 การแปลระดับโครงสร้างประโยค	72
5.3 การแปลชื่อเรื่อง	77

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 6 ปัญหาและแนวทางแก้ไข	78
6.1 คัพพี ส่วนวนที่เข้าใจยาก	78
6.2 โครงสร้างภาษา	79
6.3 การแปลคำสรรพนาม	81
6.4 การขาดความรู้ภูมิหลังในเรื่องที่จะแปล	82
6.5 การแปล 2 ทอด	85
บทที่ 6 สรุป อภิปรายผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ	89
บรรณานุกรม	93
ภาคผนวก ดัชนีเรื่องสั้น How Much Land Does a Man Need?	96
ประวัติผู้วิจัย	114
Summary	115

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของหัวข้อศึกษา

ในปัจจุบันเทคโนโลยีในการสื่อสารได้พัฒนาก้าวหน้ามากขึ้น งานแปลจึงเข้ามามีบทบาทในสังคมมากขึ้นเรื่อย ๆ ผู้แปลทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดในแง่มุมต่างๆ ตลอดจน ศิลปวิทยาการใหม่ๆ จากสังคมหนึ่งมาสู่อีกสังคมหนึ่ง อันจะนำไปสู่ความเข้าใจอันดีระหว่างคนต่างสังคม ต่างความคิด วัฒนธรรม อีกทั้งยังมีส่วนช่วยในเผยแพร่ความรู้ เทคโนโลยีสมัยใหม่ ที่อาจเป็นประโยชน์ในการพัฒนาสังคมได้อีกด้วย งานแปลมีหลายประเภท ทั้งงานแปลด้านกฎหมาย ธุรกิจ สังคมวิทยา มานุษยวิทยา โดยเฉพาะอย่างยิ่งวรรณกรรม ถือว่าเป็นงานแปลประเภทที่ได้รับความนิยมกันอย่างแพร่หลาย เนื่องจากมีเนื้อหาที่ใกล้ชิดกับวิถีชีวิตของคนทั่วไป

วรรณกรรมมีหลายประเภทด้วยกัน เช่น เรื่องสั้น บทละคร และนวนิยาย ในประเทศไทยมีการแปลเรื่องสั้นมาแต่ครั้งรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เริ่มแรกนั้นมีลักษณะเป็นลักษณะนิทาน ในสมัยต่อมามีการแปลกันมากขึ้น เนื้อหาของเรื่องก็หลากหลายขึ้น เรื่องสั้นมีลักษณะเฉพาะตัว อีกทั้งยังมีความยาวที่เหมาะสม ไม่ยาวมากเกินไปเช่นเดียวกับวรรณกรรมประเภทอื่นๆ เช่น บทละคร หรือ นวนิยาย

เรื่องสั้นมีองค์ประกอบที่แตกต่างไปจากวรรณกรรมประเภทอื่นๆ เช่น ความยาว วิธีผูกเรื่อง วิธีการสร้างฉาก และตัวละคร ดังนั้นกลวิธีในการแปลจึงแตกต่างกันไปด้วย ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาการแปลเรื่องสั้น วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการแก้ไขที่เกิดขึ้นในกระบวนการแปล อันจะเป็นประโยชน์ต่อวงการแปลและผู้สนใจต่อไป การศึกษาในครั้งนี้จะวิเคราะห์กระบวนการแปลทั้งหมด นับตั้งแต่ การเลือกกรณีศึกษา การค้นคว้าข้อมูลที่จำเป็นต่อการทำความเข้าใจแก่นเรื่อง เช่น ชีวิตประวัติ ผลงาน และแนวคิดของผู้เขียนและผู้แปล ประวัติศาสตร์สภาพสังคม การเมืองการปกครองที่ปรากฏในเรื่อง นอกจากนี้ยังมีขั้นตอนของการรับทอดความหมายจากต้นฉบับ เพื่อสรุปออกมาเป็นกลวิธีในการแปล ตั้งแต่หน่วยเล็กที่สุด คือระดับ

เสียง ระดับคำ และในระดับประโยค รวมทั้งวิเคราะห์ปัญหาที่พบในกระบวนการแปล และอภิปรายแนวทางแก้ไข

ผู้ศึกษาเลือกเรื่อง *How much land does a man need?* ซึ่งเป็นผลงานของ Leo Tolstoy นักคิดนักเขียนชาวรัสเซีย ในสมัย ค.ศ. 1809-1849 ผู้ซึ่งได้ชื่อว่าเป็นนักเขียนเลื่องชื่อที่สร้างงานเขียนที่มีคุณภาพ สอดแทรกปรัชญาอันลึกซึ้ง และหลักสัจธรรมที่มีคุณค่าทางความคิด จากนั้นจึงได้ลงมือแปลด้วยตัวเองเพื่อศึกษากระบวนการแปล สรุปรวบรวมปัญหาและแนวทางแก้ไข เพราะนอกจากเรื่องสั้นเรื่องนี้จะมีสาระประโยชน์ทางด้านแนวคิดแล้ว ยังเป็นเรื่องสั้นที่มีความน่าสนใจทางด้านฉากหลังในเนื้อเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสภาพสังคมอีกด้วย ฉากหลังทางสังคมที่ปรากฏในวรรณกรรมนั้นเป็นลักษณะที่ค่อนข้างโดดเด่นของเรื่องสั้นรัสเซีย กล่าวคือ ประเทศรัสเซียมีประวัติศาสตร์ในการต่อสู้ทางการเมือง และการเปลี่ยนแปลงการปกครองมายาวนาน นักเขียนส่วนมากในยุคสมัยนั้นจึงมักสะท้อนสภาพสังคมดังกล่าวออกมาในงานเขียนของพวกเขา งานเขียนดังกล่าวมักสะท้อนแนวคิด ทศนคติของนักเขียนเหล่านั้นต่อการเปลี่ยนแปลงและดำรงอยู่ของสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งตลอดสครอยผู้เขียนเรื่อง *"How Much Land Does a Man Need?"* นี้ นับว่าเป็นนักคิดนักเขียนในระดับแนวหน้าของรัสเซียที่มักสร้างผลงานที่สะท้อนภาพปัญหา และชี้ทางออกให้แก่สังคม ความรู้ภูมิหลังเกี่ยวกับเรื่องที่จะแปลเหล่านี้มีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะนำไปสู่ความเข้าใจบริบททางสังคมตามฉากของเรื่อง เพื่อตีความแก่นเรื่อง เข้าใจวรรคตรสของเรื่อง และถ่ายทอดออกมาเป็นภาษาฉบับแปลที่สามารถสื่อความหมายได้เทียบเคียงกับต้นฉบับมากที่สุด

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1.2.1 เพื่อนำความรู้และทฤษฎีทางการแปลทั้งหมดที่เรียนรู้ มาทดลองใช้ในการแปลจริง
- 1.2.1 เพื่อศึกษากระบวนการแปลทั้งหมดเริ่มตั้งแต่การเลือกเรื่องจนแปลเสร็จสิ้นสมบูรณ์ เพื่อนำไปสรุปเป็นกลวิธีในการแปลเรื่องสั้น
- 1.2.3 เพื่อสรุปรวบรวมปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในกระบวนการแปล และแนวทางในการแก้ไข

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.3.1 เข้าใจถึงกลวิธีในการแปลเรื่องสั้น

1.3.2 เข้าใจถึงปัญหาและอุปสรรคของการแปลเรื่องสั้นที่เกิดขึ้น และแนวทางในการแก้ปัญหา

1.3.3 ผลจากการศึกษาเป็นแนวทางที่เป็นประโยชน์ในการแปลวรรณกรรม และผู้สนใจต่อไปในอนาคต

1.4 วิธีการดำเนินการศึกษา

1.4.1 คัดเลือกเรื่องสั้น

ผู้วิจัยมีขั้นตอนการเลือกเรื่องสั้นดังต่อไปนี้

1.4.1.1 กำหนดกรอบและลักษณะของเรื่องสั้นที่จะนำมาทำการแปลและวิเคราะห์กระบวนการแปลตามลักษณะดังนี้

- 1) คุณค่าทางด้านความคิด เนื้อเรื่องให้คติธรรมสอนใจแก่ผู้อ่าน สามารถนำหลักคิดมาปรับ ใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้
- 2) มีความงามด้านวรรณศิลป์

1.4.1.2 คัดเลือกจากหนังสือรวมเรื่องสั้นเอกของโลกหลายเล่ม เช่น The Modern Short Story ของสำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเคอร์เนล สหรัฐอเมริกา The Short Story : Classic and Temporary ของสำนักพิมพ์เจ บี ลิพพินคอตท์ สหรัฐอเมริกา และ The Literary Heritage ของสำนักพิมพ์เฮลท์แอนด์คอมพานี เป็นต้น

1.4.2 อ่านเรื่องสั้น How Much Land Does a Man Need? อย่างถี่ถ้วนเพื่อทำความเข้าใจเนื้อหา

1.4.3 ศึกษากลวิธีในการแปลเรื่องสั้น

1.4.4 ค้นคว้าข้อมูลที่เป็นต่อการแปล อันได้แก่ ชีวิตประวัติ แนวคิดและผลงาน ของผู้เขียน ความรู้เบื้องหลังด้านสังคม การเมือง การปกครอง ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม ของประเทศรัสเซีย เพื่อนำไปประกอบการตีความแก่นเรื่องได้อย่างถูกต้องตามเจตนารมณ์ของผู้เขียนวิเคราะห์ภาษาในต้นฉบับ

1.4.5 ลงมือแปล

1.4.6 ปรับบทแปล

1.4.7 สรุปรวบรวมกลวิธีในการแปลเรื่องสั้น โดยจัดแบ่งข้อมูลออกเป็นการถ่ายทอดระดับคำ และระดับโครงสร้าง

1.4.8 สรุปรวบรวมปัญหาที่เกิดในกระบวนการแปล

1.4.9 อภิปรายแนวทางแก้ไข

1.5 แนวคิดที่ใช้ในการวิเคราะห์ และกรอบแนวคิด

การแปลเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ซึ่งต้องอาศัยทั้งความรู้ความสามารถทางด้านภาษา สังคม วัฒนธรรม และความสามารถในการใช้ภาษาที่สละสลวย ความสามารถในการสรรหาถ้อยคำที่งดงามมาใช้ในการถ่ายทอดได้ ดังที่ไนดา (Nida, อ้างถึงใน สัจญณี สายบัว 2540) กล่าวไว้ว่า การแปลเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ การมองว่าการแปลเป็นเรื่องของศิลป์อย่างเดียวนั้นเป็นการมองข้ามหลัก และข้ออธิบายที่มีอยู่ในการแปลทุกชนิด ซึ่งมีประโยชน์ต่อผู้ที่จะเป็นนักแปลที่ดี ในทำนองเดียวกัน ผู้ที่เห็นว่า การแปลเป็นเรื่องของศาสตร์เพียงอย่างเดียว โดยไม่คำนึงถึงความสำคัญของส่วนที่เป็นศิลป์และการฝึกฝน ก็ไม่อาจผลิตงานแปลที่มีคุณภาพดีได้ ไม่ว่าจะเป็งานแปลของตัวบท (text) ชนิดที่มุ่งให้สาระและข้อมูล หรือตัวบทที่มุ่งให้ความบันเทิง และเสนอความรู้สึกส่วนตัวของผู้เขียน

มีผู้ให้คำจำกัดความของการแปลไว้หลายประการด้วยกัน เช่น

ไนดา (Nida, อ้างถึงใน สัจญณี สายบัว 2540) ผู้เชี่ยวชาญด้านทฤษฎีการแปลชาวอเมริกันกล่าวไว้ว่า การแปลเป็นเรื่องของการถ่ายทอดความหมาย (meaning) และการถ่ายทอดรูปแบบของการเสนอความหมาย (form) ของข้อความในภาษาหนึ่งเป็นอีกภาษาหนึ่ง

แคทฟอร์ด (Catford, อ้างถึงใน สัจญณี สายบัว 2540) กล่าวว่า การแปลคือ การใช้ภาษาอีกภาษาหนึ่ง เพื่อสื่อความหมาย ที่แสดงโดยภาษานเดิม

จากพิจารณาแนวคิดดังกล่าวนี้พบว่า ในระบบสื่อสารผู้แปลมีหน้าที่สำคัญในการเป็นตัวกลางในการถ่ายทอดความหมายจากผู้ส่งสารมายังผู้รับซึ่งอยู่ต่างสังคมกัน ดังนั้นการแปลจึงไม่ใช่แค่เฉพาะเรื่องการเปลี่ยนคำในภาษาหนึ่งให้เป็นอีกภาษาหนึ่งเท่านั้น แต่หมายถึงการถ่ายทอดความ

หมายเหตุที่ปรากฏในต้นฉบับ ออกมาเป็นข้อความในอีกภาษาหนึ่ง ความหมายทั้งหมดในต้นฉบับนอกจากจะหมายถึงความหมายโดยตรง ตามตัวอักษร หรือความหมายตามพจนานุกรมของศัพท์คำนั้น ๆ แล้ว ยังหมายรวมถึง อารมณ์ความรู้สึก รสชาติ ของเรื่อง และ น้ำเสียงของผู้เขียน หรือที่เรียกว่า อรรถรส อีกด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการแปลวรรณกรรม อรรถรสนี้เป็นหัวใจสำคัญ เป็นจุดมุ่งหมายหลักที่ผู้เขียนต้องการสื่อแก่ผู้อ่าน เพราะฉะนั้นผู้แปลจึงต้องถ่ายทอดอรรถรสนั้นให้ได้ครบถ้วน

1.6 ขอบเขตของการศึกษา

เรื่องสั้นที่เลือกมาเป็นกรณีศึกษา คือ How Much Land Does a Man Need? ของ Leo Tolstoy นักประพันธ์ชาวรัสเซีย ต้นฉบับเดิมเป็นภาษารัสเซีย Louise และ Aylmer Maude เป็นผู้แปลเป็นภาษาอังกฤษ ลงตีพิมพ์เป็นครั้งแรก เมื่อปี 1943 ในหนังสือ Treasure of Russian Literature ต่อมา R.W. LID ได้นำมาตีพิมพ์ซ้ำในหนังสือ The Short Stories : Classic and Temporary ซึ่งจัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ J.B. Lippincott Company , New York สหรัฐอเมริกา ในปี 1996

ประเด็นที่จะทำการศึกษา มีดังต่อไปนี้

1. ศึกษากระบวนการแปลทั้งหมด เริ่มตั้งแต่การเลือกเรื่องจนแปลเสร็จสมบูรณ์
2. สรุป รวบรวมปัญหาที่พบจากการแปลเรื่องสั้น How Much Land Does a Man Need? ของ Leo Tolstoy
3. อภิปรายแนวทางการแก้ไข และข้อเสนอแนะที่คาดว่าจะจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในอนาคต

1.7 ชีวิตประวัติและผลงานของผู้ประพันธ์

ลีโอ ตอลสตอย มีชื่อเต็มว่า เคานต์เลียว นิโคเลเชวิช ตอลสตอย เป็นบุตรคนที่ 4 ในบรรดาบุตรและธิดาห้าคนของเคานต์นิโคเล อิลยิช ตอลสตอย กับเจ้าหญิงมารีเย มิโคเลฟนา ตอลสตอยา ทั้งฝ่ายบิดาและมารดาต่างเป็นตระกูลเก่าแก่ และได้รับการยกย่องมากที่สุดตระกูล

หนึ่งในราชอาณาจักรรัสเซีย คอลสตอยเคบิโตซึนมาท่ามกลางบรรยากาศรัสเซียสมัยต้นศตวรรษที่ 19 เมื่อยังไม่เกิดล้มระบบทาส และกำลังเปลี่ยนเข้าสู่การพัฒนาประเทศตามชาติตะวันตกอื่น ๆ ในยุโรป แต่การศึกษาในวัยเยาว์ของคอลสตอยก็ยังคงเป็นไปตามแนวประเพณียุคศตวรรษที่ 18 คือ ครอบครัวจ้างครูมาสอนที่บ้าน

คอลสตอยเป็นเด็กที่อ่อนโยน ช่างคิด และชอบทำอะไรไม่เหมือนเด็กอื่น ๆ ซึ่งนิสัยช่างคิด ชอบใคร่ครวญ “มองคน” นี้เองเป็นคุณสมบัติที่ติดตัวคอลมา คอลสตอยเริ่มจับปากกาวีพากษ์วิจารณ์ตนเองอย่างตรงไปตรงมาตั้งแต่อายุ 17 ปีและเขียนอย่างต่อเนื่องไปตลอดชีวิต ซึ่งบันทึกเหล่านี้เป็นข้อมูลอย่างดีในการศึกษาประวัติชีวิต และความคิดของอัจฉริยะผู้มากไปด้วยความสามารถท่านนี้

เมื่อเติบโตขึ้น ในปี 1844 คอลสตอยได้สมัครเข้าศึกษาที่คณะวิชาภาษาอาราบิกและเตอร์กิช ที่มหาวิทยาลัยคาซาน ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยที่ใหญ่และมีชื่อเสียงแห่งหนึ่งในเวลานั้น แม้เขาจะถูก การเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย แต่เขาก็ยังสนใจเข้าเรียนวิชากฎหมายอย่างสม่ำเสมอ และได้ย้ายเข้ามาเรียนในคณะนิติศาสตร์อยู่ระยะหนึ่ง จากนั้นก็ลาออกจากมหาวิทยาลัยทั้ง ๆ ที่ยังไม่จบการศึกษา กลับมาอยู่ที่ฮาสซานา โปเลียนา (ท้องทุ่งสโต) ซึ่งเขาได้รับมรดกจากบิดา ตั้งใจทำอะไรทำ นานและปรับปรุงความเป็นอยู่ของชาวนาในปกครอง แต่อุดมคตินั้นก็พังทลายเมื่อชาวนาเหล่านั้น แสดงท่าทีไม่ไว้วางใจต่อการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ คอลสตอยจึงกลับไปเรียนกฎหมายที่มหาวิทยาลัย เซนต์ปีเตอร์สเบิร์กอีกสองปี และออกจากมหาวิทยาลัยทั้ง ๆ ที่ยังเรียน ไม่จบอีกเช่นกัน

อีก 4 ปีต่อมา เขาเดินทางไปมอสโคว์ ใช้ชีวิตเสเพลตามแบบฉบับของหนุ่ม ๆ ถูกผู้ดี ในเวลานั้น คือ มีความประพฤติไปในทางเลื่อมเสียม ไม่ว่าจะป็นอบายมุข การพนัน หรือโลกีย์รสอื่น ๆ ในช่วยนี้เองที่คอลสตอยเกิดแรงบันดาลใจในการเขียนหนังสือ และผลิตผลงานออกมา 2 เล่ม คือ Children กับ Adolescence

ปี 1852 คอลสตอยสมัครเข้าเป็นทหารในกองทัพ สังกัดหน่วยทหารปืนใหญ่ ไปประจำอยู่ เขตคอเคซัสกับที่ชายที่ชื่อนิโคเล ได้มีส่วนในการสู้รบประจัญบานกับชนเผ่าพื้นเมืองเชเชนส์และ ชนเผ่าคาร์ดาที่พยายามก่อการกบฏแยกตัวจากการปกครองของรัสเซีย

ปีถัดมาเขาเริ่มเขียนหนังสือเรื่อง The Cossack คอลสตอยยังชอบล่าสัตว์ ดิการพนัน และ หลงโลกก็อยู่เหมือนเดิม แต่สำนักตัวดิชั่วที่ขัดแย้งในใจทำให้คอลสตอยหันมาศรัทธาพระเจ้าอย่าง แท้จริง เขาตีความศาสนาตามแนวทางของคนไม่เชื่อคำสั่งสอนของศาสนจักรนิกายตะวันออก ของรัสเซีย เขาหลงใหลชีวิตอิสระ และชีวิตที่เป็นธรรมชาติของชาวพื้นเมืองเชเชนส์ รัก สภาพชนบทห่างไกลที่ใกล้ธรรมชาติ จนอยากจะหันหลังให้กับสังคมเมืองซับซ้อน สิวไลซ์ ซึ่งเขามองว่ามีแต่ความฉาบฉวยหลอกลวง

ปี 1854 ดออสตอยได้รับแต่งตั้งเป็นนายทหารไปปฏิบัติกรรปในสงครามไครเมีย เขาเขียนประสบการณ์ในช่วงนี้ไว้ในเรื่อง Sevastopol Stories ซึ่งแสดงความเห็นอกเห็นใจ ต่อการรบอย่างกล้าหาญของทหารรัสเซียในการป้องกันเมืองเซวัสโตโปลที่ท่ามกลางกองทัพพันธมิตรฝ่ายตุรกี ขณะนั้นดออสตอยที่มีชื่อเสียงโด่งดังไปทั่วประเทศ ในฐานะนักเขียน

ในปี 1857 เขาเริ่มก่อตั้งโรงเรียนที่ซาสซานา โปลีนา โดยมีหลักการส่งเสริมเสรีภาพส่วนบุคคลและการรู้จักตนเอง เพื่อความก้าวหน้าในอนาคต แต่ข่าวความป่วยไข้ของนิโคเลที่ชาย ทำให้งานด้านการศึกษาของเขาชะงัก ดออสตอยเดินทางไปเยี่ยมที่ชายที่ฝรั่งเศส จากนั้นก็เดินทางไปดูงานด้านการศึกษาและระบบโรงเรียนไปทั่วเยอรมนี ดออสตอยอยู่กับที่ชายของเขาจนสิ้นใจไป ต่อหน้า ความตายของที่ชายส่งผลต่อดออสตอยอย่างลึกซึ้ง เขาอาศัยการทำงานเป็นเครื่องบรรเทาความเศร้าโศก และความรู้สึกอ้างว้างเปล่าเปลี่ยวในชีวิต

ดออสตอยเป็นคนที่มีความซื่อสัตย์พื้นฐานในการมุ่งแสวงหาความจริง ค้นหาความหมายของชีวิต เป้าหมายสูงสุดของศิลปะ ความสุขในชีวิตครอบครัว และความเข้าใจเกี่ยวกับพระเจ้า เมื่อเขาได้แต่งงานกับโซเฟีย อังครเชฟนา เมอร์ วิญญาณการแสวงหาของเขาได้พบความสงบ โดยเฉพาะในช่วง 15 ปีหลังแต่งงาน ซึ่งเป็นเวลาที่ดออสตอยสร้างสรรค์ผลงานได้มากที่สุด ผลงานที่สำคัญคือ สงครามและสันติภาพ (War and Peace, 1863-69) กับ อันนา คาร์มินา (Anna Karenina, 1873-77) โดยโซเฟีย ดออสตอย เป็นผู้คัดลอกต้นฉบับอย่างเป็นทางการเป็นระเบียบสวยงาม ระหว่างเขียน อันนา คาร์มินา ดออสตอยได้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านจิตวิญญาณต่าง ๆ มากมาย ตามที่เขาได้สะท้อนออกมาในงานชิ้นนี้

เขามีพื้นฐานความคิดว่า มนุษย์ต้องอยู่ให้สอดคล้องกลมกลืนกับธรรมชาติ ปฏิเสธความจอมปลอมของสังคม และเชื่อว่าการปล่อยความคิดให้เป็นไปตามอำนาจใจเป็นต้นเหตุความเสื่อมของมนุษย์ และความชั่วร้ายที่รุนแรงที่สุดของมนุษย์คือ การครอบครองสิ่งซึ่งเป็นสมบัติส่วนรวม กิเลสทางเนื้อหนัง เสื้อผ้าเครื่องประดับ การอยู่กันอย่างฟุ่มเฟือยกินจมนิน สิ่งเหล่านี้เป็นอาการความเสื่อมของอารยธรรมมนุษย์ด้วย และเพื่อดำเนินตามความคิดที่เชื่อนี้ ดออสตอยประกาศไม่รับคำลิขสิทธิ์ผลงานที่เขียนหลังปี 1881 แบ่งทรัพย์สินให้สมาชิกครอบครัว ส่วนตัวเองสวมเสื้อขาวนา กินมังสวิวัติ เลิกดื่ม เลิกสูบ ทำงานใช้แรงกาย ปฏิเสธงานประณีตศิลป์ งานเขียนเรื่องสั้นในช่วงหลังนี้ล้วนได้รับอิทธิพลจากแนวคิดใหม่นี้ทั้งสิ้น

ถึงแม้ดออสตอยจะมีความสนใจในเชิงปฏิวัติสังคมก็ตาม แต่เขาก็ไม่ไว้วางใจปฏิวัติ แต่เป็นพลังความคิดอิสระของสังคมที่เคลื่อนไหวโลกแล่นอยู่ตลอดเวลา ดออสตอยเกิดในยุคสมัยที่สังคมแบบเกษตรกรรม และความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าที่ดินกับไพร่กำลังล่มสลายลง ระบบเศรษฐกิจแบบเดิมกำลังตกต่ำ ชุนนางประสบความล้มเหลวและถูกท้าทายจากชนชั้นกลาง ซึ่งเป็นชนชั้นที่มีอำนาจ

ทางเศรษฐกิจมากขึ้นเรื่อย ๆ เขาสังเกตเห็นการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ และได้บันทึกเอาไว้ในนิยายของเขาโดยผ่านตัวละครในงานเขียนต่าง ๆ เขาพยายามเสนอทางออก แต่ก็ตระหนักว่าทางออกที่เขาเสนอนั้นยังไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม

แนวคิดของดอลสตอยมีอิทธิพลกว้างขวางในรัสเซีย สำหรับรัฐและคริสตจักร ซึ่งดอลสตอยถือว่าเป็นที่รวมแห่งความคร่ำครึ และเป็นสถาบันแห่งความชั่วร้าย สถาบันทั้งสองกำลังหวาดวิตกต่ออิทธิพลของดอลสตอยยิ่งขึ้นทุกที ในช่วงครึ่งหลังของชีวิต ไม่มีวรรณกรรมของเขาเรื่องไหนเลยที่จะไม่ถูกหน่วยงานของรัฐตรวจสอบ ยกเว้น *ความตายของอิวาน อิลลิช (The Death of Ivan Ilyitch)* และ *ชีวิตใหม่ (Resurrection)* แม้รัฐจะกำหนดว่าผู้ใดที่ครอบครองงานเขียนของดอลสตอยจะถูกกลงโทษ แต่กระนั้นก็ยังมิผู้คัดลอกผลงานของเขาด้วยมือ และทำสำเนาอ่านกันอย่างกว้างขวาง บางครั้งก็ส่งไปตีพิมพ์ต่างประเทศ แล้วส่งกลับมาอ่านกันในรัสเซีย สำหรับตัวดอลสตอยเองนั้น รัฐบาลไม่กล้าสั่งจับเข้าคุก เนื่องจากตระหนักดีว่า การลงโทษดอลสตอยโดยตรงเป็นการเสี่ยงต่อการวิพากษ์วิจารณ์ แล้วยังทำให้ดอลสตอยเป็นที่สนใจมากขึ้นอีกด้วย อย่างไรก็ตามในช่วง 25 ปีสุดท้ายของชีวิต ดอลสตอยถูกตำรวจจับควบคุมความเคลื่อนไหวตลอดมา

ในปี 1901 ดอลสตอยถูกประกาศขับออกจากศาสนา สิ่งนี้เป็นมาตรการลงโทษเดียวที่เขาได้รับ ในขณะที่นั้นคริสตจักรรัสเซียเปรียบเสมือนเครื่องมือของรัฐ เมื่อรัฐไม่อาจอดทนต่อการวิพากษ์วิจารณ์ และการปฏิเสธอำนาจรัฐของเขาได้ จึงได้กำหนดมาตรการลงโทษดังกล่าวออกมา ว่ากันว่าในขณะที่นั้นมีขั้วอำนาจอยู่ 2 ขั้ว คือ พระเจ้าซาร์นิโคลัส ที่ 2 กับ ดอลสตอย ฝ่ายแรกทรงไว้ซึ่งอำนาจทางศาสนาและการเมือง ในขณะที่ฝ่ายหลังต่อต้านและปฏิเสธอำนาจรัฐเสมอมา

หลังเหตุการณ์นองเลือด ปี 1905 อิทธิพลของดอลสตอยต่อชาวรัสเซียเริ่มอ่อนลง การใช้ความรุนแรงต่อกันในขณะที่นั้นบดบังคำสอนของเขาไว้ ผู้ชื่นชมต่อแนวคิดของดอลสตอยจำนวนมากล้มเลิกความคิดที่จะต่อสู้กับลูกกระสุนและดาบปลายปืนด้วยสันติวิธี และหันหน้าเข้าร่วมกับขบวนการปฏิวัติต่าง ๆ ทั้งนี้เป็นเพราะในขณะที่เขากล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงสังคมอย่างค่อยเป็นค่อยไปนั้น ประชาชนจำนวนมากกำลังถูกสังหารอย่างโหดเหี้ยมกลางท้องถนนของรัสเซีย พวกเขาเสรีนิยมไม่พอใจคำสอนของดอลสตอย และมองว่าคำสอนดังกล่าวเป็นแนวคิดที่คร่ำครึ ไม่สามารถนำมาใช้ได้ในขณะที่มีการปฏิวัติอันดุเดือด พวกเขาจึงพากันกล่าวโทษดอลสตอย แต่ทว่าเลนินผู้นำสูงสุดของพรรคบอลเชวิคขณะนั้นก็ยอมรับว่า การปฏิวัติรัสเซียเป็นหนี้ข้อเขียนของดอลสตอยอย่างมหาศาล อีกทั้งยังกล่าวว่า “ชาวรัสเซียดอลสตอยผู้ไม่ตอบได้ความชั่วร้ายด้วยความรุนแรง คือสาเหตุสำคัญที่ทำให้การรณรงค์เพื่อการปฏิวัติครั้งแรกล้มเหลว”

มีเสียงวิจารณ์บ่อยครั้งว่า ในขณะที่ดอลสตอยเข้าใจความยากไร้ของชนชั้นกรรมาชีพ แต่เขากลับไม่เข้าใจชนชั้นกลางในเมือง ซึ่งเป็นผู้ร่วมขบวนการปฏิวัติ ปี 1917 คำวิจารณ์เช่นนี้กล่าวได้

ถูกต้อง เพราะชีวิตของคอลอสตอยได้สัมผัสกับชีวิตในเมืองและความคิดใหม่ ๆ ของชนชั้นกลาง เพ็ชงเล็กน้อยเท่านั้น แต่กระนั้นคำทำนวยทางการเมืองของเขาก็ถูกต้อง หลายปีก่อนการปฏิวัติจะเกิดขึ้น เขาได้กล่าวเตือนพระเจ้าชาร์ว่า จะเกิดเหตุการณ์นองเลือดแบบไม่คาดฝันขึ้น หากแผนการปฏิรูปสังคมของพระองค์ล้มเหลว คอลอสตอยได้แจกแจงความไม่พอใจต่าง ๆ ของประชาชนในโบสถ์กาให้พระองค์ทราบ และขอร้องให้ยกเลิกระบบการปกครองแบบอัคราธิปไตยเสีย หนึ่งในข้อเรียกร้องสำคัญในการปฏิวัติ ปี 1917 คือ “ที่ดินจะต้องเป็นของชาวนา” ซึ่งคอลอสตอยเคยกล่าวเตือนไว้แล้ว เพราะเขาตระหนักดีว่า ความอยากได้ที่ทำกินจะผลักดันให้ชาวนาลุกฮือขึ้นสังหารเจ้าของที่ดินผู้มั่งคั่ง ด้วยเหตุนี้คอลอสตอยจึงขอร้องให้ยกเลิกกรรมสิทธิ์ในที่ดินส่วนตัว

แม้คอลอสตอยจะเชื่อในเรื่องสังคมที่เท่าเทียมกันเช่นเดียวกับคาร์ล มาร์กซ์ แต่ทฤษฎีของเขา กลับเป็นคนละด้านบนเหรียญเดียวกับลัทธิมาร์กซ์ คือการใช้วิธีการทางจิตวิญญาณ ค่อด้านวัตถุ นิยม ไม่นิยมความรุนแรง และความสมบูรณ์พร้อมทางศีลธรรม แนวคิดนี้ส่งอิทธิพลไปไกลถึงอินเดีย คอลอสตอยเริ่มติดต่อกับคานธีทางจดหมายกันในช่วงปีแรก ๆ ของศตวรรษที่ 20 บุคคลทั้งสองมีความสัมพันธ์ทางความเชื่อกันอย่างใกล้ชิด อาทิ เชื่อในหลักอสังสธรรม และเชื่อว่าอาณาจักรของพระเจ้าดำรงอยู่ในตัวมนุษย์ ที่อินเดีย การรณรงค์ให้คือแบ่ง การต่อต้านโดยสันติวิธี รวมทั้งความคิดซึ่งขัดกับความก้าวหน้าแบบตะวันตก ล้วนเป็นผลิตผลทางความคิดที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนทฤษฎีระหว่างปราชญ์ทั้งสองท่านนี้ทั้งสิ้น

โดยภาพรวมแล้ว ชีวิตและผลงานของคอลอสตอย อาจแบ่งออกเป็นสามขั้นตอน คือ ก่อนการเปลี่ยนแปลงทางจิตวิญญาณ ช่วงการเปลี่ยนแปลง และผลจากการเปลี่ยนแปลง ทั้งหมดนี้ล้วนสะท้อนการแสวงหาเพียงอย่างเดียวของเขา คือ การค้นหาความจริงสูงสุดในการดำรงอยู่ของมนุษย์ และเมื่อได้พบความจริงข้อนี้แล้ว คอลอสตอยก็ได้ต่อสู้ตลอดชีวิต พยายามปฏิบัติตามสิ่งที่ตนเองสั่งสอน เขาเป็นปราชญ์ เป็นศิลปินของประชาชน คฤหาสน์ยาซานา ไปลีซานา กลายเป็นแหล่งแสวงบุญของนักจาริกที่หลงใหลกันไปคารวะและขอคำแนะนำจากเขา คอลอสตอยมีสานุศิษย์มากมายทั่วรัสเซีย แต่ผู้ไม่เห็นด้วยก็มีมาก

แต่ทางด้านชีวิตครอบครัว ในบ้านปลายชีวิต คอลอสตอยกลับต้องได้รับความขมขื่นเป็นอย่างยิ่ง เพราะชีวิตจริงกับอุดมคติไม่อาจไปด้วยกันได้ เนื่องจากครอบครัวเขาต้องการมีชีวิตอยู่อย่างสมบูรณ์มั่งคั่ง ภรรยาและลูก ๆ (ยกเว้นลูกคนเล็กที่ชื่อเล็กซานดรา) ไม่เห็นด้วยกับปรัชญาชีวิตของเขา ทฤษฎีที่แตกต่างทำให้คอลอสตอยขัดแย้งกับครอบครัวอย่างรุนแรง โชเพียงภรรยาของเขาเริ่มมีอาการทางประสาท ชีวิตคู่ในช่วงหลัง ๆ จึงเป็นความขมขื่นทรมานของทั้งสองฝ่าย

ปี 1910 หลังจากรู้สึกกดดันเพราะปัญหาในครอบครัว และขัดแย้งกับภรรยาอย่างถึงที่สุด ตอลสตอยก็หนีออกจากบ้าน และไปเสียชีวิตที่สถานिरดไฟ้อสตาโปโว เนื่องจากโรคนิวมอเนีย รวมอายุได้ 82 ปี

1.8 ชีวิตและผลงานของผู้แปล

ผู้ถ่ายทอดวรรณกรรมเรื่อง *How Much Land Does a Man Need?* จากภาษารัสเซียมาสู่ภาษาอังกฤษ คือ Louise และ Aylmer Maude ถึงแม้ว่านักแปลสองสามีภรรยาผู้นี้จะไม่ได้เป็นชาวรัสเซียแต่กำเนิด แต่ก็ได้อาศัยอยู่ในประเทศรัสเซียมาเป็นเวลานานมาก จนมีความรู้ภาษารัสเซียเป็นอย่างดี ทั้งสองมีชีวิตอยู่ในช่วงสมัยเดียวกับตอลสตอย และมีพื้นฐานความคิดที่สอดคล้องกับแนวคิดของตอลสตอย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องจิตวิญญาณ ศาสนา และการต่อต้านความรุนแรง Louise และ Aylmer Maude ได้มีโอกาสรู้จักกับตอลสตอยเป็นการส่วนตัว และในปี 1893 เขาทั้งสองได้ช่วยตอลสตอยก่อตั้งศูนย์อพยพ Doukhobor ขึ้น ในแคนาดา

นักแปลทั้งสองท่านนี้ ได้มีผลงานแปลภาษารัสเซียเป็นภาษาอังกฤษมากมาย ซึ่งเกือบทั้งหมดล้วนเป็นงานเขียนของลีโอ ตอลสตอย เช่น *Anna Karenina*, *War and Peace*, *Resurrection* เป็นต้น ผลงานเหล่านี้ได้รับการยอมรับจากทั่วโลกเป็นอย่างดี แม้แต่ตัวตอลสตอยเองก็ยกย่องว่านักแปลทั้งสองท่านสามารถถ่ายทอดงานเขียนของเขาออกมาเป็นภาษาอังกฤษได้อย่างดีเยี่ยม และในฐานะที่เป็นต้นฉบับภาษาอังกฤษชิ้นสำคัญ ผลงานแปลเรื่องของตอลสตอยของทั้งสองจึงกลายเป็นต้นฉบับที่นำมาแปลเป็นภาษาอื่น ๆ ต่อไปอีกหลายภาษา นอกจากนี้พวกเขายังมีผลงานเขียนของตัวเอง โดย Aylmer ได้แต่งหนังสือชีวประวัติของตอลสตอยไว้ด้วย

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

ในบททบทวนวรรณกรรมนี้ จะมีเนื้อหาครอบคลุมถึงแนวคิดทางการแปล ความหมายของการแปล รวมถึงแนวคิดในการแปลเฉพาะด้าน คือ การแปลเรื่องสั้น นอกจากนี้ยังทบทวนถึงความเชื่อมโยงเกี่ยวกับเรื่องที่จะแปล อาทิ สภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองการปกครองของประเทศคริสต์เชียอีกด้วย

2.1 แนวคิดด้านการแปล

การแปลเป็นสาขาวิชาที่เก่าแก่ มีความเป็นมาควบคู่กับโลกมายาวนานตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ สิทธา พินิจภูวนล (2542) ได้แบ่งยุคสมัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดด้านการแปลไว้ 2 ยุคด้วยกัน ดังนี้

2.1.1 ยุคก่อนวิชาภาษาศาสตร์สมัยใหม่ (Pre-linguistic period)

เป็นยุคเริ่มแรกของการแปล ตั้งแต่ 550 ปี ก่อนคริสตกาล อันเป็นปีที่มีหลักฐานข้อเขียนที่แสดงไว้ว่าได้มีการแปลภาษา ถึงปี 1923 ซึ่งเป็นปีที่ เบนจามิน (Benjamin) ได้กล่าวไว้ว่า การแปลกวีนิพนธ์จำเป็นต้องใช้ วิธีการแปลโดยพหุอรรถนะ ลักษณะเฉพาะของการแปลในยุคนี้ คือ ความขัดแย้งระหว่าง การแปลแบบอิสระ กับการแปลโดยพหุอรรถนะ

การแปลแบบอิสระ คือ การแปลที่ไม่จำกัดขอบเขต ทั้งทางด้านไวยากรณ์ ความหมาย และความคิด ผู้แปลมีอิสระที่จะตัดทอน ต่อเติมหรือ ปรับแต่งงานแปลตามใจตนเองได้ การแปลแบบนี้ เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า การแปลตามนัย การแปลความหมาย หรือ การแปลอรรถรส

การแปลตามตัวอักษร คือ การแปลที่รักษาสภาพเดิมของภาษาต้นฉบับไว้อย่างเคร่งครัด หรือ อาจจะปรับปรุงบ้างเป็นส่วนน้อย ในสมัยโบราณนิยมใช้การแปลแบบนี้ในการแปลคัมภีร์ทางศาสนา และอื่น ๆ ที่ต้องการความศักดิ์สิทธิ์

นักแปลที่ได้รับการยอมรับในสมัยนี้ ได้แก่ Cicero (ประมาณ 55 ก่อน คริสตกาล) เขาได้แสดงความคิดเห็นขัดแย้งต่อการแปลตามตัวอักษรว่า “นักแปลต้องเป็นทั้งผู้ไขความ และผู้ใช้ภาษาเขียนักพูดฝีปากเอก” ความคิดดังกล่าวเป็นที่ยอมรับในหมู่นักแปลรุ่นหลัง ๆ เช่น Luther (1330) และ Dryden (1648)

อย่างไรก็ตามนักแปลอีกหลายคนไม่เห็นด้วยกับความคิดดังกล่าวของซิเซโร เช่น Tyler (1790) ได้กล่าวไว้เป็นเชิงหลักของการแปลตามตัวอักษรว่า “นักแปลที่ดีสมควรรักษาสภาพที่แท้จริงของต้นฉบับไว้อย่างสมบูรณ์ที่สุดเท่าที่จะทำได้” ความคิดดังกล่าวได้รับการสนับสนุนจากนักแปลอีกจำนวนหนึ่ง เช่น Goethe, Novalis และ Schopenhauer เป็นต้น

ในยุคนี้อาจกล่าวได้ว่า การแปลตามตัวอักษร ได้รับความเชื่อถือมากกว่าการแปลแบบอิสระ เนื่องจากผู้ทรงคุณวุฒิที่ชอบแปลเป็นงานอดิเรกมักนิยมแปล โดยใช้วิธีแปลตามตัวอักษร และยกย่องว่าการแปลแบบนี้เป็นการแปลที่มีคุณภาพ รักษาไว้ซึ่งวาทะที่คมคายของนักปราชญ์สมัยกรีกและโรมัน

2.1.2 ยุควิชาภาษาศาสตร์สมัยใหม่ (Linguistic period)

เป็นยุคที่นักภาษาศาสตร์พยายามคิดค้นหลักการแปลที่สามารถที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ครอบคลุมขอบเขตความต้องการของการแปล และประสานความขัดแย้งต่าง ๆ ในการแปล จุดเริ่มต้นวิชาภาษาศาสตร์กับการแปลนั้น อาจกล่าวได้ว่าเริ่มต้นเมื่อ Ferdinand de Saussure (1961) กล่าวว่าวิชาภาษาศาสตร์ทั่วไปเป็นเครื่องมือที่ได้ผลดีในการแปล แต่ก็มีนักแปลโดยอรรถที่ใช้วิธีแปลแบบดั้งเดิมไม่ยอมรับข้อพิสูจน์ของโซซูร์ นักแปลเหล่านี้เรียกว่า “นักแปลฝ่ายอักษรศาสตร์” ซึ่งมีความคิดว่าวิชาภาษาศาสตร์ไม่ใช่เครื่องมือแรงในการแปล แต่ยังทำให้การทำงานนั้นช้าลง ส่วนนักแปลที่ยอมรับข้อพิสูจน์ของโซซูร์เรียกว่า “นักแปลฝ่ายวิทยาศาสตร์” พวกเขาคิดว่าวิชาภาษาศาสตร์เป็นเครื่องมือที่ดีของนักแปล ที่จะช่วยฝึกฝนนักแปลให้ประสบความสำเร็จรวดเร็วขึ้น

ถึงแม้สาขาวิชาการแปลจะเริ่มเกิดขึ้นจากซีกโลกตะวันตกก่อน แต่สำหรับประเทศไทยแล้ว การแปลมีใหม่ของใหม่ เพราะพบหลักฐานทางประวัติศาสตร์ว่ามีการแปลมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยแล้ว เช่น ไตรภูมิพระร่วง ของสมเด็จพระมหาธรรมราชาธิไท และ มหากาพย์ท้าวทองกีบม้า ของ เจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร์ จากนั้นก็มีการแปลเพิ่มขึ้นเรื่อยมา แต่ก็ยังไม่มากนัก จนกระทั่ง ในสมัยกรุงรัตน

โกสินทร์ ซึ่งถือว่าเป็นยุคเริ่มแรกของการแปล ในยุคนั้นงานแปลเกือบทั้งหมดแปลมาจากภาษาจีน เพราะในสมัยนั้นสังคมไทยมีความใกล้ชิดกับวัฒนธรรมจีนมาก จึงมีผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษาจีน มากพอที่จะผลิตงานแปลได้ แต่อย่างไรก็ตามจุดมุ่งหมายของการแปลยังไม่ชัดเพื่อสำหรับอ่านให้ ความบันเทิง แต่เป็นความจำเป็นทางการเมือง การปกครอง เช่น การแปลเรื่อง สามก๊ก และไซ่ฮั่น เพื่อศึกษากลยุทธ์ทางการสงคราม จวบจนมาถึงในรัชสมัยของสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้า อยู่หัว รัชกาลที่ 4 จึงได้เริ่มมีการแปลนวนิยายจากตะวันตก และแปลเพื่ออ่านให้ความบันเทิง

จะเห็นได้ว่าจากอดีตถึงปัจจุบัน แนวคิดทางการแปลมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา และมี แนวโน้มว่าจะเข้ามามีบทบาทสำคัญในสังคมมากขึ้นเรื่อย สรุปได้ดังต่อไปนี้

ตาราง 1 แนวโน้มการแปล

หัวข้อ	เก่า	ใหม่
1. ทักษะคติเกี่ยวกับการแปล	<ol style="list-style-type: none"> 1. นิยมปฏิบัติในหมู่นักปราชญ์ ผู้คงแก่เรียน ผู้มีความรู้ด้านภาษาเป็นอย่างดี 2. แปลอ่านในหมู่นักปราชญ์ด้วยกัน 3. ผู้แปลมีเวลามากมายสำหรับใช้ในการแปล นานเท่าไรก็ได้ ไม่เกิดความเสียดาย 4. ไม่ยึดเป็นอาชีพ 5. การแปลเป็นอรรถวิเศษภาพ นักแปลมีพรสวรรค์พิเศษเฉพาะตัวถ่ายทอดให้กันไม่ได้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เป็นงานของบุคคลทั่วไปที่มีความสนใจ และได้รับการฝึกฝนอย่างมีระเบียบวิธีที่แน่นอน มีหลักวิชาการ 2. ผลงานแปลใช้ในวงกว้างและในวงการเฉพาะด้าน เช่น กฎหมาย ธุรกิจ วิทยาศาสตร์ 3. มีเวลาจำกัด ต้องแปลอย่างรวดเร็ว เสร็จตามกำหนดที่ลูกค้าต้องการ 4. ยึดเป็นอาชีพได้ ได้รับค่าตอบแทนสม่าเสมอ สูงพอแก่การครองชีพ ตลาดงานแปลมีหลายระดับ มีความกว้างขวาง 5. การแปลเป็นสิ่งที่ฝึกปฏิบัติได้

หัวข้อ	เก่า	ใหม่
<p>2. การเรียนการสอน วิชาการแปล</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. สอนเพื่อฝึกฝนการใช้ภาษาให้ถูกต้องแล้วคล่อง เข้าใจความหมายและรักษาโครงสร้างเดิมของ ภาษาไว้ให้ใกล้เคียงกับต้นฉบับเดิมมากที่สุด 2. มุ่งสอนเรื่องคำ ความหมายภาษาที่ประกอบกันเป็นรูป ประโยคในข้อความสำหรับแปล 3. วิธีการใช้แนวทางและเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างและฝึกนักแปล 4. ไม่มีหลักสูตรวิชาแปล 	<ol style="list-style-type: none"> 1. บางส่วนยังศึกษาเหมือนเดิม คือ การฝึกฝนภาษา แต่วิธีแปลขยายวงกว้างขึ้น และขึ้นอยู่กับชนิดของงานที่แปล และบุคคลผู้ใช้งานแปล จุดประสงค์เฉพาะด้านของข้อความสำหรับแปล 2. สอนวิชาการต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับนักแปลอาชีพ เช่น การใช้ภาษา นิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ ภาษาศาสตร์ ทฤษฎีการสื่อสาร ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ วัฒนธรรม และวรรณคดี เป็นต้น 3. การบัญญัติศัพท์ การสร้างธนาคารคำ (Bank words) การใช้ทฤษฎีการสื่อสาร การใช้ความรู้จากวิชาภาษาศาสตร์เชิงสังคม วิชาการเขียน-การพูด ภาษากับความคิด ฝึกงานในภาคสนามของการแปล หรือในตลาดการแปล เช่น บริษัท ร้านค้า การประชุม สำนักงานแปล สำนักทนายความ 4. การศึกษาวิชาแปลขยายวงกว้างขึ้น จนทบวงมหาวิทยาลัยใช้คำว่า “วิชาการแปลและล่าม” มีหลักสูตร เนื้อหาวิชาชัดเจน ทั้งระดับปริญญาตรี โท และเอก โครงสร้างของหลักสูตร คือ การสร้างนักแปล สร้างคน ซึ่งประกอบด้วยความคิด และคุณธรรม ทั้ง

หัวข้อ	เก่า	ใหม่
<p>3. วิธีแปล</p>	<p>5. ผู้สอนมี 2 ประเภท คือ</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ผู้รู้ภาษาต้นฉบับและฉบับแปลเป็นอย่างดี แต่ส่วนมากมักเน้นภาษาต้นฉบับ ไม่เน้นฉบับแปล ● นักแปลหรือผู้ที่เคยทำงานเกี่ยวกับการแปลและล่าม และมีผลงานด้านการแปล <p>1. วิธีแปลคำต่อคำ (Word by word) ซึ่งมุ่งแปลคำ และประโยค โดยรักษาโครงสร้างของภาษาเดิมให้ใกล้เคียงภาษาต้นฉบับมากที่สุด ซึ่งอาจทำให้ผู้อ่านทั่วไปไม่เข้าใจ ดังนั้นจึงบกพร่องทางสถานะแห่งการสื่อสาร</p> <p>2. วิธีแปลอิสระ แปลงานทางด้านอักษรศาสตร์ มุ่งความงามทางด้านภาษา และเป็นการแปลชนิด “ศิลปะเพื่อศิลปะ”</p> <p>3. ไม่เน้นว่าภาษาคือรหัสของการสื่อสาร</p>	<p>ทางหน้าที่การงาน และการประกอบอาชีพ</p> <p>5. ผู้สอนแปลมี 3 ประเภท ซึ่ง 2 ประเภทแรกเหมือนเดิม เพิ่มประเภทที่ 3 คือ ผู้สอนที่ได้รับการฝึกอบรมวิธีสอนแปล โดยเฉพาะเน้นความรู้ภาษาต้นฉบับ และภาษาฉบับแปล ให้มีความสำคัญเท่าเทียมกัน และเน้นการฝึกปฏิบัติทางด้านการแปลและล่าม</p> <p>1. ยังใช้วิธีแปลคำต่อคำในวงการศึกษา เช่นการแปลพระคัมภีร์ และวงการนิรุกติศาสตร์ เช่น การศึกษาเปรียบเทียบบนโครงสร้าง และหน้าที่ของคำในภาษาอื่น ซึ่งเป็นการแปลเพื่อการสื่อสาร</p> <p>2. ไม่ใช้วิธีแปลอิสระ แต่อาจใช้วิธีแปลสรุปความ ขยายความตามความจำเป็นและเหมาะสมกับการใช้</p> <p>3. วิธีแปลรหัส เป็นวิธีที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน มุ่งถ่ายทอดเนื้อหาให้มีน้ำหนักเท่าต้นฉบับเดิม โดยยึดหลักตามทฤษฎีสื่อสาร ผู้แปลจะคำนึงถึงผู้รับสารซึ่งมีความแตกต่างกันทางด้านวัฒนธรรม สภาพความคิดและจิตใจ ดังนั้นจึงต้องถอดรหัสจากภาษาต้น</p>

หัวข้อ	เก่า	ใหม่
	<p>4. คิดว่าการแปลไม่มีระเบียบวิธี</p>	<p>ฉบับแล้วแปลรหัสมาสู่ภาษาฉบับแปล โดยให้มีน้ำหนักความหมาย และความรู้สึก เท่าเดิม</p> <p>4. การแปลมีระเบียบวิธี มีทฤษฎี มีสถานะเป็นวิทยาศาสตร์ มีองค์ประกอบ และใช้เครื่องมือทางภาษามาช่วยเสริมสร้าง เช่น ทฤษฎีการสื่อสาร จิตวิทยา ภาษาศาสตร์ ฯลฯ กลวิธีแปลไม่ใช้แบบเดิยวคงที่ตลอดเวลา แต่เปลี่ยนแปลงไปตามข้อความต้องการแปล ดังนั้นจึงมีการวิเคราะห์เชิงวิทยาศาสตร์</p> <p>สิทธิ ทินิจกุล (2542)</p>

จากแนวโน้มการแปลดังที่กล่าวมา จะพบว่าในสมัยก่อน คนในสังคมมีทัศนคติต่อการแปลว่าเป็นเรื่องของศิลปะมากกว่าศาสตร์ เนื่องจากนักแปลที่สามารถผลิตงานที่มีคุณภาพได้นั้น ต้องมีพรสวรรค์ ซึ่งจะเพิ่มพูนมากขึ้นตามคุณวุฒิและประสบการณ์ อย่างไรก็ตามในสมัยต่อมาความเชื่อนี้ก็เปลี่ยนแปลงไป คนอีกกลุ่มหนึ่งเชื่อว่า การแปลมิได้เป็นเรื่องของการฝึกฝนเพียงอย่างเดียว แต่กระบวนการแปลสามารถศึกษาได้ วิเคราะห์ได้ และนำมาประกอบเป็นทฤษฎีที่จะนำไปศึกษาต่อได้ นอกจากนี้ยังเชื่ออีกว่า สามารถนำความรู้จากศาสตร์สาขาอื่นมาช่วยในการศึกษาและวางแนวทางทฤษฎีการแปล เช่น ภาษาศาสตร์ สังคมวิทยา ปรัชญา ตรรกศาสตร์ หรืออาจต้องใช้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการแปลเฉพาะด้าน เช่น วิทยาศาสตร์ ธุรกิจ หรือกฎหมาย เป็นต้น เพื่อประโยชน์สำหรับผู้ที่สนใจจะศึกษาการแปลนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติได้

ยูจีน ไนคา (อ้างถึงในสัญญาวิ สาขบัว 2540) กล่าวไว้ว่า การแปลเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ การมองว่า การแปลเป็นเรื่องของศิลปะอย่างเดียวนั้นเป็นการมองข้ามหลักและข้ออธิบายที่มีอยู่ในการทำงานแปลทุกชนิด ซึ่งมีประโยชน์ต่อผู้ที่จะเป็นนักแปลที่ดี ในทำนองเดียวกัน ผู้ที่มองว่า การ

แปลเป็นเรื่องของศาสตร์อย่างเดียว โดยไม่คำนึงถึงความสำคัญของส่วนที่เป็นศิลป์ และการฝึกฝน ก็ไม่อาจผลิตงานแปลที่ดีได้ ไม่ว่าจะเป็งานที่เน้นสาระ หรืองานที่มุ่งให้ความบันเทิงแก่ผู้อ่าน

2.2 ความหมายของการแปล

ภาษาเป็นเครื่องมือที่มนุษย์คิดค้นขึ้นมาเพื่อสื่อความรู้สึก ความคิดเห็น และประสบการณ์ การแปลถือเป็นการสื่อสารอย่างหนึ่ง เนื่องจากมีจุดมุ่งหมายที่จะถ่ายทอดความหมายจากภาษาหนึ่ง ไปให้คนในอีกสังคมที่ใช้อีกภาษาหนึ่งเข้าใจ ดังนั้นการแปลจึงใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร

ถ้าใช้วิธีสื่อสารเป็นหลัก อาจแบ่งการแปลออกได้เป็น 2 ชนิด คือ ถ้าต้นฉบับเป็นการพูด และมีผู้ที่ทำหน้าที่ในการถ่ายทอดออกมาเป็นอีกภาษาหนึ่งโดยวิธีพูด เรียกว่า การแปลแบบล่าม การแปลแบบนี้เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการประชุมนานาชาติทุกแห่ง ส่วนอีกประเภทหนึ่ง คือ การแปลจากต้นฉบับที่เป็นงานเขียน และผู้แปลมีผู้แปลออกมาเป็นภาษาเขียนอีกภาษาหนึ่ง การแปลแบบนี้เป็นที่แพร่หลายมาก และให้ประโยชน์ทางด้านการศึกษา เผยแพร่วัฒนธรรมและความเข้าใจอันดีระหว่างสังคมที่ใช้ภาษาต่างกัน

ไนดา (Nida, 1964) ผู้เชี่ยวชาญด้านทฤษฎีการแปลชาวอเมริกันกล่าวไว้ว่า การแปลเป็นเรื่องของการถ่ายทอดความหมาย (meaning) ของข้อความในภาษาหนึ่งเป็นอีกภาษาหนึ่ง (form)

แคทฟอร์ด (Catford, 1987) กล่าวว่า การแปลคือ การใช้ภาษาอีกภาษาหนึ่ง เพื่อสื่อความหมาย ที่แสดงโดยภาษาเดิม

กรมวิชาการ (2536) ให้ความหมายของการแปลไว้ดังนี้ การแปล คือ การถ่ายทอดความคิด จากภาษาหนึ่งไปสู่อีกภาษาหนึ่ง โดยให้มีใจความครบถ้วนสมบูรณ์ตามต้นฉบับทุกประการ ไม่มี การตัดทอน หรือเสริมแต่งข้อความที่ไม่จำเป็นใด ๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งยังรักษารูปแบบตรงตามต้นฉบับ เดิมอีกด้วย การแปลเป็นสิ่งที่ฝึกฝนได้ในขอบเขตหนึ่งเท่านั้น คือ ในส่วนที่เป็นความรู้ด้านภาษา แต่ในส่วนที่เป็นความคิดสร้างสรรค์ที่จะประดิษฐ์งานแปลให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้นไปนั้น ถือเป็งาน ศิลปะที่ต้องอาศัยประสบการณ์ในการฝึกฝนเป็นส่วนตัว

ปราณี บานชื่น (2536) ให้ความหมายการแปลไว้ดังนี้ คือ

1. การแปลเป็นกระบวนการที่กระทำต่อภาษา คือ ที่ข้อความที่เขียนด้วยภาษาหนึ่ง ไปใช้แทนที่ข้อความที่เขียนด้วยอีกภาษาหนึ่ง
2. การแปลเป็นทักษะพิเศษ เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์
3. ผู้แปลต้องสามารถถ่ายทอดความคิดจากต้นฉบับออกมาเป็นภาษาที่ต้องการ ได้อย่างถูกต้อง และครบถ้วน ซึ่งขึ้นอยู่กับความสามารถและความรู้ของผู้แปล คือ ู้ภาษา ได้แก่ โครงสร้าง ภาษา ถ้อยคำสำนวน และรู้เนื้อหาของเรื่องที่จะแปลอย่างลึกซึ้ง

ลัทธา พิณภูวดล (2542) ได้นำเสนอความคิดไว้ว่า การแปลมีความมุ่งหมายที่จะถ่ายทอดเนื้อหาให้มีน้ำหนักเท่าต้นฉบับ โดยยึดหลักตามทฤษฎีการสื่อสารที่ว่า ผู้แปลต้องถ่ายทอดทั้งความหมายและอารมณ์สให้ได้ตรงตามเจตนาเดิมของผู้ประพันธ์มากที่สุด โดยผู้แปลควรคำนึงถึงผู้รับสารซึ่งมีความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมและความคิดจิตใจ

จากนิยามข้างต้นจะให้เห็นว่า การแปลนั้น ไม่ใช่แค่การเปลี่ยนคำในภาษาหนึ่งมาเป็นอีกภาษาหนึ่งเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงรูปแบบของการเสนอความหมาย ซึ่งหมายถึงการใช้เสียง คำ วลีหรือประโยค และข้อความที่ประกอบด้วยประโยคหลาย ๆ ประโยค เพื่อให้สื่อความหมายได้ครบถ้วน เทียบเคียงกับการอ่านต้นฉบับ

ส่วนทางด้านวิธีการแปลนั้น สัจฉวี สายบัว (2540) กล่าวว่า วิธีการแปลมี 2 ลักษณะ ดังนี้

1. การแปลแบบตรงตัว (Literal translation) คือการแปลที่พยายามรักษารูปแบบของการเสนอความคิดของต้นฉบับเอาไว้ในฉบับแปลให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ รูปแบบดังกล่าวหมายถึง คำ วิธีการเรียงคำ วิธีการจัดกลุ่มความหมายเรียงกันเข้าเป็นประโยค และการเรียงประโยค เข้าเป็นความที่ใหญ่ขึ้นตามลำดับ และรวมถึงเครื่องหมายวรรคตอนต่าง ๆ ด้วย
2. การแปลแบบเอาความ (Free Translation) การแปลแบบนี้มีลักษณะที่แตกต่างจากการแปลตรงตัวหลายประการ ประการแรก รูปแบบ ที่ผู้แปลใช้ในการถ่ายทอด ภาษาอาจจะแตกต่างไปจากรูปประโยคที่ใช้ในต้นฉบับ อีกประการหนึ่งคือ การเรียงลำดับความคิดอาจจะไม่เหมือนเดิม อาจมีการกลับเอาวลีที่อยู่ข้างหลังมาวางไว้ข้างหน้า หรือเปลี่ยนรูปแบบ โดยมีจุดมุ่ง

หมายประการเดียว คือ เพื่อให้งานแปลสามารถทำหน้าที่สื่อความหมายจากต้นฉบับได้อย่างชัดเจนที่สุด ขจัดสาเหตุที่อาจทำให้ผู้อ่านไม่เข้าใจออกเสีย ความหมายและความเข้าใจมีความสำคัญกว่าอย่างอื่น จึงเป็นธรรมชาติที่รูปแบบการเสนอความคิดของต้นฉบับ ซึ่งผู้อ่านไม่คุ้นเคย จะเอามาใช้ไม่ได้ในบทแปล

แนวคิดดังกล่าวตรงกับแนวคิดเรื่อง Literal Translation และ Free Translation ที่ตีพิมพ์ในจินกวดล ได้นำเสนอไว้ อย่างไรก็ตามในปัจจุบัน ทั้ง 2 วิธีนี้ ก็ยังเป็นที่นิยมใช้ของนักแปลทั่วไป แต่จะเลือกใช้วิธีไหน อย่างไร นั้น จะต้องพิจารณาจุดมุ่งหมายเดิมของต้นฉบับที่นำมาแปลด้วย สัจฉวี สายบัว (2540) ได้นำเสนอหลักการเลือกวิธีการแปลไว้ โดยแบ่งประเภทของงานเขียนออกเป็น 3 ประเภท ตามจุดมุ่งหมายดังนี้

1) วจนาสาร คือ งานเขียนที่เขียนเพื่อบรรยายความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียน ผู้เขียนจึงมักเป็นศูนย์กลางของเรื่อง คือ ทำหน้าที่เป็นคนเล่าเรื่อง ผู้รับสารไม่มีความสำคัญ ไม่มีการกำหนดผู้รับสาร ลักษณะภาษา การเลือกใช้คำและรูปแบบการนำเสนอความคิดจะมีรูปแบบเฉพาะตัว มีการใช้สำนวนโวหารมาก มีคำที่มีความหมายแฝงมาก ต้องอาศัยการตีความ ท่วงทำนองการเขียนเป็นแบบรำพึงรำพัน หรือพรรณนาความ เช่น จดหมายรัก บทกวี นิราศ หรือบทร้อยแก้วเชิงพรรณนา

2) อรรถสาร คือ งานเขียนที่ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายที่จะให้ข้อมูลแก่ประสบการณ์ และให้ข้อเท็จจริง โดยมีการกำหนดกลุ่มผู้รับสารไว้อย่างแน่นอนแล้ว ภาษาที่ใช้จะเป็นภาษามาตรฐาน อาจมีศัพท์ทางวิชาการมาก ผู้อ่านและผู้แปลจึงควรจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับเนื้อเรื่อง ตัวอย่างของงานเขียนประเภทนี้ เช่น รายงานทางวิชาการ บทความ ข่าว ตำราต่าง ๆ

3) โฆษณาสาร คือ งานเขียนประเภทชักจูงใจคนให้คล้อยตาม เช่น โฆษณาต่าง ๆ ประกาศ ศูนย์กลางของเรื่องอยู่ที่ผู้รับสาร มีการกำหนดกลุ่มผู้อ่านแน่นอน ภาษาที่ใช้จะมีลักษณะแปลกใหม่ ดึงดูดใจ มีการสร้างคำใหม่ ที่มีพลัง และใช้คำที่มีความหมายแฝงชนิดที่ให้ความรู้สึกรุนแรงกว่าความเป็นจริง

จะเห็นได้ว่างานเขียนที่มีจุดมุ่งหมายต่างกันจะมีลีลาการเขียนที่ต่างกันออกไปด้วย ดังนั้นจึงต้องใช้วิธีแปลที่แตกต่างกัน กล่าวคือ งานเขียนประเภทวจนาสาร ควรใช้วิธีการแปลแบบตรงตัวเพื่อรักษาลีลาการใช้ภาษา น้ำเสียง และรสชาติของงานเขียนนั้นไว้ ส่วนงานเขียนประเภทอรรถสารและโฆษณาสาร ควรใช้วิธีแปลแบบตีความ เพราะลักษณะภาษาในต้นฉบับ เป็นภาษาที่ตรงไปตรงมา โดยมีเจตนาที่จะบอกเล่าข้อเท็จจริง ประสบการณ์ หรือ เพื่อชักชวนให้คนอ่านคล้อย

ตาม ผู้แปลจึงมีอิสระในการปรับบทแปลได้มากกว่า โดยจะไม่ทำให้ความหมายและน้ำเสียงในฉบับแปลผิดเพี้ยนไปจากเดิมมากนัก

นิวมาร์ค (Newmark, อ้างถึงในสัญญาวิ สายบัว 2540) ได้ให้คำแนะนำเพื่อเป็นแนวทางสำหรับนักแปลไว้ว่า ผู้แปลต้องยึดความมุ่งหมายของการแปลเป็นหลัก และมุ่งสร้างคอบสนองให้เทียบเคียงกับต้นฉบับ ในขณะที่เดียวกันก็ให้พยายามรักษารูปแบบในการเสนอความคิดเดิมไว้เท่าที่จะทำได้ ทั้งนี้มีข้อยกเว้นสำหรับงานเขียนประเภทงานสาร ซึ่งนิวมาร์คมีความเห็นว่าควรจะแปลแบบตรงตัวมากที่สุดเท่าที่จะมากได้ และในขณะที่เดียวกันก็สื่อความหมายทุกอย่างได้อย่างดีด้วย

1.3 การแปลเรื่องสั้น

งานเขียนโดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ สารคดี (Non-fiction) และ บันเทิงคดี (Fiction) บันเทิงคดี คือ เรื่องสมมติที่สร้างขึ้นอย่างมีจินตนาการและอารมณ์ มุ่งให้ความเพลิดเพลินเป็นหลัก แต่อาจสอดแทรกความรู้ไว้ด้วย มีทั้งที่เป็นร้อยแก้ว และ ร้อยกรอง แบ่งออกเป็นหลายรูปแบบ เช่น เรื่องสั้น นวนิยาย และบทละคร ซึ่งเป็นที่คุ้นเคยกับคนส่วนใหญ่มากกว่าประเภทอื่น

วรรณกรรมเปรียบเสมือนบันทึกทางประวัติศาสตร์ กล่าวคือ แสดงให้เห็นเรื่องราวความเป็นไปของสังคมในแง่มุมต่าง ๆ ในขณะนั้น ตลอดจนสภาพเศรษฐกิจ วัฒนธรรม การเมือง ประเพณี และความคิด ความเชื่อ ค่านิยมของผู้คน ที่สอดแทรกอยู่ในเนื้อหา รวมถึงลีลาของภาษาในขณะนั้นด้วย โดยถ่ายทอดผ่านทางจินตนาการของผู้เขียน เมื่อมีความมุ่งหมายที่จะแสดงอารมณ์ความรู้สึกของผู้เขียน ดังนั้นบรรณารักษ์ที่ได้จากการอ่านจึงถือเป็นเนื้อหาประการสำคัญที่ผู้แปลต้องถ่ายทอดออกมาให้ครบถ้วนเทียบเคียงกับต้นฉบับ วรรณกรรมแปลที่ดีนั้น ผู้แปลต้องใช้ภาษาที่เหมาะสมกับประเภทและลักษณะของวรรณกรรมต้นฉบับ มีความถูกต้องทางด้านเนื้อหา และให้บรรณารักษ์เท่าเทียมกับต้นฉบับ

ในการแปลวรรณกรรมประเภทต่าง ๆ นั้น มักให้ความสำคัญกับภาษาฉบับแปลเป็นหลัก ผู้แปลจะต้องเก็บทั้งสาร และรสชาติ ที่ปรากฏอยู่ในต้นฉบับและถ่ายทอดออกมาในระดับที่ใกล้เคียงกัน สิทธิพิณิจวุฒล (2542) กล่าวว่า สิ่งสำคัญที่สุดในการแปลนวนิยาย หรือเรื่องสั้น คือ การรักษาความหมายเดิมไว้ให้ครบถ้วนอย่างไม่เปลี่ยนแปลง ไม่กลายเป็นตรงกันข้าม รักษา

ของความหมายเดิม ให้เป็นรสเคียวกัน เช่น รสรัก เสรีโสภ เมื่อหน่าย สงสัย หวาดระแวง เหน็บแนมประชดประชัน แค้นใจ

วรรณกรรมแปลที่คตินั้น ภาษาที่ใช้แปลต้องเป็นถ้อยคำหรือสำนวนที่แจ่มแจ้ง ถ้อยคำหลังไหลสมน่าสมอ ชวนอ่านตลอดเรื่อง การผูกประโยค ต้องคำนึงถึงความยากง่ายตามเจตนาผู้แต่ง ส่วนการเลือกใช้คำ ต้องใช้ลีลาของคำให้เหมาะแก่ความเดิมในต้นฉบับ เข้าใจถูกต้องชัดเจนตามเนื้อความเดิม

วรรณกรรมประเภทต่าง ๆ มีองค์ประกอบที่แตกต่างกัน เช่น นวนิยายมีรูปแบบที่คล้ายคลึงกับเรื่องสั้น แต่มีโครงเรื่องที่ซับซ้อนกว่า มีปมขัดแย้งหลายปม มีตัวละครมากกว่า และมีขนาดยาวกว่า ส่วนบทละครนั้น ไม่มีบทบรรยาย แต่ใช้บทสนทนาในการดำเนินเรื่องทั้งหมด ในที่นี้ผู้วิจัยจะขอกล่าวถึงรายละเอียดเกี่ยวกับวรรณกรรมประเภทเรื่องสั้นเท่านั้น เพราะเป็นชนิดที่เลือกมาทำการศึกษา

ในศตวรรษปัจจุบันลักษณะของเรื่องสั้นถือเป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่เข้ามาแทนที่นวนิยาย หรืออาจควบคู่ไปกับนวนิยายได้ ลักษณะเด่นของเรื่องสั้นคือ ความสั้น และมีมุมมองเฉพาะการสร้างเนื้อเรื่องมิได้เน้นการสร้างตัวละคร บรรยายฉาก มากนัก ซึ่งเป็นส่วนที่แตกต่างจากนวนิยาย ที่อาจมีการพรรณนาฉากเพื่อสร้างบรรยากาศ หรือสร้างตัวละครขึ้นมาหลายเพื่อเพิ่มปมขัดแย้งย่อย ๆ ในการดำเนินเรื่อง แต่ในเรื่องสั้นจะไม่มีลักษณะเช่นนั้น เนื่องจากความสั้นเป็นปัจจัยสำคัญในการควบคุม การสร้างตัวละครให้มีจำนวนน้อย การสร้างความขัดแย้งในการดำเนินเรื่องให้มีปมเดียว และมีการดำเนินเรื่องที่กระชับ ถึงแม้จะพบว่ามีฉากบรรยาย และตัวละครอยู่บ้าง แต่ก็เป็นการสร้างเพื่อนำไปสู่ปมขัดแย้งที่ผู้เขียนต้องการเสนอ หรือเพื่อคลี่คลายความขัดแย้งในเรื่อง ดังนั้นการแต่งเรื่องสั้นจึงอาจยากกว่าการแต่งนวนิยาย เนื่องจากมีข้อจำกัดหลายประการอันเกิดจากความสั้นนั่นเอง

เปลื้อง ณ นคร (2535) กล่าวไว้ว่า เรื่องสั้นมีลักษณะดังนี้

- 1) มีโครงเรื่อง หมายถึงกลวิธีในการดำเนินเรื่อง เรียบเรียงเนื้อเรื่องให้น่าติดตาม โดยการสร้างความขัดแย้งอย่างใดอย่างหนึ่งขึ้น แล้วนำไปสู่การคลี่คลายและจุดจบ
- 2) มีจุดมุ่งหมายอย่างเดียว และมีผลอย่างเดียว หมายความว่าเรื่องสั้นจะต้องมีแก่นเรื่องที่ผู้เขียนต้องการสื่อเพียงเรื่องเดียว
- 3) ใช้เวลาน้อย หมายถึง เรื่องสั้นไม่ควรใช้เวลาในการดำเนินเนื้อเรื่องนานเกินไป จะทำให้เรื่องยืดเยื้อเกินไป และทำให้ความสืบเนื่องของเหตุการณ์และความกระชับคลาคลาง

- 4) มีขนาดสั้น ต้องเขียนด้วยถ้อยคำที่ตรงไปตรงมา มีบทพรรณาน้อยกว่าวรรณกรรมประเภทอื่น เรื่องสั้นที่มีขนาดเหมาะสม คือ 4,000-5,000 คำ แต่ในบางเรื่องอาจเหลือเพียง 1,500 คำ หรือยืดอกออกไปจนถึง 8,000 คำก็ได้
- 5) มีตัวละครน้อย แต่ละตัวมีความสำคัญต่อการดำเนินเนื้อเรื่อง

H.G. Wells (อ้างถึงใน กระแส มลาชาภรณ์ :2535) ได้ให้นิยามของเรื่องสั้นว่า “เป็นเรื่องอ่านเล่นที่อ่านให้จบได้ภายในหนึ่งชั่วโมง และเป็นเรื่องอะไรก็ได้ที่อ่านง่ายอย่างที่สุด”

กระแส มลาชาภรณ์ (2535) สรุปไว้ว่า เรื่องสั้นมีหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

1. ความยาวประมาณ 1,000-10,000 คำ
2. อ่านรวดเดียวจบ หรือใช้เวลาในการอ่านประมาณ 5-50 นาที
3. มีตัวละครเอกตัวเดียว และมีตัวประกอบไม่เกิน 5 คน
4. ประชัศค้ำ เดินเรื่องกระชับ
5. เหตุการณ์เดียว สถานที่และระยะเวลาในการดำเนินเนื้อเรื่องน้อย
6. โครงเรื่องจะต้องมีจุดหมายเดียว ผลเดียว และให้อารมณ์เดียว
7. โครงเรื่องจะต้องมีความขัดแย้ง และต้องดำเนินไปถึงจุดสุดยอด และคลี่คลาย
8. จบลงอย่างธรรมดา หรือ จบแบบขมวดท้าย Surprise ending หรือ Twist กันก็ได้

นอกจากคุณสมบัติดังกล่าวแล้ว เปลื้อง ณ นคร (2535) ได้แบ่งเรื่องสั้นออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

- 1) Plot story คือเรื่องสั้นชนิดที่ใช้การผูกเรื่องเป็นหลักในการดำเนินเรื่อง มีลักษณะโครงเรื่องที่ซับซ้อน มีการสร้างปมให้น่าติดตาม
- 2) Character story คือ เรื่องสั้นชนิดมุ่งแสดงลักษณะตัวละคร ผู้เขียนจะยึดพฤติกรรมของตัวละครเป็นหลัก เสนอถึงลักษณะด้านต่าง ๆ ของตัวละคร เช่น ความคิด อุปนิสัย ที่ส่งอิทธิพลต่อการดำเนินเรื่อง
- 3) Setting story คือ เรื่องสั้นชนิดที่ถือจากเป็นสำคัญ ฉากและบรรยากาศในท้องเรื่องเป็นส่วนสำคัญในการผลักดันพฤติกรรมและความคิดของตัวละคร ซึ่งส่งผลต่อการดำเนินเรื่อง
- 4) Theme story คือ เรื่องสั้นที่เน้นการนำเสนอความคิด ผู้เขียนมีความคิดอุดมคติในการชี้ให้ผู้อ่านเห็นถึงปรัชญา หรือสัจธรรมของชีวิต

เรื่อง How Much Land Does a Man Need? จัดเป็นเรื่องสั้นประเภท Character story หรือ ชนิดถือตัวละครเป็นสำคัญ เนื่องจากใช้ตัวละครเอกเป็นตัวเดินเรื่องไปสู่ปมขัดแย้ง และแก่นความคิดที่ผู้เขียนต้องการสื่อ

จะเห็นได้ว่าเรื่องสั้นมีองค์ประกอบที่แตกต่างจากวรรณกรรมประเภทอื่น ๆ ในการแปลเรื่องสั้นให้มีคุณภาพผู้แปลจึงต้องทำความเข้าใจและวิเคราะห์องค์ประกอบต่าง ๆ ของเรื่องสั้นดังต่อไปนี้ ก่อนที่จะลงมือแปล ดังต่อไปนี้

- 1) โครงเรื่อง (Plot) เพื่อให้เข้าใจเนื้อเรื่องว่ามีความเป็นไปอย่างไร การดำเนินเรื่องเป็นอย่างไร ปมขัดแย้ง (Conflict) ของเรื่องคืออะไร และนำไปสู่การคลี่คลายเหตุการณ์ในท้องเรื่องได้อย่างไร
- 2) แก่นเรื่อง (Theme) ประชญา หรือ ความคิดของผู้เขียนที่ต้องการสื่อคืออะไร
- 3) ตัวละคร (Character) ตัวละครแต่ละตัวมีความสำคัญต่อเรื่อง ผู้แปลต้องทำความเข้าใจว่าผู้เขียนสร้างตัวละครตัวนี้ขึ้นเพื่ออะไร และตัวละครนั้นมีพฤติกรรม ความคิด อารมณ์และพัฒนาการอย่างไร ตัวละครแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ *Flat Character* และ *Round Character* Flat Character หมายถึง ตัวละครไม่มีพัฒนาการทางด้านความคิดและอารมณ์ แสดงออกแบบเดิยตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง ส่วน Round Character คือ ตัวละครที่มีความเปลี่ยนแปลงทางด้านความคิด ไปตามอิทธิพลของตัวละครอื่น หรือการสร้างฉาก และปมขัดแย้งที่เกิดขึ้นในเนื้อเรื่อง
- 4) ฉาก (Setting) ถ้าเป็นเรื่องสั้นชนิดถือฉากสำคัญ (Setting Story) ฉากจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมตัวละครมาก ผู้แปลจะต้องให้ความสำคัญกับการบรรยายฉากเป็นอย่างมาก
- 5) มุมมอง (Point of view) ผู้แปลต้องพิจารณาว่า ผู้เขียนใช้มุมมองของใครในการดำเนินเรื่อง การเล่าเรื่องนั้นผ่านสายตาของใคร ผู้เล่ามีความรู้ลึกซึ้งอย่างไรต่อสิ่งที่พบเจอ
- 6) น้ำเสียง (Tone) ผู้แปลต้องจับน้ำเสียงของผู้เขียนว่า ใช้น้ำเสียงแบบใดในการเขียนเรื่อง เช่น ประชดประชัน เสียดสี เห็นใจ ต่อต้าน จริงจัง ขบขัน ล้อเลียน น้ำเสียงในการเล่าเรื่องนี้มักจะซ่อนความหมายที่แท้จริงเอาไว้
- 7) แนวส่วนตัวของผู้เขียน (Style) เช่น ลีลาการใช้ภาษา แนวคิดของผู้เขียนในการสร้างงานเขียนแต่ละชิ้น องค์ประกอบนี้เป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยให้ผู้แปล เข้าใจเรื่องที่จะแปลได้ดียิ่งขึ้น ถ้าได้ศึกษางานของผู้เขียนเรื่องสั้นเรื่องนั้นมาก่อน จะทำความเข้าใจ วิธีการใช้สำนวนภาษา แนวเรื่องได้ดียิ่งขึ้น
- 8) ประวัติของผู้แต่ง (Biographical information) เพื่อให้ทราบถึงแนวคิด และทัศนคติต่อสังคมของผู้เขียน รวมทั้งแนวการเขียนด้วย

- 9) ฉากหลังทางสังคม (Social setting) เพื่อทำความเข้าใจฉากในการดำเนินเรื่อง ซึ่งจะช่วยให้ผู้แปลสามารถวิเคราะห์ความหมายทั้งโดยตรงและความหมายแฝงที่อ้างอิงถึงสังคมได้
- 10) ความรู้ทางประวัติศาสตร์ (Historical information) ซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่านมีความเข้าใจเนื้อเรื่องได้ดีขึ้น เมื่อมีการกล่าวอ้างอิงถึงเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นมาแล้ว หรือกล่าวถึงบุคคลในอดีต
- 11) วัฒนธรรม (Culture) ความเข้าใจในเรื่องวัฒนธรรมมักเป็นอุปสรรคสำคัญของการแปล เนื่องจากการแปลวรรณกรรม ก็คือ การถ่ายทอดเรื่องราวชีวิตของอีกสังคมหนึ่งมาเป็นให้คนอื่นอีกสังคมหนึ่งอ่าน ดังนั้น ถ้าผู้แปลไม่เข้าใจวัฒนธรรมที่ปรากฏตามท้องเรื่อง ก็อาจทำให้การเข้าใจแก่นเรื่องไม่ครบถ้วน ไม่ได้ร้อยรสดตามเท่าที่เทียบกับต้นฉบับ หรืออาจทำให้เข้าใจผิดจนแปลผิดก็ได้ บุญจิรา ถึงสุข (2542)

จากการศึกษาแนวคิดทางการแปล ผู้วิจัยได้นำแนวคิดดังกล่าวมาใช้เป็นแนวคิดหลักในการศึกษา และได้ศึกษาองค์ประกอบของเรื่องสั้น เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับการแปลเรื่องสั้น How Much Land Does a Man Need? ผู้วิจัยได้สรุป รวบรวมแนวคิดที่กล่าวมาข้างต้นเป็นกระบวนดังต่อไปนี้

- 1) วิเคราะห์ต้นฉบับและศึกษาข้อมูลต่าง ๆ
- 2) ศึกษา รับทอความหมายและอรรถรส
- 3) เลือกวิธีแปล
- 4) เลือกภาษา
- 5) ถ่ายทอดเป็นภาษาไทย

ซึ่งในบทที่ 3 จะกล่าวถึงขั้นตอนเหล่านี้โดยละเอียด

2.4 สภาพสังคมทั่วไปของรัสเซีย

ผู้วิจัยศึกษาและรวบรวม ความรู้เกี่ยวกับสังคมรัสเซีย จากหนังสือหลายเล่มด้วยกัน เช่น ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจสหภาพโซเวียต (จิตตรา ดุวิรานนท์, 2530) การเมืองการปกครองของประเทศรัสเซีย (นรนิติ เศรษฐบุตร, 2519) รวมบทความวรรณกรรมและประวัติศาสตร์รัสเซีย (สัญญาชัย สุวังบุตร, 2539) เป็นต้น จากการศึกษาพบว่า ในขณะที่คอลลศตอยได้เขียนเรื่องสั้นเรื่องนี้ขึ้นประมาณ ประมาณช่วงปีแรกๆ ของศตวรรษที่ 20 ซึ่งเป็นช่วงท้ายๆ ของชีวิตคอลลศตอย เป็น

หนึ่งในงานเขียนที่ได้รับอิทธิพลจากการเปลี่ยนแปลงทางจิตวิญญาณ ในขณะนั้น ประเทศรัสเซีย ยังไม่ได้เปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นเช่นปัจจุบัน แต่ยังคงปกครองด้วยระบอบกษัตริย์ โดยมีพระเจ้าซาร์นิโคลัสที่ 2 เป็นประมุข ตลอดอวยมีชีวิตอยู่ในช่วงที่สังคมกำลังถึงจุดวิกฤติ และเปลี่ยนแปลง ในช่วงท้ายๆ ของชีวิตเขา ได้ประสบกับการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างทางการเมือง ขนานใหญ่ คือ การปฏิวัติครั้งแรก ในปี 1905 และหลังจากตลอดอวยเสียชีวิตไปเพียง 7 ปี ก็เกิดมีการปฏิวัติครั้งที่ 2 ขึ้นอีกครั้งในปี 1917 โดยเลนินผู้นำพรรคบอลเชวิค เพื่อเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองไปสู่ระบอบสังคมนิยม และก่อตั้งขึ้นเป็นสหภาพสาธารณรัฐโซเวียตสังคมนิยม (Union of Soviet Socialist Republics or USSR) แต่ในปัจจุบันระบบการปกครองแบบสังคมนิยมก็ได้ล่มสลายไปแล้ว แคว้นต่าง ๆ ที่เคยอยู่ในการปกครองของรัสเซีย ก็แยกตัวออกไปปกครองตนเอง

สหภาพโซเวียตเคยเป็นประเทศที่มีพื้นที่มากที่สุดในโลก คือ มีพื้นที่ทั้งสิ้น 22.4 ล้านตารางกิโลเมตร คิดเป็น 1 ใน 6 ของเนื้อที่แผ่นดินโลก มีอาณาเขตอยู่ทั้งในเอเชียและยุโรป พรมแดนของโซเวียตยาวประมาณ 60,000 กิโลเมตร ในประมาณ 2 ใน 3 ของระยะนี้เป็นฝั่งทะเล มีมหาสมุทรล้อมรอบทั้ง 3 ด้าน ทิศเหนือจดมหาสมุทรอาร์คติก ทิศตะวันออกจดมหาสมุทรแปซิฟิก และทิศตะวันตกจดมหาสมุทรแอตแลนติก และมีเขตแดนติดต่อกับทวีปยุโรป คือ นอร์เวย์ โปแลนด์ สาธารณรัฐเชคแอนดส์โตว์ก อังการี และรูมาเนีย ทิศใต้ติดกับประเทศตุรกี อิหร่าน อัฟกานิสถาน จีน มองโกเลีย และเกาหลี ซึ่งอยู่ในทวีปเอเชีย เมืองหลวงคือ กรุงมอสโคว์ ภูมิประเทศส่วนใหญ่ที่อยู่ในทวีปยุโรปนั้นเป็นที่ราบสูงเกือบทั้งสิ้น นอกเหนือจากภูเขาเอลบรัส และเทือกเขาคอเคซัส ส่วนในทวีปเอเชียเป็นที่ราบสูง มีที่ราบใหญ่อยู่ 2 แห่ง คือ ทางตะวันตกและภาคเหนือของไซบีเรีย และที่ราบรอบ ๆ ทะเลอารัล นอกนั้นล้วนแต่เป็นภูเขาและที่ราบสูงทั้งสิ้น อาณาเขตของประเทศครอบคลุมเขตอุณหภูมิตลอดทุกเขต ยกเว้นเขตศูนย์สูตร

อาณาบริเวณที่เป็นรัสเซียหรือสหภาพโซเวียตนั้น เพิ่งมีสภาพเป็นรัฐ ขึ้นในปี 862 โดยกษัตริย์รูริค ผู้นำชนชาติวาร์นเจียน ได้เข้ามาตั้งรกรากที่เมืองนอฟโกรอด ซึ่งอยู่ทางเหนือของรัสเซีย และได้ขยายอิทธิพลลงมาถึงเมืองเคียฟ รวมตัวกันขึ้นเป็นประเทศในสมัยพระเจ้าอิวานที่ 3 หรือพระเจ้าอิวานมหาราช (1462-1505) โดยมีมอสโคว์เป็นศูนย์กลางแห่งอำนาจของประเทศ

ในปี 1547 พระเจ้าอิวานที่ 4 สถาปนาตนเองขึ้นเป็นพระเจ้าซาร์ (Tsar) ปกครองอาณาจักรรัสเซีย พระองค์เป็นกษัตริย์ที่ดุร้ายมากจึงได้รับสมญาว่า อิวานผู้หฤโหด (Ivan The Terrible) หลังจากที่พระองค์สิ้นพระชนม์ บ้านเมืองก็เข้าสู่ภาวะข้าวยากหมากแพง เกิดสงครามกลางเมืองแย่งชิงอำนาจกัน ในที่สุด ในปี 1613 สภาของรัฐที่เรียกว่า เซมสกีซอบอร์ (Zemskii Sobor) จึงได้แต่งตั้งไมเคิล โรมานอฟ ขึ้นเป็นพระเจ้าซาร์องค์ต่อมา พระองค์เป็นกษัตริย์องค์แรกของ

ราชวงศ์โรมานอฟ ซึ่งเป็นราชวงศ์สุดท้ายที่มีอำนาจนานกว่า 300 ปี จนกระทั่งมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองของรัสเซีย ในปี 1917

หลังจากจากสถาปนาราชวงศ์โรมานอฟแล้ว รัสเซียก็ได้ก้าวขึ้นสู่ความเป็นมหาอำนาจ ในสมัยพระเจ้าปีเตอร์มหาราช ได้มีการติดต่อกับยุโรป นำเอาช่างฝีมือที่มีความรู้เข้ามา ชักชวนชาวต่างประเทศให้มาลงทุน และทรงย้ายเมืองหลวงจากมอสโกมาอยู่ที่เซนต์ปีเตอร์สเบิร์ก การขยายตัวของรัสเซียดำเนินต่อมาในสมัยพระนางแคทเธอรีนมหาราช (1762-1796)

ในรัชสมัยของพระเจ้าอเล็กซานเดอร์ที่ 2 (1855-1881) รัสเซียแพ้สงครามไครเมีย ในปี 1856 ทำให้รัสเซียเสียดินแดนบางส่วนไป เหตุการณ์ที่สำคัญในสมัยนี้คือ ชกเลิกระบบทาส ในปี 1861 แม้ว่าพระองค์จะทรงได้ปรับปรุงกิจการภายในหลายประการ แต่ก็ยังทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจเด็ดขาด ในปี 1881 พระองค์จึงถูกลอบปลงพระชนม์ ต่อมาในรัชสมัยของพระเจ้าซาร์นิโคลัสที่ 2 (1894-1917) ในสมัยนี้การเคลื่อนไหวเพื่อต่อต้านระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชได้ทวีความรุนแรงขึ้น เหตุการณ์สำคัญซึ่งมีผลต่อเนื่องให้พระเจ้าซาร์นิโคลัสหมดอำนาจ คือ การที่รัสเซียพ่ายแพ้สงครามระหว่างรัสเซียกับญี่ปุ่น ในปี 1905 หลังจากที่รัสเซียสามารถทำสัญญาสงบศึกกับญี่ปุ่นได้แล้ว รัสเซียก็ต้องเผชิญกับความวุ่นวายภายในประเทศคือ การปฏิวัติ ปี 1905

การปฏิวัติ ปี 1905 เกิดจากความไม่พอใจของประชาชนที่มีต่อระบบการปกครองในขณะนั้น การเปลี่ยนแปลงในระบบสังคมตั้งแต่ ปี 1880 ทำให้รัสเซียพัฒนาทางด้านอุตสาหกรรมขึ้นมาก คนกลุ่มหนึ่งจึงร่ำรวยขึ้นมาจากการค้าขาย จนเกิดเป็นชนชั้นใหม่เรียกว่า ชนชั้นนายทุน ชนชั้นกรรมกรในเมืองใหญ่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เนื่องจากชาวนาในชนบทหลังไหลกันเข้ามาทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมที่เปิดใหม่ ก่อให้เกิดสภาพกรรมกรและการเรียกร้องให้มีการปฏิรูปอย่างกว้างขวาง

ฝ่ายค่านับรัฐบาลได้เริ่มมีการรวมกลุ่มขึ้น มีการจัดตั้งสหภาพปลดแอก ในปี 1903 และจัดตั้งพรรคประชาธิปไตยรัฐธรรมนูญ (The Constitutional Democratic Party) เป็นต้น พวกที่เลื่อมใสแนวคิดของมาร์กซ์ได้รวบรวมก่อตั้งพรรคสังคมนิยมประชาธิปไตย (Social Democratic Party) ภายใต้การนำของยอร์ช เพลคานอฟ และพรรคสังคมนิยมปฏิวัติ (Social Revolutionary) ซึ่งมีวิกเตอร์ เซอนอฟ เป็นผู้นำ ทั้งสองพรรคมุ่งหมายที่จะแก้ไขรัสเซียในส่วนที่ไม่ดี สำหรับพรรคสังคมนิยมประชาธิปไตย ต่อมาแยกออกเป็น 2 กลุ่ม คือ เมนเชวิค (Menshevik หรือเสียงส่วนน้อย) และบอลเชวิค (Bolshevik หรือเสียงส่วนมาก) ซึ่งมีเลนินเป็นผู้นำ

รัสเซียก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 20 ด้วยความไม่สงบภายในประเทศ มีการประท้วง นักหยุดงาน การปฏิวัติ เกิดขึ้น ในวันที่ 22 มกราคม 1905 ขบวนการและกรรมกรพร้อมด้วยครอบครัวไปประท้วงที่หน้าพระราชวังฤดูหนาวของพระเจ้าซาร์ เพื่อถวายฎีกาให้ปรับปรุงความเป็นอยู่ของ

กรรมกร ให้มีการกำหนดเวลาทำงานเพียงวันละ 8 ชั่วโมง ให้กำหนดอัตราค่าแรงงานขั้นต่ำ และจัดสวัสดิการให้ดีขึ้น แต่ทางฝ่ายเจ้าหน้าที่ทหารและตำรวจกลับยิงปืนเข้าใส่กลุ่มผู้ชุมนุม เป็นเหตุให้มีการเสียชีวิตและบาดเจ็บเป็นจำนวนมาก เหตุการณ์วันนั้นถูกบันทึกไว้ว่าเป็น “วันอาทิตย์นองเลือด” (Bloody Sunday)

นับแต่นั้นการต่อต้านก็ขยายไปทั่วรัสเซีย แต่การเคลื่อนไหวได้ซบเซาลง เพราะเกิดสงครามโลกครั้งที่ 1 แต่สุดท้ายผลจากสงครามโลก ก็ทำให้ระบบสมบูรณาญาสิทธิราชเสื่อมโทรมลง เนื่องจากรัสเซียเข้าร่วมสงครามทำให้เกิดความผันผวนทางเศรษฐกิจ เกิดภาวะขาดแคลนอาหาร ภาวะเงินเฟ้อ ประชาชนจึงไม่พอใจมาก วันที่ 8 มีนาคม ปี 1917 ประชาชนได้เดินขบวนประท้วงและก่อการจลาจลขึ้นในเมืองหลวงเปโตรกราด ทางรัฐบาลได้ส่งทหารไปปราบปราม แต่ปรากฏว่าทหารกลับไปเข้าร่วมกับประชาชน เมื่อเหตุการณ์เป็นเช่นนี้ ฐานะของรัฐบาลและพระเจ้าซาร์นิโคลัสที่ 2 ก็ถึงจุดจบ ในที่สุดพระองค์ก็สละราชสมบัติ ระบบกษัตริย์จึงสิ้นสุดลง

หลังจากเปลี่ยนแปลงการปกครอง ก็ได้มีการจัดตั้งรัฐบาลสังคมนิยมชุดใหม่ขึ้นชุดใหม่ที่เมืองเปโตรกราด และย้ายมาอยู่ที่มอสโก ในวันที่ 10-11 มีนาคม 1918

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีเลือกเรื่องสั้นมาแปล และใช้ทฤษฎีทางด้านการแปลที่ได้ศึกษามาทั้งหมดมาประยุกต์ใช้ แล้วสรุปออกมาเป็นกลวิธีการแปล รวมทั้งปัญหาที่เกิดขึ้นและอภิปรายแนวทางการแก้ไข ซึ่งในบทนี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงขั้นตอนการศึกษาอย่างละเอียด ดังนี้

3.1 วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษากระบวนการและปัญหาในการแปลเรื่องสั้น *How Much Land Does a Man Need?* ฉบับภาษาอังกฤษ ของ ลีโอ ตอลสตอย ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเลือกเรื่องสั้น ผู้วิจัยกำหนดหลักเกณฑ์ในการเลือกเรื่องสั้นที่จะนำมาแปล ดังต่อไปนี้

- 1) คุณค่าทางความคิด
- 2) คุณค่าทางภาษา
- 3) คุณค่าทางสังคม วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์
- 4) คุณค่าของความสามารถของผู้ประพันธ์

วรรณกรรมเรื่อง *How Much Land Does a Man Need?* เป็นวรรณกรรมที่ตอลสตอยแต่งขึ้นในช่วงปลายของชีวิต โดยสะท้อนความคิดทางศาสนาออกมาอย่างชัดเจนว่าการครอบครองทรัพย์สินนั้นเป็นบาป คุณค่าที่แท้จริงในการดำรงอยู่ของมนุษย์นั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับ การครอบครองทรัพย์สินมากมายเกินจำเป็น มนุษย์จำเป็นต้องรู้จักดำเนินชีวิตอย่างเพียงพอ ผู้เขียนได้สะท้อนภาพความทุกข์ยากของชาวนาที่ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง แสดงให้ผู้อ่านเห็นถึงความสัมพันธ์

ระหว่างเจ้าที่ดินและไพร่ ซึ่งก็เป็นสภาพอันแท้จริงในสังคมรัสเซียขณะนั้นอยู่แล้ว แก่นคิดของเรื่องการถือครองที่ดินอย่างตรงไปตรงมา โดยสื่อออกมาทางภาษาที่แม้จะเรียบง่าย แต่ก็กินใจความลึกซึ้ง

จะเห็นได้ว่าวรรณกรรมเรื่องนี้นอกจากจะมีคุณค่าทางความคิดแล้ว ยังสะท้อนสภาพสังคมและวัฒนธรรมของรัสเซียอีกด้วย รัสเซียเป็นประเทศที่มีประวัติศาสตร์ในการต่อสู้ และการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองอันยาวนาน โดยเฉพาะด้านวรรณกรรม ทั่วโลกมักได้ยินคำกล่าวขานถึงผลงานของนักเขียนรัสเซียหลายท่าน อาทิ อเล็กซานเดอร์ พุชกิน (Alexander Pushkin) นิโคไล โกกอล (Nicolai Gogol) แมกซิม กอร์กี (Maxim Gorki) โดยเฉพาะในศตวรรษที่ 19 เป็นยุคสมัยหนึ่งที่วรรณกรรมรัสเซียเฟื่องฟูถึงขีดสุด และได้ปรากฏนักเขียนผู้ยิ่งใหญ่ 2 คน คือ ฟิโอดอร์ ดอสโตเยฟสกี (Fiodore Dostoyevsky) และ ลีโอ ตอลสตอย (Leo Tolstoy) ทั้งสองเป็นผู้บุกเบิกวรรณกรรมซึ่งสามารถสะท้อนสภาพชีวิตร่วมสมัยในรัสเซียได้อย่างคิเลศ อันที่จริงในสมัยนั้น สังคมรัสเซียกำลังเผชิญกับความท้าทายรอบด้าน คุณค่าและโครงสร้างสังคมที่ดำรงอยู่แต่เดิมกำลังเปลี่ยนแปลง และบางส่วนก็ล่มสลายไป จิตใจและสังคมที่ว้าวุ่นเป็นภูมิหลังและแรงผลักดันที่สำคัญในการสร้างงานให้แก่ักเขียนหลายคน แต่สถานการณ์เพียงอย่างเดียวคงไม่อาจสร้างนักคิดนักเขียนที่มีคุณภาพได้ หากยังต้องการสามารถและอัจฉริยภาพอันโดดเด่น เพื่อเจียรไนผลงานให้เป็นเลิศ คุณสมบัติเหล่านี้ล้วนรวมอยู่ในตัวตอลสตอย

อย่างไรก็ดี นอกจากเหตุผลดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นแล้ว ผู้วิจัยยังมีความสนใจทางด้านการแปลวรรณกรรมสะท้อนสังคม หรือที่เรียกกันว่า วรรณกรรมสร้างสรรค์ หรือ วรรณกรรมเพื่อชีวิต เนื่องจากมีลักษณะที่แตกต่างจากวรรณกรรมประเภทอื่น คือ ผู้ประพันธ์มักแต่งขึ้นเพื่อสะท้อนภาพของสังคมตามมุมมองของตน เพื่อแสดงให้เห็นถึงความขัดแย้งและปัญหาที่เกิดขึ้น ดังนั้น วรรณกรรมดังกล่าวจึงมักมี Social Setting ที่โดดเด่นกว่าวรรณกรรมแนวอื่น

ขั้นตอนที่ 2 การค้นคว้าความรู้ต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง

ข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้ ได้แก่ ชีวิตประวัติ ผลงาน ตลอดจนทรรศนะต่อสังคมของผู้เขียน สภาพสังคมวัฒนธรรมของรัสเซีย และประวัติและผลงานของผู้แปล ข้อมูลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยเข้าใจเนื้อเรื่อง และบริบททางสังคมของรัสเซียได้ดี ซึ่งมีส่วนช่วยให้เลือกคำมาใช้ในบทแปลได้เหมาะสมกับบรรณรศของเรื่องได้มากยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาต้นฉบับ

ผู้วิจัยศึกษาด้านฉบับเพื่อจับสารทั้งหมดที่ผู้เขียนแสดงไว้ในต้นฉบับ “สาร” นอกจากจะหมายถึงความหมาย เนื้อหาสาระที่ได้จากต้นฉบับแล้ว ยังหมายรวมถึง บรรยากาศของเรื่อง และอรรถรสอีกด้วย การศึกษาด้านฉบับนอกจากผู้วิจัยจะต้องใช้ความรู้ทางด้านไวยากรณ์ภาษาอังกฤษในการช่วยจับความหมาย วิเคราะห์ความหมายของคำและสำนวนแล้ว ยังต้องถ่ายทอดอรรถรสอันเป็นหัวใจสำคัญของวรรณกรรมไว้ด้วย นอกจากนี้ยังต้องค้นคว้าความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะแปล เช่น สภาพสังคม ประวัติศาสตร์ การเมือง วัฒนธรรม

ขั้นตอนที่ 4 การถ่ายทอด

หลังจากที่ทำการวิเคราะห์ต้นฉบับ และศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง และแก่นเรื่อง และพิจารณาถึงอรรถรสของเรื่องแล้ว ผู้วิจัยจึงถ่ายทอดความหมายและอรรถรสออกมาเป็นภาษาไทย

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้พิจารณาลักษณะของงานแปล เพื่อเลือกวิธีการแปล งานแปลประเภทวรรณกรรมนั้น จัดเป็นงานเขียนประเภทจินตนาสาร ซึ่งมีจุดมุ่งหมายหลักในการถ่ายทอดความรู้ลึกของผู้เขียน และมีรูปแบบภาษาที่เป็นลักษณะการเสนอความคิดที่มีลักษณะเฉพาะตัว ซึ่งผู้อ่านและผู้วิจัยจะต้องใช้ความพยายามในการตีความ เนื่องจากภาษาที่ใช้มักมีความหมายแฝง หรือความหมายในเชิงอุปมาอุปไมย ดังนั้นนอกจากความหมายแล้ว ความลึกทางด้านอารมณ์ยังเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดที่ผู้วิจัยจะต้องถ่ายทอดออกมาให้ได้เท่าเทียมกับอ่านต้นฉบับ ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการแปลแบบตรงตัว และใช้หน่วยการแปลในระดับที่เล็กที่สุด คือ ระดับคำ เนื่องจากคำทุกคำในเรื่องมีความสำคัญต่อการแสดงความรู้ลึก ความคิดที่ผู้เขียนต้องการสื่อ อีกทั้งยังอาจสื่อความหมายแฝง สภาพสังคม หรือสถานการณ์ของผู้พูดได้อีกด้วย ดังนั้นการเก็บความหมายจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ผู้วิจัยให้ความระมัดระวัง เพราะถ้ามีการตัดทอนเนื้อเรื่อง หรือเรียบเรียงลำดับเหตุการณ์ใหม่ เนื่องจากต้องการให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อเรื่องได้ง่ายขึ้น อาจทำให้วรรณกรรมแปลเสียอรรถรสไปได้

อย่างไรก็ตาม ภาษาไทยและภาษาอังกฤษมีโครงสร้างที่แตกต่างกันมาก เมื่อถ่ายทอดออกมาเป็นภาษาไทย ถ้าใช้รูปแบบการนำเสนอความคิดแบบเดิมไว้ อาจทำให้เสียอรรถรสไป ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้กระบวนการปรับบทแปลมาช่วยขัดเกลาบทแปลให้เป็นภาษาไทยที่ถูกต้องตามไวยากรณ์ไทย และมีความสละสลวยมากพอที่จะสื่อความหมาย และอรรถรสได้อย่างครบถ้วน

ขั้นตอนที่ 5 การปรับบทแปล

ผู้ส่งสาร (ผู้เขียน) และผู้รับสาร (ผู้อ่าน) เดิมโตจากสังคมซึ่งมีความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ ทักษะคิด และความเชื่อ ดังนั้นการนำเอาภาษาไทยมาสื่อความหมายของภาษาอังกฤษ จึงจำเป็นต้องมีการปรับบทแปล เพื่อให้บทแปลนั้นสามารถสื่อความหมายและอารมณ์ได้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ และสามารถสร้างการตอบสนองในตัวผู้อ่านงานแปลได้ใกล้เคียงกับปฏิกิริยาของผู้อ่านต้นฉบับ

ผู้วิจัยปรับบทแปลตามเงื่อนไขต่อไปนี้

- 1) เมื่อมีความจำเป็นในด้านที่จะทำให้ผู้อ่านเข้าใจง่ายขึ้น เช่น การปรับลักษณะของภาษาในงานวิชาการมาเป็นภาษาธรรมดา เป็นต้น ผู้วิจัยจะไม่แก้ไข คัดแปลงภาษาในฉบับแปลตามความพอใจของตนเอง หรือเพราะเห็นว่าท่วงทำนองการเขียนในต้นฉบับไม่เป็นที่พอใจ จึงต้องการแก้ไขให้เป็นภาษาที่ผู้วิจัยคิดว่าดีกว่า
- 2) ผู้วิจัยคำนึงถึงจุดมุ่งหมายของการแปลเป็นประการสำคัญ กล่าวคือ มุ่งที่จะให้ภาษาในบทแปลสามารถสื่อความหมายได้เทียบเคียงกับความหมายในต้นฉบับเดิม ดังนั้นผู้วิจัยจึงรักษาความหมายของต้นฉบับเอาไว้ให้มากที่สุด โดยเปลี่ยนแปลงรูปแบบการนำเสนอบ้าง ตามความเหมาะสม

ผู้วิจัยปรับบทแปลใน 2 ระดับ คือ

- 1) ระดับคำ หมายถึง คำ วลี หรือสำนวน โวหาร
- 2) ระดับโครงสร้างของภาษา หมายถึง เสียง โครงสร้างของคำ โครงสร้างของประโยค และโครงสร้างการเรียงลำดับกลุ่มประโยคเข้าเป็นหน่วยที่ใหญ่ขึ้น

ขั้นตอนที่ 6 สรุปรวบรวมกลวิธีการแปล ปัญหาและแนวทางแก้ไข และอภิปรายผลการศึกษา

เมื่อได้บทแปลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยก็ทำการรวบรวมกลวิธีการแปล ทั้งในระดับคำและระดับโครงสร้าง และวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นจากากกระบวนการแปล และอภิปรายแนวทางแก้ไข

บทที่ 4

บทแปลเรื่องสั้น

บทแปลนี้ ผู้วิจัยแปลโดยใช้ต้นฉบับภาษาอังกฤษ ซึ่ง Louise และ Alymer Maude เป็นผู้แปลจากภาษารัสเซียมาเป็นภาษาอังกฤษ ในชื่อ How Much Land Does a Man Need? โดยผู้วิจัยนำต้นฉบับมาจากหนังสือ The Short Story : Classic and Temporary ของสำนักพิมพ์ J.B. Lippincott

ที่ดินผืนสุดท้าย

Leo Tolstoy / เขียน

Louise and Alymer Maude / แปลเป็นภาษาอังกฤษ

อังศุมารินทร์ ชลธนานารอด / แปลเป็นภาษาไทย

1

ที่สาวมาเยี่ยมน้องสาวที่บ้านนอก คนที่แต่งงานไปกับเจ้าของร้านค้าในเมือง ส่วนคนน้องนั้น แต่งงานกับชาวนาคนหนึ่งในหมู่บ้าน ขณะที่สองพี่น้องนั่งคุยกันพลางดื่มน้ำชา คนที่พี่เริ่มคุยอวด ถึงข้อดีสารพัดอย่างของชีวิตในเมือง หล่อนอวดว่ามีชีวิตที่แสนสะดวกสบาย ถูก ๆ ได้สวมใส่เสื้อผ้าสวยงาม อาหารการกินหรือก็สมบูรณ์พูนสุข อีกทั้งยังได้ไปเดินที่ชวถ่น และดูมหรสพมากมายเกือบทุกคำคืน

น้องสาวไม่พอใจมาก จึงได้กลับว่าชีวิตเจ้าของร้านในเมืองก็ไร้วางจะคืนัก ผู้ชีวิตแบบชาวนาไม่ได้

“ฉันไม่เปลี่ยนไปใช้ชีวิตแบบที่เธอ” หล่อนเถียง “ถึงเราจะผิดเคือง แต่อย่างน้อยเราก็ไม่ต้องกังวลอะไร พี่นะ ถึงจะสบายกว่า หนเงินได้เหลือกินเหลือใช้ แต่พี่ก็มีอันต้องจ่ายไปจนหมด ที่เคยได้อินสุภามิคว่า ‘ได้กับเสียเป็นของคู่กัน’ ไหม ฉันเคยเห็นมาอมไปไ้อัประเภทที่เป็นเศรษฐี

ในวันนี้ แล้วเป็นซากจกในวันหน้านะ ชีวิตชาวนาอย่างฉันสิ มันคงกว่า ถึงจะไม่ร่ำรวยอย่างคนอื่นเขา แต่ก็ยังยืน เพราะถึงเราจะไม่เคยมีเงินมาก แต่ก็พอกินพอกินใช้อยู่เสมอ”

ฝ่ายพี่สาว ได้ยินดังนั้นก็ฉาดฉางว่า

“อี...คงจะพออยู่พอรอก ถ้าเธอชอบอยู่แบบหมูแบบหมา ตามจริง ๆ เอะเธอเคยใช้ชีวิตแบบเลิศหรูสะดวกสบายกับเขาบ้างไหม เธอ...ค่อให้พ่อเจ้าประคุณทูนหัวของเธอปากกัดคินฉิบทำงานหนักยังกับทาสก็ไม่มีวันล้มดาอำปากขึ้นมาได้พอรอก นอนกลางดินกินกลางทรายกันไปนะซี ลูกๆ ของเธอก็จะพลอยลำบากไปด้วย”

“แล้วไงล่ะ” น้องสาวตอบ “ไอ้ เราต้องทำงานหนักและลำบาก แต่เราก็ไม่จำเป็นต้องก้มหัวให้ใคร แต่ที่นะซี ในเมืองของที่นี่ มีแค่อบายมุขทั้งนั้น วันนี้อาจจะครองตัวอยู่ได้ แต่วันหน้าล่ะ ชาตานอาจล่อหลอกสามีที่ให้ไปเล่นไพ่ คิดเหล้า หรือเที่ยวผู้หญิงก็ได้ แล้วในที่สุดที่ก็จะหมดตัว ฉันเห็นมาเยอะแล้ว”

พาสอม นายใหญ่ของบ้าน กำลังนอนอยู่ห้องชั้นบนเหนือเตาไฟ ได้ยินการสนทนาของหญิงทั้งสอง

“จริงสินะ” พาสอมคิดในใจ “ตั้งแต่เกิดมา ชาวนาอย่างเราก็มีวแต่ก้มหน้าก้มตาทำไร่ไถนาจนไม่มีเวลามาคิดเรื่องเหลวไหลเลย เรากลัวอยู่อย่างเดียวว่าจะมีที่ดินไม่พอทำกินเท่านั้นเอง ถ้าเรามีที่ดินมาก ๆ เราก็จะไม่กลัวเจ้าชาตานแม้แต่นิดเดียว”

พอสองพี่น้องคืบน้ำชาเสร็จ พวกหล่อนก็คุยกันเรื่องเสื้อผ้าต่อ แล้วก็เก็บล้างถ้วยชาม จากนั้นจึงเข้านอน

ฝ่ายชาตานนั่งอยู่หลังเตาไฟ ได้ยินเรื่องราวทั้งหมด มันยินดีอย่างยิ่งที่คำพูดของน้องสาวทำให้สามีของหล่อนถึงกับโอหังพุดขึ้นมาว่า ถ้ามีที่ดินเพียงพอก็คจะไม่เกรงกลัวชาตานแม้แต่นิดเดียว

“เอาสิ” ชาตานคิด “มาลองกันสักตั้ง ข้าจะให้เจ้ามีที่มากจนพอใจ ที่ดินพวกนั้นจะทำให้เจ้าต้องตกอยู่ใต้อำนาจของข้า”

ใกล้ ๆ หมู่บ้านนั้นเอง มีหญิงผู้หนึ่งอาศัยอยู่ หล่อนเป็นเจ้าของที่ดินรายเล็ก มีที่ดินประมาณ 300 ไร่ แต่ไหนแต่ไรมาหล่อนก็ถ้อยทีถ้อยอาศัยกับพวกชาวบ้านเป็นอย่างดี จวบจนกระทั่งหล่อนจ้างผู้จัดการคนใหม่มา ทุกอย่างก็เปลี่ยนไป ผู้จัดการคนนี้เคยเป็นทหารมาก่อน เขาเริ่มเก็บค่าปรับทุกคนที่ถูกฉ้อโกงเข้ามาในเขตที่ดิน จนชาวบ้านต่างพากันเดือดร้อน ถึงแม้พาสอมจะพยายาม

ระวังแฉอย่างไร แต่เจ้าม้าของเขาก็ตังไม่วายเข้าไปกินข้าว โธ่ดในไร่ของหล่อนอยู่นั่นเอง ชำร่ายแม่วัวยังเข้าไปอ้าในสวน และลูกวัวของมันก็มุดเข้าไปในทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ของหล่อน ด้วยเหตุนี้ พาสอมจึงเป็นอันต้องจ่ายค่าปรับอยู่รำไป

พาสอมยอมจ่ายค่าปรับไปพลางก็นึกแค้นใจไปพลาง แล้วก็เก็บเอาความโกรธกลับมาพาดกับคนที่บ้านเป็นประจำ ตลอดช่วงฤดูร้อนนั้น ผู้จัดการคนนี้สร้างความเคียดแค้นร้อนใจให้แก่พาสอมอย่างเหลือล้น พาสอมคิดใจเหลือเกินที่ถึงฤดูหนาวเสียที เพราะจะได้ขังวัวควายทั้งหลายไว้ในคอก ถึงจะต้องลำบากออกไปหาอาหารให้สัตว์ เพราะในทุ่งไม่มีหญ้าขึ้นให้สัตว์กิน แต่อย่างน้อยก็ไม่ต้องมาหวังว่าเจ้าวัวควายพวกนั้นจะเข้าไปกินหญ้าในที่ของใครอีก

ในฤดูหนาวนั้น มีข่าวว่าหญิงผู้นั้นจะขายที่ดิน และกำลังอยู่ในระหว่างต่อรองราคากับเจ้าของที่หักแรมริมทางหลวง พอข่าวนี้รู้ไปถึงหูพวกชาวนา พวกเขาก็คกอกคกใจเป็นการใหญ่

“นี่ถ้าน้ำของที่หักแรมได้ที่ดินนั้นไป เขาจะรีดค่าปรับเราซึ่งกว่าทหารคนนั้นแหง ๆ เราทั้งหมดต้องอาศัยที่ดินนั้นเสียด้วยสิ” พวกเขาคิด

ดังนั้นพวกชาวนา จึงพากันไปพบหญิงเจ้าของที่ดินในนามสภาหมู่บ้าน เพื่อขอซื้อที่ดินทั้งหมดไว้ และขอร้องไม่ให้หญิงผู้นั้นขายที่ดินให้แก่เจ้าของที่หักแรม โดยเสนอราคาที่ดีกว่าให้หญิงผู้นั้นจึงยอมตกลง จากนั้นสภาหมู่บ้านก็ได้จัดเตรียมการรวบรวมเงินมาซื้อที่ดิน เพื่อใช้เป็นสมบัติส่วนรวมของหมู่บ้าน พวกเขาประชุมกันถึงสองครั้ง แต่ก็ตกลงกันไม่ได้ ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะชาตตามาบันดาลพวกชาวนาบ้านขัดแย้งกันเอง จนในที่สุดพวกชาวนาจึงตัดสินใจว่า จะต่างคนต่างซื้อ ต่างคนต่างจ่าย แล้วแต่จะตกลง ซึ่งหญิงเจ้าของที่ก็ไม่ขัดข้อง

ในขณะนั้นเอง พาสอมได้ฮันมาว่า เพื่อนบ้านคนหนึ่งกำลังจะซื้อที่ดิน 50 เอเคอร์ หญิงเจ้าของที่ดินยอมให้เขาจ่ายเงินสดก่อนครั้งหนึ่ง และจ่ายส่วนที่เหลือภายในอีกหนึ่งปีถัดมา พาสอมรู้เข้าก็อิจฉนเพื่อนบ้านผู้นี้มาก

“ดูเอาเถิด” พาสอมรำพึงกับตัวเอง “ที่ดินกำลังจะขายไปหมดแล้ว เราคงจะซื้อไม่ทันแน่ ๆ” ดังนั้นเขาจึงพูดกับภรรยาว่า

“คนอื่นเขาซื้อที่ดินกัน” พาสอมพูด “ฉันจะต้องซื้อให้ได้บ้างสัก 20 เอเคอร์ ฉันเหลือจะทนแล้ว เจ้าผู้จัดการนั้นขูดรีดค่าปรับจนฉันจะแหย่อยู่แล้ว”

สองสามีภรรยาจึงปรึกษาหารือคิดหาหนทางที่จะซื้อที่ดินให้ได้ พวกเขามีเงินเก็บอยู่ 100 รูเบิล ขาดถูกม้าไปตัวหนึ่ง สิ่งที่เหลือขังไว้ครึ่งฝูง และให้ลูกชายคนหนึ่งออกไปรับจ้างเป็นคนงานในไร่ แล้วนึกค่าแรงมาล่วงหน้า และซื้อส่วนที่เหลือจากที่เขยคนหนึ่ง เมื่อรวมกันแล้วจึงได้เท่ากับครึ่งหนึ่งของราคาขายพอดี

เมื่อรวบรวมเงินได้แล้ว พาสอมก็เลือกที่ดินผืนหนึ่งขนาด 40 เอเคอร์ บางส่วนของที่ดินผืนนั้นเป็นป่า พาสอมเข้าไปต่อรองราคากับหญิงเจ้าของที่ดิน จนในที่สุดทั้งคู่ก็ได้ราคาที่พอใจ เมื่อตกลงกันได้แล้ว พาสอมก็วางเงินมัดจำ แล้วเข้าเมืองไปเซ็นสัญญาซื้อขาย เขาจ่ายเงินสดก่อนครึ่งหนึ่ง และสัญญาว่าจะจ่ายส่วนที่เหลือภายในอีกสองปีถัดไป

บัดนี้พาสอมมีที่ดินเป็นของตัวเองแล้ว เขาขอหยิบยืมเมล็ดพันธุ์จากเพื่อนบ้าน มาปลูกในที่ดินผืนนั้น เขาก็เก็บเกี่ยวได้ผลผลิตดีมากจนทำให้เขาปลดหนี้ได้ภายในเวลาเพียง 1 ปี ทั้งหนี้ของเจ้าของที่ดิน และหนี้ของพี่เขย บัดนี้พาสอมกลายเป็นเจ้าของที่ดินแล้ว เขาเพาะปลูกหวานไฉ่สุ่มกองฟาง คัดดินไม้ในป่าของเขา และเลี้ยงวัวควายในทุ่งหญ้าของตัวเอง ครั้งใดที่เขาออกไปทำงานและมองไปยังทุ่งข้าวโพดที่กำลังเจริญงอกงาม หรือมองไปยังทุ่งหญ้า หัวใจของเขาก็เฝ้ามองลึกลงไปด้วยความปรารถนา สำหรับพาสอมแล้ว คงไม่มีที่ดินผืนใดที่สามารถปลูกต้นหญ้าและดอกไม้ให้เจริญงอกงาม และบานสะพรั่งได้เทียบเท่าทุ่งแห่งนี้อีกแล้ว เมื่อก่อนตอนที่พาสอมผ่านที่ดินผืนนี้ เขาารู้สึกว่ามันเป็นเพียงที่ดินของคนอื่น แต่บัดนี้ความรู้สึกของเขาแตกต่างไปจากเดิมโดยสิ้นเชิง

ทุกสิ่งทุกอย่างจะเป็นไปด้วยดี และพาสอมจะสบายใจกว่านี้มาก หากไร่ชาวนาในละแวกใกล้เคียงจะไม่เดินลัดผ่านทุ่งข้าวสาลีและทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ของเขา พาสอมเคยขอร้องพวกเขาอย่างรักษาน้ำใจแล้ว แต่พวกเขาก็ยังคงเดินลัดผ่านไปมาเช่นเดิม โดยเฉพาะพวกคนเลี้ยงสัตว์ ที่ชอบปล่อยวัวควายของหมู่บ้านให้เดินหลงเข้ามาในทุ่งหญ้าของเขา บางครั้งฝูงม้าที่เจ้าของปล่อยให้ออกมากินหญ้าตอนกลางคืนก็เข้ามากินข้าวโพดในไร่ของเขา พาสอมไล่พวกมันออกไปครั้งแล้วครั้งเล่าและให้อภัยเจ้าของสัตว์เหล่านั้น โดยไม่เคยคิดที่จะเอนเรื่องเอาราวกับใครเลย เขาอดทนมานาน แต่ในที่สุดความอดทนก็ขาดผึงลง พาสอมเข้าไปร้องเรียนที่ศาลแขวง เขารู้ดีว่าเป็นเพราะชาวนาพวกนั้น ไม่มีที่ดินเป็นของตัวเอง ไม่มีเจตนาร้ายที่จะกลั่นแกล้งเขา แต่เขาก็ไม่อาจทนถูกเอาเปรียบอย่างนี้ต่อไปได้ เขาคิดในใจว่า

“เราจะทำเอาหูไปนาเอาตาไปไร่ต่อไปอีกไม่ได้แล้ว ไม่อย่างนั้นพวกนั้นจะทำที่ดินเราเสียหายหมด จะต้องเอาเรื่องให้รู้สึกตัวเสียบ้าง”

ดังนั้นพาสอมจึงไปฟ้องศาล เพื่อให้เพื่อนบ้านรู้สำนึก มีชาวนาสองสามคนถูกปรับ เรื่องนี้ทำให้เพื่อนบ้านเริ่มไม่พอใจพาสอม พวกเขาเริ่มปล่อยวัวควายเข้ามาในที่ดินของพาสอมโดยเจตนา

ชวานาคคนหนึ่งถึงกับเข้ามาขโมยตัดต้นมะนาวทุ้มในสวนของพาสอม ตอนกลางคืน เพื่อลอกเอาเปลือกไป แต่พอถึงวันหนึ่งพาสอมเดินผ่านสวน เขาสังเกตเห็นอะไรอย่างหนึ่งเป็นสีขาวโผล่แวบออกมา พอเข้าไปดูใกล้ ๆ จึงพบจากต้นมะนาวทุ้มหลายต้นถูกฉีกเปลือกออกล้มระเนระนาดอยู่บนพื้นใกล้ ๆ กับคอ พาสอมโมโหจนเลือดขึ้นหน้า

“ถ้ามันตัดไปแล้วต้นเคียวก็ยังไม่พอ” พาสอมคิด “แต่ไอ้ห้วขโมยมันดันตัดไปทั้งกอ ฮืม... ถ้าข้ารู้ว่าใครเป็นคนทำอะไร ก็เอาเรื่องเสียให้เข็ดเขี้ยว”

พาสอมคิดจนหัวแทบแตกว่าใครเป็นห้วขโมย ในที่สุดเขาก็คิดออกมา “มีแค่ไอ้โงมอนเท่านั้นแหละที่กล้าทำอย่างนี้” พาสอมรุกไปที่บ้านของโงมอน เขาค้นจนทั่ว แต่ก็ไม่พบอะไรเลย นั่นยิ่งทำให้เขายิ่งโกรธมากขึ้นไปอีก แต่อย่างไรก็ตามพาสอมก็ตั้งใจยิ่งนักว่าโงมอนต้องเป็นคนทำอะไรแน่นอน ดังนั้นเขาจึงไปที่ห้องร้องต่อศาล เจ้าหน้าที่เรียกโงมอนมาได้ส่วน มีการพิจารณาคดีถึง 2 นัด แต่ท้ายที่สุดโงมอนก็พ้นข้อหา เพราะมีหลักฐานไม่เพียงพอ พาสอมโกรธหัวฟัดหัวเหวียง จึงหันไปหาเรื่องคณะกรรมการปกครองหมู่บ้าน และผู้พิพากษา

“ท่านรับสินบนจากพวกขโมย” พาสอมโวย “ถ้าท่านเชื่อศักดิ์จริง คงไม่ปล่อยให้ไอ้ห้วขโมยมันลอยนวลไปได้ง่าย ๆ อย่างนี้หรอก”

พาสอมทะเลาะกับผู้พิพากษา และเพื่อนบ้าน พวกเขาจึงจะเผากระท่อมของพาสอม ดังนั้นแม้พาสอมจะยังมีที่ดินมากชิ้นก็ตาม แต่คนในหมู่บ้านกลับยิ่งชอบเขาน้อยลงทุกที

ในขณะนั้นเอง ก็มีข่าวลือว่า ชาวบ้านมากมายกำลังอพยพไปตั้งถิ่นฐานใหม่ที่อื่น

“เราไม่เห็นต้องทิ้งที่ดินไปเลย” พาสอมคิด “ผู้รื้อให้คนอื่น ๆ ออกจากหมู่บ้านไปเสียก่อนดีกว่า คราวนี้คงจะเหลือที่ดินอยู่มาก เราจะซื้อที่ดินต่อจากพวกเขาเอง ที่ดินของเราจะได้ใหญ่ขึ้น เราจะได้อยู่อาศัยขึ้นเสียที เท่าที่เป็นอยู่นี้ก็แออัดยัดเยียดเหลือเกินแล้ว”

วันหนึ่ง ในขณะที่พาสอมนั่งอยู่ที่หน้าบ้าน มีชวานาด่างถิ่นคนหนึ่งเดินทางผ่านมา พาสอมจึงชวนให้เขาพักค้างคืน และกินอาหารเย็นด้วยกัน พาสอมคุยกับชายแปลกหน้าคนนั้น และถามว่าเขามาจากไหน ชายแปลกหน้าตอบว่า เขาเดินทางมาจากแถบเหนือแม่น้ำโวลกา เมื่อคุยกันเรื่องหนึ่งจึงเลยไปคุยเรื่องอื่น ๆ ด้วย ชายคนนั้นเล่าให้ฟังว่า ผู้คนมากมายพากันอพยพไปตั้งถิ่นฐานบริเวณนั้น เขาเล่าให้ฟังว่า คนที่หมู่บ้านของเขาไปตั้งถิ่นฐานกันที่นั่นอย่างไร พวกเขาเข้าไปร่วมเป็นสมาชิกสภาหมู่บ้าน และได้รับส่วนแบ่งที่ดินทำกินมาคนละ 25 เอเคอร์ ชวานาผู้นั้นบอกว่า ที่ดินที่นั่นอุดมสมบูรณ์มากเสียจนกระทั่งปลูกข้าวไรย์ได้สูงท่วมหัวม้า ลำต้นอวบขนาดที่ใช้เคียวเกี่ยวออกมาห้าครั้ง ก็รวบได้ข้าวหนึ่งฟ่อน นอกจากนี้เขายังพูดต่ออีกว่า เคยมีชวานาคคนหนึ่งมาแต่ตัวเปล่า ๆ แต่ตอนนี้มีม้าหกตัว และวัวสองตัว เป็นของตัวเองแล้ว

พาสอมอยากได้ที่ดินผืนนั้นจนเนื้อเดิน

“ทำไมเราต้องทนอยู่ในกะลาแคบ ๆ นี้ด้วยเล่า ในเมื่อเราหาที่อยู่สบาย ๆ กว่านี้ได้” พาสอมคิด

“เราจะขายที่ดินทั้งหมดที่นี่ แล้วเอาเงินไปเริ่มต้นชีวิตใหม่ที่โน่น เราจะสร้างทุกสิ่งทุกอย่างขึ้นใหม่ ในหมู่บ้านที่คนเยอะ ๆ อย่างนี้ อยู่ไปก็รังแต่จะมีเรื่องร้อนใจ แต่ก่อนอื่นเราจะต้องไปสืบดูให้แน่ชัดเสียก่อน”

พออย่างเข้าฤดูร้อน พาสอมก็ออกเดินทาง เขาเดินทางไปตามแม่น้ำไหลทางจนถึงเมืองจามราวด้วยเรือกลไฟ แล้วเดินทำต่อไปอีก 300 ไมล์ จนถึงที่หมายในที่สุด ทุกสิ่งเป็นจริงตามที่ชายแปลกหน้าเคยบอกไว้ ชาววานาที่นี้มีที่ดินอย่างเหลือเฟือ เพราะได้รับปันส่วนที่ทำกินจากชุมชนคนละ 25 เอเคอร์ และถ้าใครมีเงินก็สามารถซื้อเพิ่มได้อีก ในราคาเอเคอร์ละรูเบิลครึ่ง มีที่ดินว่าง ๆ อยู่อีกมากมายอย่างที่เขาคต้องการ

เมื่อสืบดูเรียบร้อยแล้ว พออย่างเข้าฤดูใบไม้ร่วง พาสอมก็กลับบ้าน เขาเริ่มขายสมบัติทุกอย่างที่มีอยู่ เขาขายที่ดินได้กำไร ชายที่หักและวัวควายทั้งหมด และถอนชื่อออกจากสมาชิกสภาหมู่บ้าน เขาเพียงแต่รอให้ถึงฤดูใบไม้ผลิเท่านั้น ก็จะพาครอบครัวออกเดินทางไปยังถิ่นฐานใหม่ทันที

4

ทันทีที่พาสอมและครอบครัวมาถึงที่อยู่ใหม่ เขาก็ไปสมัครเป็นสมาชิกสภาหมู่บ้านทันที และขอรับเอกสารที่จำเป็นจากคณะกรรมการปกครองชุมชน พาสอมและลูกชายได้รับส่วนแบ่งที่ทำกินมาห้าส่วน ก็เท่ากับเป็น 125 เอเคอร์ (แต่ไม่ได้อยู่ติดกัน) แล้วก็ยังใช้ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ของส่วนกลางได้อีกด้วย พาสอมก่อเพิงพัก ชื่อวัวควาย เฉพาะแค่ที่ดินที่ได้รับปันส่วนมาจากชุมชนเพียงอย่างเดียว ก็มากกว่าที่ดินเดิมที่เคยมีตั้งสามเท่าเข้าไปแล้ว ที่ดินนั้นปลูกข้าวออกงามดี พาสอมจึงร่ำรวยขึ้นกว่าเดิม ถึง 10 เท่า เขามีที่ดินที่อุดมสมบูรณ์ และมีทุ่งหญ้ากว้างใหญ่ไว้สำหรับเลี้ยงวัวควายได้มากตามต้องการ

ตอนแรกพาสอมก็รู้สึกตื่นเต้นกับการสร้างที่พัก และการลงหลักปักฐาน แต่พออยู่ไปนานเข้าก็เริ่มรู้สึกเคยชิน และคิดว่า ที่ดินที่มียังไม่ค่อยเพียงพอ ในปีแรก เขาปลูกข้าวสาธิตในที่ดินส่วนแบ่งของเขา เก็บเกี่ยวได้ผลดีมาก พาสอมจึงต้องการปลูกมากขึ้นอีก แต่ที่ดินส่วนแบ่งมีไม่เพียงพอเสียแล้ว การปลูกข้าวสาธิตนั้นจะต้องปลูกบนดินที่ยังไม่เคยปลูกข้าวมาก่อน หรือเป็นดินที่หักไว้จนพื้นสภาพดีแล้ว เมื่อปลูกไปหนึ่งหรือสองปี ก็จะต้องพักดินทิ้งไว้จนกระทั่งมีหญ้าขึ้นคลุมหน้าดินจนทั่ว จึงจะปลูกใหม่ได้ ดินจะไม่จืด ใครก็ล้วนอยากได้ที่ดินเช่นนี้ แต่ในเมื่อที่ดินไม่พอ พวกชาวบ้านจึงทะเลาะแย่งชิงที่ดินกัน คนที่มีฐานะดีกว่าก็อยากจะได้ไปปลูกข้าวสาธิต ส่วนคนจน

กว่าที่อยากได้ไปให้พวกพ่อค้าเช่า จะได้มีรายได้เพิ่มเติมไว้สำหรับจ่ายภาษี พาสอมต้องการปลูกข้าวสาลีเพิ่มขึ้น จึงเช่าที่ดินจากพ่อค้าปีหนึ่ง เขาปลูกข้าวสาลีมาก และได้ผลดี แต่ที่ดินเช่าอยู่ไกลจากหมู่บ้านมากเกินไป พาสอมต้องเอาเกวียนบรรทุกข้าวสาลีมาเป็นระยะทางกว่า 10 ไมล์ ต่อมาพาสอมสังเกตเห็นว่า พวกพ่อค้าที่ทำการค้ากับชาวนามักจะมีที่ดินหลายแปลง และมีฐานะร่ำรวย เขาจึงคิดว่า

“ถ้าเราซื้อที่ดินว่างเอาไว้หลาย ๆ แปลง แล้วสร้างที่พักเอาไว้ ก็คงจะดีเหมือนกันนะ ถึงจะไม่ได้อยู่อาศัยกันก็ไม่เป็นไร เราคงจะสบายขึ้นกว่านี้”

ความคิดเรื่องการซื้อที่ดินผุดขึ้นในสมองของพาสอมครั้งแล้วครั้งเล่า

เขายังทำนาโดยใช้วิธีเดิมต่อไปอีกสามปี คือเช่าที่ดินปลูกข้าวสาลี ตลอดช่วงเวลานั้นลมฟ้าอากาศเป็นใจ พาสอมเก็บเกี่ยวได้ผลดีมาก เขาเริ่มเก็บเงินได้ ความจริงพาสอมน่าจะพอใจในชีวิตของตนได้แล้ว แต่เขาก็ยังพยายามตะเกียกตะกายหาเช่าที่ดินอยู่ทุกปี ที่ไหนที่ดินดี เขาเป็นต้องตามไปขอเช่า เพราะถ้าเงินเข้ามาก็จะพลอยอดได้เช่าที่ไปเสียเท่านั้น ในปีที่สาม พาสอมหันกับพ่อค้าคนหนึ่งเช่าที่ดินจากชาวากลุ่มหนึ่ง แต่พอไถดินเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็เกิดความขัดแย้งถึงกับต้องขึ้นโรงขึ้นศาล ฝ่ายพาสอมแพ้คดี แรงงานที่ลงไปแล้วจึงเท่ากับเสียเปล่า

“ถ้าที่ดินนั้นเป็นของเราเอง” พาสอมคิด “เราคงทำอะไรได้ตามใจชอบ ไม่ต้องมาเดือดร้อนอย่างนี้”

ดังนั้นพาสอมจึงเริ่มเสาะหาที่ดินที่จะซื้อได้ วันหนึ่งเขาเผชิญเจอรชาวานคนหนึ่ง ซึ่งซื้อที่ดินไว้ 1,300 เอเคอร์ แต่เดือดร้อนเงินขึ้นมาจึงต้องการขายในราคาถูก พาสอมต่อรองราคาอยู่นานจนในที่สุดก็ตกลงราคากันได้ เป็นเงิน 1,500 รูเบิล โดยพาสอมจะจ่ายเงินสดก่อนครั้งหนึ่ง และผ่อนส่วนที่เหลือให้คราวหลัง พวกเขาตกลงกันเรียบร้อยทุกอย่าง เหลือเพียงแต่ทำสัญญากันเป็นทางการเท่านั้น แต่พอดีพาสอมเจอกับพ่อค้าข้าวคนหนึ่งเสียก่อน เขาเดินทางผ่านมา และขอแวะที่บ้านพาสอมเพื่อให้อาหารให้ม้า ทั้งสองคิมน้ำชาและคุยกัน พ่อค้าเล่าให้ฟังว่า เขาเพิ่งกลับจากแคว้นบาชกัร์ที่อยู่ไกลโพ้น เขาซื้อที่ดิน 13,000 เอเคอร์ ได้ในราคา 1,000 รูเบิล พาสอมชักถามรายละเอียดเพิ่มเติม พ่อค้ากล่าวว่า

“ถ้าอยากได้ที่ดินก็ต้องผูกมิตรกับหัวหน้าเผ่าเอาไว้ให้ดี ๆ ฉันทอาของกำนันราคาแค่ 100 รูเบิลไปให้เขา มีเสื้อคลุมผ้าไหม พรหม โบราหิบนหนึ่ง และเหล้าให้คนที่ชอบดื่ม ก็เลขซื้อที่ดินมาได้เอเคอร์ละไม่ถึงสามโคเพ็ด¹” วันแล้วเขาก็หยิบสัญญาซื้อขายมาให้พาสอมดู พร้อมกับบอกว่า

¹ เหยียดเงินรัสเซียทำจากอลูมิเนียมผสมทองแดง 100 โคเพ็ด มีค่าเท่ากับ 1 รูเบิล

“ที่ดินผืนนั้นอยู่ริมแม่น้ำ ท่งหญ้าแถบนั้นทั้งหมดเป็นดินบริสุทธิ์ ยังไม่เคยเพาะปลูกมาก่อนเลย”

พาสอมชักค่อไป พ่อค้าตอบว่า

“ที่ดินที่นั่นกว้างใหญ่ไพศาลจนดินดั่งปี ก็ยังไม่รอบเลย ที่ทั้งหมดเป็นของเผ่าบาชกิร์ พวกนั้นโง่งนาคำคุณอย่างกับอะไรก็ ฉันถึงซื้อที่ดินมาได้ในราคาถูกแทบจะไต่ปล่าไฉไลแล้ว”

“ถ้าอย่างนั้น” พาสอมคิด “เรื่องอะไรเราจะเอาเงิน 1,000 รูเบิล ไปแลกกับที่ดินแค่ 1,300 เอเคอร์ และแถมยังต้องคิดหนี้อีกด้วยละ ผู้เอาเงินนี้ไปซื้อที่ดินที่นั่นดีกว่า เราจะซื้อได้มากกว่าตั้ง 10 เท่า” พาสอมคิดในใจ

5

พาสอมสอบถามทางไป และทันทีที่พ่อค้าชาวคนนั้นจากไป เขาก็เตรียมตัวเดินทางไปที่นั่นด้วยตัวเอง เขาปล่อยให้ภรรยาดูแลร้านแต่เพียงลำพัง แล้วออกเดินทาง โดยนำคนใช้ไปด้วย ทั้งสองหยุดพักที่เมืองหนึ่งระหว่างทาง เพื่อซื้อใบชาหนึ่งหีบ เหล้าองุ่น และของกำนัลอื่น ๆ ตามที่พ่อค้าคนนั้นแนะนำ

ทั้งสองเดินทางต่อไปเรื่อย ๆ จนได้ระยะทางกว่า 300 ไมล์ เดินทางได้เจ็ดวันจึงมาถึงดินแดนของเผ่าบาชกิร์ ทุกสิ่งเป็นอย่างที่พ่อค้าคนนั้นเคยบอกไว้จริง ๆ ชาวบาชกิร์อาศัยอยู่ในทุ่งหญ้า ริมแม่น้ำ หรือไม้ก็ในกระโจมผ้าสักหลาด พวกเขาไม่เคยเพาะปลูก และไม่กินขนมปังเป็นอาหาร แต่เลี้ยงวัวควาย และม้า โดยปล่อยให้หากินในทุ่งหญ้าเป็นฝูง ๆ พวกเขาจะผูกลูกม้าไว้หลังกระโจม และค้อนแม่ม้าไปให้นมลูก วันละสองครั้ง พวกเขาบาชกิร์รีดนมแม่ม้าไปทำเหล้าคูมิส และเนยแข็ง พวกผู้หญิงมีหน้าที่ทำเหล้าคูมิส ส่วนพวกผู้ชายไม่สนใจจะทำอะไรนอกจากค่อมเหล้าคูมิส ค่อมน้ำชา กินแพะช่าง และเป่าปี่เล่นเท่านั้น พวกนั้นมีรูปร่างลำสันบึกบึนและร่าเริง ตลอดช่วงฤดูร้อนพวกเขาไม่คิดที่จะทำอะไรกันเลย พวกเขาบาชกิร์อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ ไม่รู้ภาษารัสเซีย แต่ก็มีอักษรคัยคี

พอพวกเขาเห็นพาสอม ก็พากันออกจากกระโจม มาห้อมล้อมกันอยู่รอบ ๆ กระโจมของแขก พวกเขาไปตามล่ามมาคนหนึ่ง พาสอมบอกล่ามว่า เขามาที่นี่เพื่อซื้อที่ดิน พวกนั้นดูเหมือนจะยินดีมาก พวกเขาพาพาสอมไปยังกระโจมที่ดีที่สุด และเชิญให้นั่งบนเบาะที่วางไว้บนพรม เสริ่ง แล้วก็เดินมานั่งล้อมรอบพาสอม เชิญให้ค่อมเหล้าคูมิส และน้ำชา นอกจากนี้ยังเขี่ยแพะมาอย่างให้

กินอีกด้วย พาสอมเอาของกำนัลจากเกวียนออกมาแจกจ่ายให้พวกเขา รวมทั้งยังแบ่งใบชาให้อีกด้วย ชาวบขกัรดีใจมาก ต่างปรึษาหารือกัน จากนั้นก็บอกให้ล่ำมแปลให้พาสอมฟังว่า

“พวกเขาอยากบอกท่านว่า” ล่ำมพูด “พวกเขาชอบท่าน และเป็นธรรมเนียมของเราที่จะต้องต้อนรับแขกอย่างดีที่สุด และต้องมอบของให้เป็นการตอบแทนของกำนัลที่ท่านนำมาให้ ท่านนำของมาให้เราตั้งมากมาย โปรดบอกมาเถิดว่าท่านต้องการสิ่งใดถ้าเรามี เราจะมอบให้”

“สมบัติของท่านที่ฉันพอใจที่สุด” พาสอมอธิบาย “ก็คือที่ดิน ที่ ๆ ฉันอยู่นั้นมีผู้คนอาศัยอยู่แออัด และที่ดินก็ใช้เพาะปลูกจนดินจืดหมดแล้ว แต่พวกท่านมีที่ดินอุดมสมบูรณ์มากมาย ฉันไม่เคยเห็นดินที่ไหนดีเท่านี้มาก่อน”

ล่ำมแปลคำพูดของพาสอมให้พวกบขกัรฟัง พวกเขาปรึษาหารือกันครู่ใหญ่ พาสอมไม่เข้าใจว่าเขาพูดอะไรกัน แต่เห็นว่าพวกเขามีท่าทางขบขัน เพราะเห็นพวกนั้นต่างตะโกนและหัวเราะกัน จากนั้นก็เสียบและมองมาที่พาสอม ล่ำมพูดต่อว่า

“พวกเขาอยากให้คุณบอกท่านว่า พวกเรายินดีที่จะให้ที่ดินตามแต่ท่านจะต้องการเป็นการตอบแทน ท่านไปชี้เอาได้เลยว่าจะเอาที่ดินตรงไหน ท่านก็จะได้ทันที”

พวกบขกัรปรึษาหารือกันอีกครั้ง และเริ่มโต้เถียงกัน พาสอมถามล่ำมว่า พวกเขาเถียงกันเรื่องอะไร ล่ำมบอกว่า มีชาวบขกัรบางคนคิดว่าควรรอถามความเห็นของหัวหน้าเผ่าเสียก่อน ไม่ควรตัดสินใจโดยพลการตอนที่เขาไม่อยู่ ในขณะที่อีกพวกหนึ่งคิดว่าไม่จำเป็นต้องรอให้หัวหน้าเผ่ากลับมา

ในขณะที่พวกบขกัรกำลังโต้เถียงกันอยู่นั้น ก็มีชายผู้หนึ่งสวมหมวกขนจิ้งจอกใบใหญ่เดินเข้ามา ทุกคนเงยบกริบ แล้วลุกขึ้นยืน ล่ำมกล่าวว่า “ท่านนี่คือ หัวหน้าเผ่าของเราเอง”

พาสอมกฤลิกุจอเอาเสื้อคลุมตัวใหญ่ที่สุด และใบชาห้าปอนด์ ออกมามอบให้แก่เขาทันที หัวหน้าเผ่าบขกัรรับของกำนัลเหล่านั้นไว้ เมื่อเขานั่งตรงที่นั่งประจำตำแหน่งแล้ว พวกชาวบขกัรเล่าเรื่องทั้งหมดให้ฟัง หัวหน้าเผ่าฟังอยู่ครู่หนึ่งก็ผงกศีรษะให้ทุกคนเงยบ และพูดกับพาสอมเป็นภาษารัสเซียว่า

“เขาเป็นว่าตกลงเป็นไปตามนั้น ท่านจงเลือกที่ดินผืนใดก็ได้ที่ท่านชอบ เรามีที่ดินอยู่มากมาย” พาสอมคิดในใจ “แล้วเราจะได้ที่ดินเหล่านั้นมาได้อย่างไรละ เราจะต้องเซ็นสัญญาซื้อขายเสียก่อน เพื่อไม่ให้ถูกโกง ไม่อย่างนั้นพวกเขาอาจรับปากยกที่ดินให้ แต่เอาคืนในภายหลังก็ได้”

“ขอบคุณสำหรับความเอื้ออารีของท่าน” พาสอมพูดเสียงดัง “ท่านมีที่ดินมากมายเหลือคณานับ แต่ฉันต้องการเพียงเล็กน้อยเท่านั้น แล้วฉันอยากจะรู้ได้อย่างไรละว่าที่ดินตรงไหนเป็นของฉัน การเกิดและการตายต้องแล้วแต่บุญกรรมนะท่าน วันนี้ท่านยกที่ดินให้ฉัน แต่วันหน้าลูกหลานของท่านอาจจะทวงคืนกลับไปก็ได้”

“จริงของท่าน” หัวหน้าเผ่าพูด “เราจะจัดการเรื่องนี้ให้เรียบร้อย”

“ฉันได้ยินมาว่า มีพ่อค้าคนหนึ่งมาที่นี่” พาสอมพูดต่อ “และท่านก็ยกที่ดินให้เขาเล็กน้อย พร้อมกับทำสัญญาซื้อขายให้ด้วย ฉันอยากทำเช่นนั้นบ้าง”

หัวหน้าเผ่าเข้าใจ จึงตอบว่า

“ได้ดี” หัวหน้าเผ่าตอบ “เรื่องนี้จัดการง่ายนิดเดียว เรามีเสมียนอยู่คนหนึ่ง เขาจะเข้าไปทำสัญญากับท่านในเมือง”

“แล้วเรื่องราคาละ ท่านคิดอย่างไร” พาสอมถาม

“ที่ดินของเราขอयरราคาเดียว คือ วันละ 1,000 รูเบิล”

พาสอมไม่เข้าใจ

“วันหนึ่ง หรือ แล้วจะวัดกันอย่างไรละ มันจะเท่ากับกี่เอเคอร์กันละท่าน”

“เราวัดที่ดินไม่เป็นหรอก” หัวหน้าเผ่าตอบ “ก็เลยขายเป็นวัน ที่ดินตรงที่ท่านเดินเท้าได้รอบภายในหนึ่งวันจะเป็นของท่าน ในราคา 1,000 รูเบิล”

พาสอมแปลกใจยิ่งนัก

“แต่หนึ่งวัน นะ เดินอ้อมที่ดินได้กว้างโหะเหิวนะ” พาสอมพูด

หัวหน้าเผ่าหัวเราะ

“ท่านก็จะได้ที่ดินตรงนั้นไปทั้งหมด” เขาตอบ “แต่มีเงื่อนไขอยู่ข้อหนึ่งว่า ถ้าท่านกลับมายังจุดเริ่มต้นไม่ทันภายในวันเดียว ท่านจะถูกริบเงิน และไม่ได้ที่ดิน”

“แล้วฉันจะทำเครื่องหมายเส้นทางที่เดินผ่านไปได้อย่างไร”

“เราจะไปขึ้นรถท่านอยู่ตรงที่ ๆ ท่านชอบ ท่านจะต้องเริ่มเดินจากจุดนั้นเป็นวงกลมรอบที่ดินที่ท่านต้องการ เอาเข็มไปปักด้วย เพื่อให้จุดหลุมเป็นเครื่องหมายบอกเขตที่ดิน จงจุดหลุมแล้วกองหญ้าขึ้นมากองเอาไว้ทุก ๆ หัวเลี้ยว แล้วเราจะตามไปไล่ให้เป็นรอยจากหลุมแรกมาหลุมสุดท้าย ท่านจะเดินอ้อมที่ดินมากเท่าไรก็ได้ตามใจชอบ แต่จะต้องกลับมาให้ถึงจุดเริ่มต้นก่อนตะวันตกดิน แล้วท่านจะได้ที่ดินทั้งหมดที่เดินรอบไป”

พาสอมยินดียิ่งนัก จึงตัดสินใจเริ่มเดินในตอนเช้ามีดวงอาทิตย์ไป พวกเขาคุยกันอีกสักครู่ หลังจากนั้นก็ดื่มเหล้าคูมิส และกินแพะย่างอีกเล็กน้อย พอพลบค่ำพวกเขาขีร์ก็จัดที่นอนขนนกให้

พาสอม แล้วต่างแยกย้ายกันไปนอน และสัญญาว่าจะมาพบกันตอนเช้าวันรุ่งขึ้น แล้วออกเดินทางไปยังจุดนัดหมายก่อนพระอาทิตย์ขึ้น

7

พาสอมล้มตัวลงนอนบนที่นอนขนนก แต่ไม่อาจข่มตาให้หลับได้ เพียงแต่ครุ่นคิดเรื่องที่ดินตลอดคืน

“เราจะเดินให้ไกลทีเดียว จะได้มีที่ดินได้มาก ๆ” พาสอมคิด “วันหนึ่งฉันสามารถเดินได้ 35 ไมล์ อย่างสบาย ๆ ช่วงฤดูนี้กลางวันยาวกว่ากลางคืน ทาง 35 ไมล์คงจะล้อมรอบที่ดินได้มีโช้น้อย เราจะขายที่ดินส่วนที่ไม่สู้ดีไปเสียบ้าง หรือไม่ก็ให้คนอื่นเช่า และจะเก็บตรงที่คิดที่สุดไว้ทำกินเอง และก็จะซื้อวัวสักสองฝูง จ้างลูกจ้างสักสองสามคน เราจะแบ่งที่ 150 เอเคอร์เอาไว้เพาะปลูก ส่วนที่เหลือก็จะใช้ปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์”

พาสอมนอนไม่หลับตลอดคืน กว่าจะเคลิ้มหลับได้ก็เข้ารุ่งสางแล้ว เขาสะลึมสะลือฝันไปเห็นตัวเองนอนอยู่ในกระโจม แต่ได้ยินเสียงคนหัวเราะอยู่ข้างนอก ความสงสัยปลุกเขาให้ลุกขึ้น พาสอมเห็นหัวหน้าค่านั่งอยู่หน้ากระโจมเอามือกุมท้องหัวเราะท้องคืดท้องแข็ง เขาเดินเข้าไปใกล้และถามว่า “ท่านหัวเราะอะไร” แต่พอเข้าไปใกล้กลับมองไม่เห็นหัวหน้าค่านั้น เห็นแต่พ่อค้าที่เพิ่งแวะค้างที่บ้านเขาและเล่าเรื่องที่เดินให้ฟัง พาสอมจึงถามเขาอีกว่า “ท่านมาอยู่ที่นี้นานแล้วหรือ” แต่ร่างนายหน้าค่านี่ก็พลันหายไปกลายเป็นชาวนาที่เดินทางมาจากทางเหนือแม่น้ำโกลาที่เคยแวะมาที่บ้านเก่าของเขาเมื่อไม่นานมาแล้ว จากนั้นพาสอมก็มองไม่เห็นชาวนาคนนั้นอีก ร่างนั้นก็กลับกลายเป็นชาตาน มีเท้าเป็นกีบ และมีเขา นั่งหัวเราะอยู่ตรงหน้า มีร่างผู้ชายคนหนึ่งนอนคว่ำหน้าอยู่ที่พื้น ชายคนนั้นสวมเสื้อเชิ้ตกับกางเกงขาขาว ไม่สวมรองเท้า พาสอมสังเกตเห็นว่าชายผู้นั้นตายเสียแล้ว เขาพยายามมองว่า ชายผู้นั้นคือใคร แต่แล้วก็ต้องตกใจสุดขีดเมื่อพบว่า ร่างนั้นคือตัวเขาเอง พาสอมตกใจกลัวสะดุ้งตื่นขึ้น

“ฝันบ้าอะไรกันนี่ซ” เขาคิด

พอเหลือขมองไปรอบ ๆ ภาย ทางประตูที่เปิดอยู่ พาสอมก็เห็นว่าพระอาทิตย์กำลังจะขึ้นแล้ว

“ถึงเวลาที่ต้องไปปลูกพวกนั้นแล้ว” พาสอมคิด “จะได้เริ่มเดินทางเสียที”

พาสอมลุกขึ้น แล้วปลุกคนใช้ที่นอนอยู่ในเกวียนให้ลุกขึ้นเทียมเกวียน แล้วขี่ไปหาพวกบาชกั๊ว

“ถึงเวลาที่ต้องไปเดินวัดที่ดินกันแล้ว” พาสอมพูด

ชาวบขกัรที่ร้ดึนขึ้นมำประขุมกัน ห้วหน้าเผำกัมำค้วย จักนั้พวกเขาที่คั้มเหล่าคুমิส และขง
ขำให้พำซอม แด่พำซอมไม่ขอมรอกัค่อไปแล้ว

“จะไปก็ไปกันลยลอะ ถึงเวลำคินทงแล้ว” พำซอมพูด

8

พวกเขาขักรั้เตรียมตัวแล้วออกคินทง บำงก็ขั้มำบำงก็เตรียมเกวียนไป พำซอมขั้เกวียนไปกับ
คนใช้ เขำเอำเสียมไปค้วย พอมาถึงทุงหญ้ำ ควงคะวันร้มทอแสงสีคองออกมำจกขอบฟ้าแล้ว
พวกเขาขั้ขึ้นไปขังนินเขำคั้ย ๆ ลุกหนึ่ง (ขำวบขกักรั้เรียกวำ ชิคคำน) แล้วลงจกรถ แล้หลังมำ
มารวมกัน ห้วหน้าเผำคินขำมำหำพำซอม และขั้ไปขังที่รำบเบ้องหน้า

“ดูสิ” ห้วหน้าเผำพูด “ที่รำบไกลสุดลูกหูลูกคำตรงหน้านี้เป้นของเรำ ท่านเลือกเอำตรงไหน
ก็คั้”

พำซอมคำลุก ที่คินเหลำนั้เป้นถ้ำนเป้นคินบริสุทธีที่ไม่เคขการเพำะปลุกมำก่อน คิวหน้าคิน
รำบเรียบ เนื่อคินสีค้ำสนิทงบอถึงควำคุดมสมบุรณ์ และนบริเวทที่ถุ่มมีหญ้ำชนิดค้ำง ๆ ขั้
สูงท่วมห้ว

ห้วหน้าเผำคอกหมวกขงจั้งจอกวลงบนพื้น แล้พูดวำ

“ตรงนี้คือ จุดร้มคั้น ท่านต้องกลับมำที่นี้ให้คั้ แล้ที่คินที่ทำนคินอ้อมทังหมคจะเป็นของ
ทำน”

พำซอมหขิบงินออกมำวขงบนหมวกจกนั้ก็คอกเลื่อคคุมค้วนออกออก เหลื่อแต่เลื่อกั้กั้จันน
เขำปลคศำยเอื้อมออกมำคาคไไว้ที่ทุง เอำคองขงมบงบอเล็กใส่ไว้นออกเลื่อ ร้อขกระคิกนำไว้ที่ค้ำ
คาคเอว คั้งเชือกรองเทำรองเทำขั้ให้กระขั้ขั้ แล้รับเสียมจกลูกจ้งมำถือไว้ บัดนี้พำซอม
พร้อมจะออกคินทงแล้ว เขำคุ่นคิคอยู่คู้หนึ่งวำจะไปทงไหนคั้ เพราะทงที่ถ้ำนแต่นำสนใจไป
เสียมค

“ข้งม้นลอะ” เขำสรูปกับตัวเอง “เรำร้มคินไปทงทิศะวันออกก่อนก็แล้วกัน”

พำซอมหันหน้าไปทงทิศะวันออก ชีคตัวตรง แล้รอกคยให้ควงคะวันโผล่พื้นขอบฟ้า

“เรำคั้งไม่เสียมเวลำ” เขำคิค “คองร้นคคคขังไม่ออก คินศบำยกวำคองบำย คั้งรึบ ๆ
คินขำไว้”

เมื่อควงคะวันแพร่คมีเจคขำขั้นมำจกขอบฟ้า พำซอมก็แบกเสียมขั้นบำ แล้วออกคินไปขังที่
รำบเบ้องหน้า พำซอมคั้ย ๆ คินไปไม่ขำไม่ร้วนัก หลังจกคินไปคั้คัก 1,000 หลำ เขำก็หขุด

แล้วชุดคลุมและดินขึ้นมากองไว้ เป็นเครื่องหมายบอกเขต จากนั้นก็เดินต่อ พาสอมเร่งฝีเท้าให้เร็วขึ้นเพื่อให้เส้นสายชิด ต่อมาอีกครู่หนึ่งเขาก็ชุดอีกคลุมหนึ่ง

พาสอมหันกลับไป ท่ามกลางแสงอาทิตย์ที่สาดส่องนั้น เขายังมองเห็นเนินเขาเดี่ยว ๆ ลูกนั้นอย่างชัดเจน เขาเห็นคนยืนอยู่ข้างบนและเห็นแสงสะท้อนนวลวาววับจากขอบเหล็กของล้อเกวียน พาสอมคำนวณคร่าว ๆ ว่า เขาคงเดินมาได้ ประมาณสามไมล์แล้ว แดดแรงขึ้นเรื่อย ๆ เขาถอดเสื้อก็ออกพาดบ่า แล้วออกเดินต่อ ขณะนี้แดดแผดจ้าแล้ว พาสอมแหงนหน้าขึ้นมองดวงอาทิตย์ “ถึงเวลากินมื้อเช้าแล้วสิ”

“เราลี้ข่วไปที่หนึ่งแล้ว วันหนึ่งเราต้องลี้ข่วสี่ที อีกสักพักเห็นทีจะต้องลี้ข่วเสียแล้ว ถอดรองเท้าดีกว่าจะได้เดินได้สะดวกขึ้น” พาสอมรำพึง

เขานั่งลงถอดรองเท้าออก แล้วห้อยไว้ที่สายเอี๊ยม แล้วเดินต่อ พาสอมรู้สึกสบายเท้าขึ้น “เราจะเดินต่อไปอีกสักสามไมล์” พาสอมคิด แล้วก็ลี้ข่วซ้ำ “ที่ตรงนี้สวยเหลือเกิน จะเดินผ่านไปเฉย ๆ หรือก็เสียตาย ยิ่งเดินไปไกลเท่าไร ที่ดินก็ดูจะยิ่งดี”

เขาเดินตรงไปอีกครู่หนึ่ง พอหันกลับไปดู ก็แทบจะมองไม่เห็นเนินเขาลูกนั้นแล้ว คนบนนั้นเหลือตัวเล็กเท่ามด และเห็นแสงสะท้อนโลหะเป็นจุดเล็ก ๆ

“อาล่ะ” พาสอมคิด “เราเดินมาทางนี้ไกลแล้ว เห็นทีจะต้องลี้ข่วเสียแล้ว หิวน้ำจริง ๆ คงเป็นเพราะเหงื่อออกมาก”

พาสอมแหวะหุค เพื่อชุดคลุม เขาชะหญ้าขึ้นมาซ้อนไว้เป็นกอง เปิดฝากระติกน้ำ แล้ววกขึ้นคืบ จากนั้นก็ลี้ข่วซ้ำ พาสอมเดินต่อไปอย่างไม่มีหยุดยั้งผ่านหญ้าสูงท่วมหัวและเปลวแดดแผดกล้า

พาสอมรู้สึกเหนื่อยมากขึ้น เขาแหงนขึ้นมองพระอาทิตย์ก็เห็นว่าเป็นเวลาเที่ยงตรงแล้ว

“อาล่ะ” เขาคิด “เห็นทีจะต้องพักเสียหน่อย”

“เขานั่งลง กินขนมปังและคัมน้ำ แต่ไม่ขอมนอนพัก เพราะกลัวจะเพลอจึงกลับไป พาสอมนั่งพักอีกสักครู่ก็ลุกขึ้นเดินต่อ ช่วงแรก ๆ พาสอมเดินได้อย่างสบาย ๆ เพราะเพิ่งกินอาหารเข้าไป ทำให้มีเรี่ยวแรงเดิน แต่พอเดินไปนานเข้า แดดก็ยิ่งร้อนจัดขึ้นทุกที เขารู้สึกง่วงนอนเหลือเกิน แต่ก็ยังฝืนเดินไปพลางปลอบใจตัวเองว่า “ถ้าหากในวันนี้ แล้วจะสบายในวันข้างหน้า”

เขาเดินไปตามทางเดิม พอถึงเวลาที่ต้องลี้ข่วซ้ำอีกทีหนึ่ง พลันสายตาก็กว้างไปเห็นที่ลุ่มชุ่มชื้นเข้าแห่งหนึ่ง “น่าเสียตายจริง ๆ ถ้าจะทิ้งที่ตรงนั้นไป” พาสอมคิด “ที่อย่างนั้นคงปลูกป่านงามแน่ ๆ” ดังนั้นพาสอมจึงเดินผ่านแอ่งนั้น ไปชุดคลุมไว้ที่อีกด้านหนึ่ง จากนั้นก็ลี้ข่วซ้ำ พอพาสอมเหลือवलกลับไปมองเนินเขา อากาศที่ขยาดัวเนื่องจากความร้อนทำให้ภาพเนินเขาลูกนั้นพร่าจางจนแทบมองไม่เห็นคนที่อยู่บนนั้น

“แน่จริง” พาสอมคิด “เราเดินมาทางสองด้านนี้ไกลเกินไปแล้ว เราจะต้องเดินอีกด้านให้สั้นลง” ว่าแล้วพาสอมก็เริ่มเดินด้านที่สาม เขาเร่งฝีเท้าให้เร็วขึ้น พาสอมแหงนขึ้นมองดวงอาทิตย์ก็ยังเห็นว่าอยู่ตรงหัว แต่ตอนนี้เขายังเดินไปได้ไม่ถึงสองไมล์ ยังเหลือระยะทางอีกตั้ง 10 ไมล์กว่าจะถึงจุดหมาย

“ไม่ได้การแล้ว” พาสอมคิด “เราคงต้องยอมให้ที่คืนมีด้านไม่เท่ากันเสียแล้ว จะต้องรีบเดินกลับไปเป็นเส้นตรง เราคงเดินมาได้ไกลมาก แค่นี้ก็ได้ที่คืนดี ๆ ไปไหนแล้ว”

ดังนั้นพาสอมจึงขุดหลุมและมุ่งหน้าตรงไปยังเนินเขา

9

พาสอมมุ่งหน้าไปทางเนินเขา แต่บัดนี้เขาก้าวขาได้อย่างยากเย็นเหลือเกิน อากาศร้อนทำให้เขาหมดแรง เท้าเปล่าเปลือยของเขาฟกช้ำ เป็นแผลดลอกปอกเปิกไปหมด แข็งขาก็อ่อนแรง เขาอยากจะหยุดพักเหลือเกิน แต่ก็ทำไม่ได้ เพราะจะทำให้เขากลับไปไม่ทันตะวันตกดิน สายน้ำไม่คอยท่า เวลาและวารีไม่เคยคอยใคร พระอาทิตย์มีแต่จะคล้อยต่ำลงทุกที

“ตายจริง” พาสอมคิด “เรามัวแต่เดินอ้อมไกลเกินไป ถ้าเรากลับไปไม่ทันล่ะจะเป็นยังไง” พาสอมมองไปยังเนินเขาและดวงอาทิตย์อีกครั้ง ตอนนี้เขาอยู่ไกลจากจุดเริ่มต้นอยู่มาก พระอาทิตย์ก็กำลังคล้อยต่ำลงใกล้ถึงขอบฟ้าเข้าไปทุกที

พาสอมรีบเดินอย่างไม่หยุดยั้ง เขาก้าวขาแทบไม่ออก แต่ก็พยายามฝืนเดินให้เร็วขึ้น แต่ถึงเขาจะเร่งฝีเท้าอย่างไร ก็ยังห่างไกลจากจุดหมายอยู่มากเหลือเกิน พาสอมเริ่มวัง เขาเหวี่ยงเสื่อคลุม รองเท้า หมวก และกระดิกน้ำทิ้ง เหลือไว้แต่เพียงเสียม ที่ใช้พุดูกายต่างไม้เท้า

“เราจะทำอย่างไรดี” พาสอมคิด “เรามัวแต่โลกอยากได้ที่คืนมาก ลากเลยจะหาย ไม่ได้อะไรกลับไปสักอย่าง เราไม่มีทางกลับไปที่นี่ทันพระอาทิตย์ตกดินแน่ ๆ”

ยิ่งคิดก็ยิ่งกลัว พาสอมกระหืดกระหอบวิ่งต่อไป เสื่อกางเกงของเขาชุ่มด้วยเหงื่อ ริมฝีปากแห้งผาก หน้าอกกระเพื่อมขึ้นลงราวกับถูกสูบเครื่องยนต์ หัวใจเต้นสั่นระรัวราวกับตึกถล่ม แข็งขาไร้เรี่ยวแรงราวกับไม้ไร้ขาของตัวเอง พาสอมกลัวว่าตนเองจะต้องตายเพราะความเหน็ดเหนื่อยเป็นแน่

แต่ถึงจะกลัวตายอย่างไร แต่พาสอมก็ไม่ยอมหยุด

“วิ่งมาถึงขนาดนี้แล้ว ขืนหยุดกลางทาง พวกนั้นก็หาว่าเราโง่งนะสิ” พาสอมคิด

เขาวัง วัง และวัง จนเข้ามาใกล้เนินเขา ก็ได้ยินเสียงบวกลบขกักรัตะโกนโหวกเหวก เสียงเรียกนั้นทำให้พาสอมฮึดสู้ เขารวบรวมกำลังเฮือกสุดท้ายวิ่ง ไปข้างหน้าสุดแรงเกิด

ดวงตะวันสีแดงฉานคล้อยต่ำลงมาจขอบฟ้าแล้ว เงามืดเริ่มแผ่เข้ามาปกคลุม ไร่แล้ว...พระอาทิตย์กำลังจะตก ตะวันคล้อยต่ำลงมากแล้ว แต่พาสอมก็ใกล้ถึงจุดหมายเช่นกัน พาสอมมองเห็นพวกบวชที่เนินเขาโบกไม้โบกมือเรียกให้เขารีบไป เขามองเห็นหมวกขมจิ้งจอกใส่เงินวางอยู่บนพื้น เขาเห็นหัวหน้าผ่านั่งกุมท้องหัวเราะอยู่บนพื้น แล้วความฝันเมื่อคืนก็ผุดพวยขึ้นในหัวคำนึง

“มีที่คืนอยู่มากมาย” เขาคิด “แต่พระผู้เป็นเจ้าจะทรงเมตตาให้เราใช้ชีวิตอยู่เป็นเจ้าของดินพวกนั้นหรือเปล่า เราคงตายเสียก่อนแน่ ๆ คงตายก่อนที่จะไปถึงจุดเริ่มต้น”

พาสอมมองดูเห็นดวงอาทิตย์มหายลงดินไปครั้งดวงแล้ว เขารวบรวมแรงทั้งหมดที่ยังเหลืออยู่วิ่งต่อไปข้างหน้า พาสอมโน้มตัวไปข้างหน้าเร่งวิ่งเสียดจนขาแทบขวิด เมื่อไปถึงเนินเขา ฟ้าก็มืดพอดี พาสอมแหงนหน้าขึ้นมอง ดวงตะวันลับฟ้าไปแล้ว

พาสอมร้องออกมาอย่างสิ้นหวัง “ในที่สุดความพยายามของเราก็สูญค่า เสียแรงเปล่าแท้ ๆ” พาสอมหยุดวิ่ง แต่พอได้ยินเสียงตะโกนของพวกบวชก็ ก็นึกขึ้นได้ว่าคนที่อยู่ในที่ต่ำกว่าจะเห็นพระอาทิตย์ตกดินก่อน พวกนั้นอยู่บนที่สูงกว่าคงยังเห็นพระอาทิตย์อยู่ พาสอมสูดหายใจ ตั้งหน้าวิ่งขึ้นเนินเขา บนนั้นยังมีแสงสว่างอยู่ เขาวิ่งขึ้นไปถึงยอดและมองเห็นหมวกอยู่เบื้องหน้าเขา หัวหน้าผ่านั่งเอามือกุมท้องหัวเราะ พาสอมนึกถึงความฝันเมื่อคืนอีกครั้งจนร้องออกมาด้วยความกลัวของเขาหมดแรง เขาล้มตึงไปข้างหน้า เอื้อมมือไปคว้าหมวกใบนั้นไว้

“ไอ้โ..เก่งจริง” หัวหน้าคำร้อง “เขาได้ที่คืนไปเยอะเหลือเกิน”

คนใช้ของพาสอมรีบวิ่งเข้ามาประคองนายของคน แต่เห็นเลือดสด ๆ ไหลออกจากปากของเขา พาสอมตายเสียแล้ว

พวกบวชก็ส่งเสียงจู้ปากแสดงอาการเสียใจ

คนใช้หีบเสียมขึ้นมาขุดหลุมฝังร่างของพาสอมไว้ตรงนั้น วัดความยาวจากศีรษะจดเท้า ได้ 6 ฟุต และนั่นคือที่คืนที่พาสอมจำเป็นต้องมี

บทที่ 5

กลวิธีการแปล

ผู้วิจัยแบ่งการศึกษากลวิธีการแปลออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับคำและวลี และระดับโครงสร้างประโยค เพื่อรักษาความหมายและอรรถรสของเรื่องให้เทียบเคียงกับต้นฉบับมากที่สุด

5.1 การถ่ายทอดระดับคำ

คำเป็นหน่วยที่มีความสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในงานเขียนประเภทวรรณกรรม เพราะนอกจากจะทำหน้าที่ในการสื่อความหมายแล้ว ยังสื่อถึงอารมณ์ น้ำเสียง รสชาติของเรื่อง สถานภาพของผู้พูด และลีลาของภาษาคำด้วย ดังนั้นในการแปลระดับคำ ผู้วิจัยจึงให้ความสำคัญกับทั้งความหมายอ้างอิง และความหมายแฝงของคำ

นอกจากผู้วิจัยจะวิเคราะห์ความหมายแฝงของคำ เพื่อให้สามารถถ่ายทอดออกมาได้ตรงตามความต้องการของผู้เขียนมากที่สุดแล้ว ยังต้องเลือกใช้คำบางคำให้เหมาะสมกับบริบทในสังคมไทยด้วย เนื่องจากคำบางคำเป็นคำที่มีความหมายเป็นที่เข้าใจในสังคมที่ใช้ภาษาดั้งเดิมเท่านั้น เมื่อถ่ายทอดออกมาเป็นอีกภาษาหนึ่ง ซึ่งมีระบบภาษาและความเข้าใจทางภาษาและวัฒนธรรมต่างกัน ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องมีการปรับบทแปลระดับคำให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจเนื้อเรื่องได้ ในขณะที่เดิวก่อนก็ต้องพยายามรักษาอรรถรสและความหมายเดิมตามต้นฉบับไว้ให้ได้มากที่สุดด้วย

5.1.1 คำนาม และคำกริยา ทัวไป

สำหรับคำที่เลือกใช้ขึ้นนี้ ส่วนใหญ่ผู้แปลใช้วิธีแปลตรงตัว แต่ในกรณีที่ไม่สามารถใช้วิธีการแปลตรงตัวได้ ผู้วิจัยใช้วิธีดังต่อไปนี้

5.1.1.1 เปลี่ยนคำเป็นวลีหรือประโยค

ตัวอย่างที่ 1

ต้นฉบับ

He wanted to go on sowing wheat, but had not enough communal land for the propose, and what he had already used was not available, for in those part wheat is sown only on virgin oil or on fallow land (p. 103)

ฉบับแปล

พาสอมต้องการปลูกมากขึ้นอีก แต่ที่ดินส่วนแบ่งมีไม่เพียงพอเสียแล้ว การปลูกข้าวสาลีนั้นจะต้องปลูกบนดินที่ไม่เคยปลูกข้าวมาก่อน หรือเป็นดินที่พักไว้จนพื้นสภาพดีแล้ว (น. 37)

คำว่า Fallow land เป็นศัพท์เฉพาะทางเกษตรกรรม ซึ่งเรียกว่า “นาฟางลอย” ซึ่งอาจไม่เป็นที่เข้าใจของคนทั่วไป ดังนั้นผู้วิจัยใช้วิธีให้คำอธิบายลักษณะ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจมากขึ้น

5.1.1.2 ใช้คำที่เป็นสำนวนไทยมาเทียบเคียง

ตัวอย่างที่ 2

ต้นฉบับ

She had always lived on a good terms with the peasants until she engaged as her manager. (p 98.)

ฉบับแปล

แต่ไหนแต่ไรมา หล่อนก็ถ้อยทีถ้อยอาศัยกับพวกชาวนาเป็นอย่างดี จวบจนกระทั่งหล่อนจ้างผู้จัดการคนใหม่มา (น. 33)

ตัวอย่างที่ 3

ต้นฉบับ

Why should I suffer in this narrow hole, if one can live so well elsewhere? He thought. (p.102)

ฉบับแปล

ทำไมเราต้องมาทนอยู่ในกะลาแคบ ๆ ในนี้ด้วยเล่า ในเมื่อเราสามารถหาที่อยู่สบาย ๆ กว้างนี้ได้ (น.37)

ตัวอย่างที่ 4

ต้นฉบับ

and he came across a peasant who had bought thirteen hundred acres, but having got into difficulties was willing to sell again cheap. (p.104)

ฉบับแปล

วันหนึ่งเขาเผชิญเจอชาวนาคนหนึ่งซึ่งซื้อที่ดินไว้ 1,300 เอเคอร์ แต่เกิดร้อนเงินขึ้นมาจึงต้องการขายในราคาถูก (น.38)

5.1.2 คำที่มีต้องตีความตามบริบททางวัฒนธรรม

นอกจากคำทั่วไปแล้ว ยังพบว่าในต้นฉบับยังมีการใช้คำที่เข้าใจเฉพาะผู้ใช้ภาษาเดียวกับต้นฉบับเท่านั้น เช่น ภาษาท่าทาง เป็นต้น ในต้นฉบับมีการกล่าวอ้างถึงชนกลุ่มน้อยเผ่าหนึ่ง ที่มีอยู่จริงในรัฐเซีย มีภาษาของตนเอง รวมทั้งอวัจนภาษา หรือภาษาท่าทาง ที่เป็นที่เข้าใจและตกลงใช้ร่วมกันและเป็นที่ยอมรับของคนในกลุ่มสังคมของตัวเองด้วย ภาษาท่าทางนั้น ถึงแม้จะไม่ได้ประกอบไปด้วยคำพูด แต่ก็ใช้องค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญของการสื่อสาร ที่สามารถถ่ายทอดอารมณ์ของผู้ส่งสารได้มาก ดังนั้นเมื่อจะทำการถ่ายทอดภาษาท่าทางเหล่านี้ออกมา ผู้วิจัยจึงไม่ใช่วิธีการแปลตรงตัว เนื่องจากภาษาท่าทางของสังคมไทยก็มีความแตกต่างจากของชนเผ่าซามาร์กิตี้อาจทำให้ผู้อ่านไม่เข้าใจเนื้อเรื่องได้ อีกทั้งยังอาจทำให้ผู้อ่านตีความหมายในฉบับแปลผิดออกไปจากต้นฉบับ และอาจทำให้สูญเสียอรรถรสของเรื่องไป การแปลในแต่ละประโยคมีความแตกต่างกัน เนื่องจากต้นฉบับมีรายละเอียดในการใช้ภาษาท่าทางเพื่อวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ในต้นฉบับ ยังมีการขยายความจุดประสงค์ในการใช้ภาษาท่าทางนั้น ๆ มาด้วย เช่น to show their pity หรือ to be silent ซึ่งทำให้ง่ายแก่การตีความและหาคำในภาษาไทยมาเทียบเคียงได้ ผู้วิจัยใช้วิธีดังต่อไปนี้

5.1.2.1 แปลตรงตัวประกอบตีความ คือ รักษาคำหลักเอาไว้แล้วขยายความเพื่อให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น เช่น

ตัวอย่างที่ 5

ต้นฉบับ *The Chief listened for a while, then made a sign with his head for them to be silent. (p.106)*

ฉบับแปล หัวหน้าฟังอยู่ครู่หนึ่งก็ผงกหัวให้ทุกคนเงียบ (น.40)

ในสังคมไทยก็มีลักษณะการใช้ภาษาท่าทางในลักษณะใกล้เคียงกัน คือ การผงกศีรษะ เพื่อส่งสัญญาณให้เงียบเช่นกัน ผู้วิจัยจึงรักษาคำหลัก คือ “หัว เอาไว้” แล้วใช้ภาษาท่าทางของไทยมาเทียบเคียง

5.1.2.2 แปลตีความ ใช้ในกรณีที่ภาษาท่าทางที่ปรากฏในต้นฉบับ ไม่มีในสังคมไทย เช่น

ตัวอย่างที่ 6

ต้นฉบับ *The Bashkir clicked their tongues to show their pity. (p.113)*

ฉบับแปล พวกบาชกีร์ทำเสียงจี้ปากแสดงอาการเสียใจ (น.46)

5.1.2.3 ละ ไม่แปล ใช้ในกรณีที่ภาษาท่าทางนั้นไม่มีในสังคมไทย และสามารถตัดออกได้โดยไม่เสียความหมาย และอรรถรสในต้นฉบับ เช่น

ตัวอย่างที่ 7

ต้นฉบับ *They came to an agreement, and he shook hands with her upon it and paid her a deposit in advance. (p.100)*

ฉบับแปล ในที่สุดทั้งคู่ก็ได้ราคาพอใจ เมื่อตกลงกันได้แล้ว พาสอมก็วางมัดจำ (น.35)

นอกจากนี้ยังมีคำที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่โดยตรง เช่น ชื่ออาหาร ประเภทของที่อยู่อาศัย ชื่อพืช เป็นต้น

ตัวอย่างที่ 8

ต้นฉบับ *As soon as Pahom and his family reached their new adobe, he applied for admission into the Council of a large village. (p.102)*

ฉบับแปล ทันทีที่พาสอมและครอบครัวมาถึงที่หักใหม่ เขาก็รีบไปสมัครเป็นสมาชิกสภาหมู่บ้านทันที (น.37)

Webster's Dictionary ได้ให้ความหมาย Adobe ไว้ว่า A sun-dried brick in a common use in countries having rainfall หรือ A building constructed of adobe. หมายถึงบ้านที่สร้างจากอิฐที่ทำจากดินเหนียวตากแห้ง ซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยลักษณะหนึ่งที่ไม่มีในวัฒนธรรมไทย ผู้วิจัยจึงใช้วิธีตีความโดยเลือกใช้คำว่า “ที่หัก” แทน เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อเรื่อง เพราะถ้าแปลด้วยวิธีอธิบายความหมาย อาจจะทำให้ประโยคยาวเกินไปจนเสียอรรถรสในการอ่านไป

ตัวอย่างที่ 9

คันฉับ

It is sown for one or two years, and then the land lies fallow till it is again overgrown with steppe grass. (p.103)

ฉับแปล

เมื่อปลูกไปหนึ่งหรือสองปี ก็จะต้องพักดินทิ้งไว้จนกระทั่งหญ้าขึ้นคลุมหน้าดินจนทั่ว จึงจะปลูกใหม่ได้ ดินจะไม่จืด (น.37)

ภูมิประเทศแถบรัสเซีย บางส่วนของยุโรป และเอเชียตะวันตก มีภูมิประเทศแบบหนึ่ง ที่เรียกว่า Steppe เป็นทุ่งกว้างใหญ่ไม่มีต้นไม้ใหญ่ขึ้น ในรัสเซียมีทุ่งหญ้าลักษณะนี้ชื่อว่า The Steppe ดังนั้น Steppe Grass จึงหมายถึงหญ้านิคที่ขึ้นในทุ่งแบบนี้ ผู้วิจัยเลือกคำว่า “หญ้า” มาใช้ โดยละความหมายของ Steppe ไป

5.1.3 คำทับศัพท์

การถ่ายถอดระดับคำนั้น บางคำก็สามารถหาคำที่มีความหมายเทียบเคียงมาใช้ได้ แต่ด้วยความแตกต่างทางวัฒนธรรมระหว่างสังคมที่ใช้ภาษาคันฉับกับสังคมของภาษาฉับแปล ในบางกรณีจึงพบว่า ผู้วิจัยไม่สามารถหาคำที่มีความหมายเทียบเคียงมาใช้ได้ เนื่องจากคำในภาษาคันฉับมีความหมายอ้างอิงถึงสิ่งที่ไม่อยู่ในสังคมของภาษาไทย หรือถ้าแปลแล้วจะไม่สื่อความ และเสียรสชาติเดิมไป ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้วิธีถ่ายอักษร (Transliteration) การถ่ายอักษรหมายถึง การนำคำในภาษาหนึ่งมาเขียนด้วยตัวอักษรของอีกภาษาหนึ่ง เพื่อจุดประสงค์ในการถ่ายถอดเสียงของคำในภาษาคันฉับให้ใกล้เคียงที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ผู้วิจัยใช้วิธีถ่ายอักษรในกรณีต่อไปนี้

- 5.1.3.1 เมื่อในภาษาฉับภาษาอังกฤษมีคำที่ใช้เรียกชื่อเฉพาะของสิ่งต่าง ๆ เช่น ชื่อคน ชื่อสถานที่ ชื่อสถาบัน ชื่อสัตว์ ชื่อพืช
- 5.1.3.2 เมื่อคำในภาษาฉับอังกฤษมีความหมายอ้างอิงถึงในสิ่งที่ไม่อยู่ในสังคมของภาษาไทย จึงไม่มีคำที่สามารถนำมาเทียบเคียงได้ (Equivalent word) เช่น คำเรียกชื่ออาหาร สัตว์ หรือความคิดบางประการที่ไม่มีการบัญญัติเป็นภาษาไทย

จากการศึกษา ผู้วิจัยพบคำลักษณะดังกล่าว จำนวนออกได้ดังต่อไปนี้

ชื่อคน	:	พาสอม ไชมอน
ชื่อสถานที่ทางภูมิศาสตร์	:	เมืองฆามารา แม่น้ำโวลกา

มาตราชั่ง ควง วัด	:	ไมล์ เอเคอร์ ปอนด์
หน่วยเงิน	:	รูเบิล โคนเฟ็ค
ชื่อพืช	:	ข้าวโอ๊ต ข้าวไรย์
ชื่ออาหาร	:	เหล้าคูมิส
ชื่อเผ่า และภาษา	:	พวกบาชกิร์ ภาษารัสเซีย

ผู้วิจัยใช้วิธีถ่ายตัวอักษรและทับศัพท์ตามหลักเกณฑ์ ของประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี และ ประกาศราชบัณฑิตยสถาน ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ที่เป็นมาตรฐาน ถูกต้องตามหลักภาษาไทย และใช้กันอย่างแพร่หลาย เช่นในตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 10

ต้นฉบับ

However careful Pahom tried to be, it happened again and again that now a horse of his got among the lady's oats. (p.98)

ฉบับแปล

ถึงแม้พახอมจะพยายามระวังแฉะอย่างไร แต่เจ้าม้าของเขาก็ยังไม่วายเข้าไปกิน ข้าวโอ๊ต ในไร่ของหล่อนอนั้นเอง (น.34)

ตัวอย่างที่ 11

ต้นฉบับ

He now more certain than ever that Simon had done it. (p.101)

ฉบับแปล

มีแต่ไอ้ไซมอนคนเคียวเท่านั้นแหละที่กล้าทำอย่างนี้ (น.36)

ตัวอย่างที่ 12

ต้นฉบับ

The land was so good, he said, that the rye sown on it grew as high as horse. (p.102)

ฉบับแปล

ที่ดินที่นั่นอุดมสมบูรณ์มากเสียจนกระทั่งปลูกข้าวไรย์ได้สูงท่วมหัวม้า (น.36)

ตัวอย่างที่ 13

ต้นฉบับ

He went to the Volga on a steamer to Samara then walked another three hundred miles on foot. (p.102)

ฉบับแปล

เขาเดินทางไปตามแม่น้ำโวลกาจนถึงเมืองซามาราด้วยเรือกลไฟ แล้วเดินเท้าต่อไปอีก 300 ไมล์ (น.37)

ตัวอย่างที่ 14

- ต้นฉบับ** “There’s more land there you could cover if you walked a year, and it belongs to the Bashkirs.” (p.104)
- ฉบับแปล** “ที่ดินที่นั่นกว้างใหญ่ไพศาลจนเดินตั้งปี ก็ยังไม่รอบเลย ที่ทั้งหมดเป็นของเผ่า บาชกีร์” (น.39)

ตัวอย่างที่ 15

- ต้นฉบับ** “I gave away about one hundred rubles’ worth of silk robes and carpets, besides a case of tea, and I gave wine to those who would drink it; and I got the land for less than three kopecks an acres.” (p.104)
- ฉบับแปล** “ฉันเอาของกำนันราคาแค่ 100 รูเบิล ไปให้เขา มีเสื้อคลุมผ้าไหม พรหม ใบชา หีบหนึ่ง และเหล้า ให้คนที่ชอบดื่ม ก็เลยซื้อดินมาได้เอเคอร์ละไม่ถึงสาม โคเพ็ค ัง” (น.38)

ผู้วิจัยใช้กลวิธีในการใช้คำทับศัพท์ ดังต่อไปนี้

5.1.3.1 การถ่ายอักษร ในกรณีที่เป็นชื่อเฉพาะต่าง ๆ เช่น ชื่อคน ชื่อพืช ชื่อสถานที่ เนื่องจากคำเหล่านี้เป็นคำที่ไม่สามารถแปลได้ เพราะเมื่อแปลแล้วจะไม่สื่อความได้ถูกต้องตามความหมายที่ผู้เขียนต้องการ หรือในกรณีที่เป็นคำที่ภาษาไทยอืมมาใช้นคนไทยเข้าใจกันทั่วไป เช่น เอเคอร์ ไมล์

5.1.3.2 เติมลักษณะนามประกอบการถ่ายตัวอักษร เพื่อขยายความคำศัพท์ให้ผู้อ่านมีความเข้าใจมากขึ้น เช่น แม่น้ำ โวลกา เมือง ซามารา ข้าวไรน์ เหล้า คูมิส

5.1.3.3 ถ่ายตัวอักษรแล้วเติมคำขยายความในรูปของเชิงอรรถ ผู้วิจัยใช้วิธีนี้ในกรณีที่ คำทับศัพท์นั้นไม่เป็นที่คุ้นเคยกันในสังคมไทย และถ้าเติมคำอธิบายลงในเนื้อความก็จะทำให้นเนื้อความยาวเกินไปจนอาจทำให้อารมณ์ของผู้อ่านสะดุด และเสียรสชาติในการอ่านได้ แต่ถ้าคัดออกก็จะทำให้บทแปลนั้นมีความหมายไม่ครบถ้วน เพราะขาดคำที่เป็นคำสำคัญ จึงอธิบายความหมายเพิ่มเติมในรูปของเชิงอรรถ ในฉบับแปลมีการใช้แห่งเดียว คือ โคเพ็ค ซึ่งหมายถึง เหรียญเงินของรัสเซีย ทำจากอลูมิเนียมผสมทองแดง 100 โคเพ็ค มีค่าเท่ากับ 1 รูเบิล

5.1.4 คำที่มีความหมายแฝง

ผู้วิจัยวิเคราะห์ความหมายแฝงของคำ หรือสำนวนจาก 3 วิธี ต่อไปนี้

5.1.4.1 พิจารณาผู้พูดและผู้ฟังของคำนั้น กล่าวคือ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวละคร ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์บุคคลเหล่านี้ในแง่ต่าง ๆ กัน เช่นระดับการศึกษา วัย เพศ ฐานะทางสังคม สิ่งเหล่านี้ล้วนมีส่วนกำหนดความหมายของคำ

5.1.4.2 ด้านสิ่งแวดล้อมของคำ คำเดียวกันถ้าใช้ในกรณีสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันอาจให้ความหมายที่แตกต่างกัน ก็อาจให้ความหมายแฝงคนละอย่างได้

5.1.4.3 ด้านสิ่งแวดล้อมทางภาษา ความหมายแฝงของคำนี้อาจดูได้จากคำอื่น ๆ ที่ใช้ด้วยกันบ่อย ๆ ความหมายแฝงนั้นนอกจากจะแสดงได้ด้วยตัวคำแล้ว ประเภทของคำศัพท์ ที่ใช้ก็อาจสร้างความหมายแฝงได้

ตัวอย่างที่ 16

ต้นฉบับ *The elder was married to a shopkeeper in a town, the younger to a peasant in village. (p.97)*

ฉบับแปล คนที่แต่งงานไปกับเจ้าของร้านค้าในเมือง ส่วนคนน้องนั้นแต่งงานกับชาวนาคนหนึ่งในหมู่บ้าน (น.32)

คำว่า *Peasant* ในภาษาอังกฤษ เป็นคำที่ไม่นิยมใช้บ่อยนัก มีความหมายอ้างอิง คือคนปลูกข้าว อาจมีหรือไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง ผู้วิจัยจึงเลือกใช้คำว่า *ชาวนา* ซึ่งมีความหมายที่ชัดเจนกับต้นฉบับว่ามีความหมายตรงกัน ว่าเป็นคนปลูกข้าว นอกจากนี้คำว่า *ชาวนา* ในภาษาไทย ยังให้ความแฝงที่น่าสงสัยอีกด้วย กล่าวคือ มีฐานะยากจน ซึ่งสามารถสื่อความหมายได้ตรงตามต้นฉบับ ที่หมายถึงชาวนา ที่ไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง ช้ำยังถูกเจ้าของที่ดินกดขี่อีกด้วย

ตัวอย่างที่ 17

ต้นฉบับ *An Elder sister came to visit her younger sister in the country. (p.97)*

ฉบับแปล ที่สาวมาเยี่ยมน้องสาวที่บ้านนอก (น.32)

คำว่า *Country* สามารถแทนด้วยคำในภาษาไทยได้หลายคำ เช่น ต่างจังหวัด ชนบท และบ้านนอก สองคำแรกเป็นคำที่มีความหมายเป็นกลาง ในขณะที่คำว่า *บ้านนอก* ในภาษาไทยเป็นคำที่มีความหมายแฝง เจือปนไปด้วยความรู้สึกดูถูก เหยียด ถิ่น ผู้วิจัยเลือกใช้คำนี้ เพื่อให้เหมาะสม

สมกับบริบทในเรื่องในฉากเปิดเรื่อง ที่เป็นบทสนทนาโต้เถียงข้อดีและข้อเสียของชีวิตในเมือง กับชีวิตในชนบทของสองพี่น้อง

ตัวอย่างที่ 18

ต้นฉบับ *While The Bashkirs were disputing, a man in a large fox-fur cap appeared on the scene. (p106.)*

ฉบับแปล ในขณะที่พวกบาชกิร์กำลังโต้เถียงกันอยู่นั้น ก็มีชายคนหนึ่งสวมหมวกขนจิ้งจอกใบใหญ่เดินเข้ามา (น.40)

บาชกิร์ เป็นชื่อชนกลุ่มหนึ่ง เราอาจใช้คำสื่อความหมายว่า เผ่าบาชกิร์ หรือ ชาวบาชกิร์ก็ได้ แต่ในเรื่องนั้น ตัวละครมีความรู้สึกต่อเผ่าบาชกิร์ว่าเป็นกลุ่มคนที่ด่าด้อยกว่า และใจ ดังนั้นผู้แปลจึงเลือกใช้คำว่า พวก เดิมเข้าไปหน้าชื่อเผ่า เพื่อให้เกิดความหมายแฝงในทางไม่ดี ให้ตรงตามความรู้สึกของตัวละคร

ตัวอย่างที่ 19

ต้นฉบับ *Pahom, the master of the house, was lying on the top of the stove and he listened to the women's chatter. (p.98)*

ฉบับแปล พายอม นายใหญ่ของบ้าน กำลังนอนอยู่บนห้องชั้นบนเหนือเตาไฟ ได้ยินการสนทนาของหญิงทั้งสอง (น.33)

คำว่า “นายใหญ่” ให้ความรู้สึกว่าเป็นหัวหน้า ผู้นำ และผู้ออกคำสั่งหลักในครอบครัว มากกว่าคำอื่น ๆ เช่น “เจ้าบ้าน” หรือ “หัวหน้าครอบครัว”

5.1.5 ชื่อตำแหน่ง หรือ ยศ

เนื่องจากในต้นฉบับ มีเนื้อหาหลายส่วนที่อ้างอิงถึง ชื่อตำแหน่ง และยศต่าง ๆ ซึ่งผู้วิจัยได้แปลเป็นภาษาไทย โดยคำนึงถึงความถูกต้องตามการใช้จริง และบริบทในการใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง

ตัวอย่างที่ 20**ต้นฉบับ**

Some of them they ought to ark their Chief about the land and not act in his absence. (p.106)

ฉบับแปล

พวกบางกริรับบางคนคิดว่าควรรอดถามความเห็นของหัวหน้าเผ่าเสียก่อน ไม่ควรตัดสินใจโดยพลการตอนที่เขาไม่อยู่ (น.40)

ตัวอย่างที่ 21**ต้นฉบับ**

As soon as Pahom and his family reached their new adobe, he applied for admission into the Council of a large village. He stood treat to the Elders and obtained the necessary documents. (p.102)

ฉบับแปล

ทันทีที่พาฮอมและครอบครัวมาถึงที่อยู่ใหม่ เขาก็รีบไปสมัครเป็นสมาชิกสภาหมู่บ้านทันที และขอรับเอกสารที่จำเป็นจากคณะกรรมการปกครองชุมชน (น.37)

ตัวอย่างที่ 22**ต้นฉบับ**

Then the peasants tried to arrange for the village Council to buy the whole estate. (p.99)

ฉบับแปล

ดังนั้นพวกชาวบ้านจึงพากันไปขอพบหญิงเจ้าของที่ดิน ในนามสภาหมู่บ้าน เพื่อขอซื้อที่ดินทั้งหมดไว้ (น.34)

ตัวอย่างที่ 23**ต้นฉบับ**

Pahom felt still more aggrieved, and let his anger lose upon to the Elder and the Judges. (p.101)

ฉบับแปล

พาฮอมยิ่งรู้สึกโกรธแค้นมากขึ้น จึงหันไปหาเรื่องกับบรรดาคณะกรรมการปกครองหมู่บ้านและผู้พิพากษา (น.36)

5.1.6 คำซ้อน

คำซ้อน หมายถึง คำที่ประกอบขึ้นด้วยคำที่มีความหมายเหมือน หรือคล้ายกัน โดยคำหนึ่งเป็นคำหลักส่วนอีกคำหนึ่งเป็นคำที่มีความหมายเสริม หรือทำหน้าที่ซ้อน ดังนั้นคำซ้อนจึงถือเป็น

ลีลาทางวรรณศิลป์ในภาษาไทยอีกชนิดหนึ่ง ที่จะช่วยทำให้ภาษามีความสละสลวย และนุ่มนวลมากขึ้น อีกทั้งยังช่วยก่อให้เกิดภาพพจน์อีกด้วย ลักษณะดังกล่าวเป็นลักษณะเฉพาะตัวของภาษาไทย

ผู้วิจัยได้นำคำซ้อนมาใช้ในการถ่ายทอดเพื่อให้ภาษาในฉบับแปลมีความสละสลวยมากขึ้น ตัวอย่างคำซ้อนที่พบในบทแปล ได้แก่

ตัวอย่างที่ 24

ต้นฉบับ

As the sisters over their tea talking, the elder began to boast of the advantages of town life, saying how comfortably they lived there, how well they dressed, what fine clothes her children wore, what good things they ate and drank, and how she went to the theatre, promenades, and entertainments. (p.97)

ฉบับแปล

ในขณะที่สองพี่น้องนั่งคุยกันพลางคิมน้ำชา คนพี่ก็เริ่มคุยอวดถึงข้อดีสารพัดอย่างของชีวิตในเมือง หล่อนเล่าว่ามีชีวิตที่แสนสะดวกสบาย ลูก ๆ ใ้สวมใส่เสื้อผ้าสวยงาม อาหารการกินหรือก็สมบุรณ์พูนสุข อีกทั้งยังได้เดินเที่ยวเล่นและคุมพรสพมากมายเกือบทุกคำคืน (น.32)

ตัวอย่างที่ 25

ต้นฉบับ

"We may live roughly, but at least we're free from worry. You live in better style than we do, but though you often earn more than you need you're very likely to lose all you have." (p.97)

ฉบับแปล

"ถึงเราจะฝืดเคือง แต่อย่างน้อยเราก็ไม่ต้องมากังวลอะไร ทีนี้ะ ถึงแม้จะสบายกว่าเรา หากเงินได้เหลือกินเหลือใช้ แต่พี่ก็มีอันต้องจ่ายไปจนหมด" (น.32)

ตัวอย่างที่ 26

ต้นฉบับ

"I'd take over my land and make my estate somewhat bigger. I could then live more at ease. As it is, I'm still to cramped to be comfortable." (p.101)

ฉบับแปล “ที่ดินของเราก็จะไ้ใหญ่ขึ้น เราจะไ้อยู่สบายเสียที เท่าทีเป็นอยู่นี้ทีไ้แออัดคัก เยียคเหลือเกินแล้ว” (น.36)

ตัวอย่างที่ 27

ต้นฉบับ “Busy as we are from childhood tilling mother earth, we peasants have no time to let any nonsense settle in our heads” (p.98)

ฉบับแปล “ตั้งแต่เกิดมาชาวนาอย่างเราก็ดำคักน้ำคักตา ทำไรไ้ไ้จนไม่มีเวลาคัก เรื่องเหลวไหลอื่นเลย” (น.33)

5.1.7 ระบบคำสรรพนาม

คำสรรพนามทีพบในเรืองแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มคือ คำเรียกขาน คำเรียกตัวเอง คำอ้างถึง และ คำสรรพนามทีใช้ในบทบรรยาย คำต่าง ๆ เหล่านี้เป้นคำทีเกิดร่วมกันอย่างเป้นระบบ โดยเฉพาะ คำเรียกขาน คำเรียกตัวเอง และคำอ้างถึง ซึ่เป้นสรรพนามทีใช้ในบทพูด จะต้องคำนึงถึงบริบท ในการใช้เป้นสำคัญ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังเลือกให้คำสรรพนามในฉบับแปลแสดงอารมณ์ระดับ เดียวกัน ใช้ภาษาระดับเดียวกัน เหมาะสมกับสถานภาพของผู้พูดและผู้ฟัง และสถานการณ์ใน การเกิด

ผู้วิจัยพบว่าสรรพนามทีพบในต้นฉบับ ไม่หลากหลายมากนัก เมื่ออ่านทอดออกมาเป้นภาษาไทยแล้วมีจำนวนมากกว่า ทั้งนี้เนื่องจากคำสรรพนามในภาษาอังกฤษนั้นมีให้เลือกใช้น้อยกว่า ราก ฐานการใช้คำสรรพนามนั้นมาจากวัฒนธรรมโดยตรง สังคมทีใช้ภาษาอังกฤษนั้นเป้นสังคมทีไม่ให้ ความสำคัญกับระบบเครือญาติมากนัก โดยจะสังเกตเห็นว่ามีคำสรรพนามให้เลือกใช้น้อยกว่า และไม่ได้แสดงลำดับชั้นทางเครือญาติและความอาวุโส ซึ่เป้นลักษณะทีแตกต่างจากวัฒนธรรม ไทย ทีให้ความสำคัญกับระบบเครือญาติและระบบอาวุโสเป้นอย่างมาก ดังนั้นสรรพนามทีพบใน สังคมทีใช้ภาษาไทยจึงมีความหลากหลายมาก

เมื่อมีความแตกต่างกันทางวัฒนธรรม และการใช้ภาษามาก ผู้วิจัยจึงต้องพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้เป้นตัวกำหนดการเลือกใช้คำสรรพนาม

- 1) เพศ
- 2) วัย

- 3) ฐานะทางสังคม
- 4) ฐานะทางเศรษฐกิจ
- 5) อารมณ์ ความรู้สึกของผู้พูด
- 6) ความรู้สึกของตัวละครที่มีต่อบุคคลที่เรียก หรือ อ้างถึง

ผู้วิจัยมีกลวิธีในการแปลคำสรรพนาม ดังนี้

- 1) แปลตีความ หมายถึง การปรับคำสรรพนามให้สอดคล้องกับบริบทในเรื่อง
- 2) ตัด ละ ไม่แปล คำเรียกขาน คำเรียกตัวเอง และคำอ้างถึง ไม่จำเป็นจะต้องนำมาใส่ไว้ในบทแปลทุกคำเสมอไป โดยเฉพาะในกรณีที่เป็นการสรรพนาม เนื่องจากในภาษาไทยไม่นิยมใช้ประโยคที่มีสรรพนามมาก มักจะละไว้ในฐานที่เข้าใจ ซึ่งการละนั้นจะไม่ทำให้ประโยคไม่สมบูรณ์ หรือมีความหมายที่ขาดตกบกพร่องแต่อย่างใด
- 3) เพิ่ม ในกรณีที่ โครงสร้างประโยคไม่มีประธาน ผู้แปลจึงเพิ่มคำสรรพนามเข้าไป เพื่อให้สื่อความหมายที่ชัดเจนมากขึ้น ว่าบุคคลใดเป็นผู้กระทำ หรือมีการกล่าวอ้างถึงบุคคลใด

5.1.7.1 คำเรียกขาน

จากการศึกษาพบว่า ในต้นฉบับไม่มีการใช้คำเรียกขาน ใช้เป็นคำสรรพนามทั่วไป แต่ผู้ศึกษาได้เพิ่มคำเรียกขานเข้าไปในบทแปล 1 แห่ง เพื่อให้บทพูดนั้นเป็นภาษาพูดที่สละสลวยและเป็นธรรมชาติมากขึ้น ผู้ศึกษาเลือกใช้คำเรียกญาติ เพื่อแสดงความสัมพันธ์ของตัวละคร ซึ่งเป็นพี่น้องกัน โดยคำนึงถึงความเหมาะสมตามวัฒนธรรมของผู้อ่าน ที่นิยมใช้คำเรียกญาติ เป็นคำเรียกขาน เพื่อแสดงความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด และแสดงความเคารพนับถือ

ตัวอย่างที่ 28

ต้นฉบับ	<i>You lived in better style than we do, but though you often earn more than you need, you're very likely to lose all you have. (p.97)</i>
ฉบับแปล	<u>พี่น้อง</u> แม้จะสบายกว่า หาเงินได้มากเหลือกินเหลือใช้ แต่พี่ก็มีอันต้องจ่ายไปจนหมด (น.32)

5.1.7.2 คำสรรพนามที่ใช้เป็นคำเรียกตัวเอง

ในด้านฉบับมีคำเรียกตัวเองไม่มากนัก อันเนื่องมาจากความแตกต่างทางโครงสร้างภาษา กล่าวคือ ในภาษาอังกฤษมีการใช้คำสรรพนามเป็นคำเรียกตัวเองเพียง 1 คำเท่านั้น คือ *I* แต่เมื่อถ่ายทอดออกมาเป็นภาษาไทยแล้ว ผู้วิจัยมีความจำเป็นต้องปรับให้มีความเหมาะสมตามการใช้จริงในสังคม โดยเลือกใช้ปัจจัยทางสังคม สถานภาพของตัวละคร และบริบทแวดล้อม จากการศึกษาพบว่าในฉบับแปลมีการใช้คำเรียกตัวเองที่หลากหลายกว่ามาก นอกจากนี้ยังต้องเลือกใช้ให้สอดคล้องกับคำเรียกผู้อื่น และคำเรียกขานอีกด้วย เช่น

ตัวอย่างที่ 29

ต้นฉบับ

"I wouldn't change my way of life for yours." (p.97)

ฉบับแปล

"ฉัน ไม่เปลี่ยนไปใช้ชีวิตแบบที่เธอ" (น.32)

ตัวอย่างที่ 30

ต้นฉบับ

"We may live roughly, but at least we're free from worry." (p.97)

ฉบับแปล

"ถึงเราจะฝืดเคือง แต่อย่างน้อยเราก็ไม่ต้องมากังวลอะไร" (น.32)

ตัวอย่างที่ 31

ต้นฉบับ

"If the innkeeper gets the land, he'll worry us with fines worse than the lady the lady's manager. We all depend on that estate." (p.99)

ฉบับแปล

*"ถ้าเจ้าของที่หักแรมแรมได้ที่ดินไป เขาคงรีดค่ารับเรายิ่งกว่าทหารคนนั้น
แหงๆ เราทั้งหมดต้องอาศัยที่ดินนั้นเสียด้วยสิ"* (น.34)

ตัวอย่างที่ 32

ต้นฉบับ

"If I could only find out who did this, I'd get even with him." (p.101)

ฉบับแปล

"ถ้าข้ารู้ว่าใครเป็นคนทำละก็ จะเอาเรื่องเสียให้เข็ดเชียว" (น.36)

ตัวอย่างที่ 33

ต้นฉบับ

"I will sale my land and my homestead here, and with the money I'll start afresh over there and get everything new." (p.102)

ฉบับแปล “เราจะขายที่ดินทั้งหมดที่นี่ แล้วเอาเงินไปเริ่มต้นชีวิตใหม่ที่โน่น เราจะสร้าง
ทุกสิ่งทุกอย่างขึ้นใหม่” (น.36)

จากตัวอย่างที่ 35 ผู้วิจัยพบว่า คำสรรพนามในภาษาไทยมีลักษณะการใช้ที่ไม่เคร่งครัดตายตัว
ดังเช่นในภาษาอังกฤษ คำว่า “เรา” ไม่จำเป็นต้องแปลมาจาก We หรือหมายถึงคนหลายคนเสมอ
ไป แต่สามารถนำมาใช้แทนตัวเองได้ ซึ่งหมายถึงบุคคลคนเดียว ในที่นี้ตัวละครเอกใช้ “เรา” ใน
การพูด หรือรำพึงกับตัวเอง และใช้ “ฉัน” แทนตัวเอง เมื่อพูดกับผู้อื่น

5.1.7.3 คำอ้างอิง

ผู้วิจัยแปลคำอ้างอิง โดยใช้วิธีแปลโดยพิจารณาตามบริบทในการใช้ เช่นเดียวกับคำเรียกขาน
และคำเรียกตัวเอง

ตัวอย่างที่ 34

ต้นฉบับ “If he'd only cut only one and there it would have been bad enough,
but the rascal has actually cut down a whole clump” (p.101)

ฉบับแปล “ถ้ามันตัดไปแค่คันเดี๋ยวก็ยังไม่พอน แต่นี่ไอ้หัวขโมยมันตัดไปทั้งกอ”
(น.36)

ตัวอย่างที่ 35

ต้นฉบับ “There're more land there than you could cover if you walked a year,
and it all belongs to the Bashkirs. They 're simple as sheep.” (p.104)

ฉบับแปล “ที่ดินที่นั่นมากมายจนเดินสัก 1 ปี ก็ยังไม่รอบเลย ที่ทั้งหมดเป็นของเผ่าบาช
กีร์ พวกนั้นโง่งมเท่าตุ่นอย่างกับอะไรดี” (น.39)

นอกจากคำสรรพนามที่พบในบทสนทนาทั้งสามประเภทแล้ว ผู้วิจัยยังพบว่ามีการใช้คำสรรพ
นามในบทบรรยายอีกด้วย เช่น

ตัวอย่างที่ 36

ต้นฉบับ

But the Devil had been sitting behind the stove and heard all that had been said. He was pleased that peasant's wife had let her husband in to boasting, and that he had said that if he had plenty of land he would not fear the Devil himself. (p.98)

ฉบับแปล

ฝ่ายซาตานนั่งอยู่หลังเตาไฟ ได้ยินเรื่องราวทั้งหมด มันยินดียิ่งนักที่คำพูดของน้องสาวทำให้สามีของหล่อนถึงกับโอหังพูดขึ้นมาได้ว่า ถ้ามีที่ดินเพียงพอก็จะไม่กลัวซาตานแม้แต่นิดเดียว (น.33)

ผู้วิจัยใช้วิธีการแปลคำสรรพนามประเภทนี้ โดยตีความตามบริบทและน้ำเสียงในการเล่าเรื่อง คำว่า Devil ในต้นฉบับใช้คำสรรพนามแทนว่า He เมื่อล่าทอคเป็นภาษาไทย ผู้วิจัยเลือกใช้คำว่า “มัน” แทนที่จะใช้ “เขา” ตามต้นฉบับ เพราะให้ความหมายแฝงในเชิงลบมากกว่า และสามารถถ่ายทอดลีลาทางด้านอารมณ์ให้แก่ผู้อ่านได้ดีกว่า

ตัวอย่างที่ 37

ต้นฉบับ

When there was good land to be had, the peasants would rush for it and it was taken up at once, so that unless you were sharp about it you get none. (p.103)

ฉบับแปล

ที่ดินที่ไหนดี เขาเป็นต้องขอตามไปเช่า เพราะถ้าเงินชักเข้าไป ก็พลอยแต่จะอดได้เช่าที่เสียเท่านั้น (น.38)

จะพบว่าในภาษาไทยไม่นิยมใช้สรรพนาม You ที่หมายถึงผู้อ่าน ดังนั้นเมื่อผู้วิจัยแปล จึงตัดออก และปรับเนื้อความที่ตามมาให้เป็นภาคแสดงของตัวละครเอก

ตัวอย่างที่ 38

ต้นฉบับ

Close to the village there lived a lady, a small landowner who had an estate of about three hundred acres. (p.98)

ฉบับแปล

ใกล้ ๆ กับหมู่บ้านนั่นเอง มีหญิงผู้หนึ่งอาศัยอยู่ หล่อนเป็นเจ้าของที่ดินรายเล็ก มีที่ดินประมาณ 300 เอเคอร์ (น.33)

ตัวอย่างที่ 39**ต้นฉบับ**

He knew it was the peasants' want of land, and no evil intent on their part, that cause the trouble, but he thought,.... (p.100)

ฉบับแปล

เขารู้ดีว่าเป็นเพราะชาวนาพวกนั้นไม่มีที่ดินเป็นของตัวเอง ไม่มีเจตนาร้ายที่จะกลั่นแกล้งเขา แต่เขาคงไม่อาจทนถูกเอาเปรียบต่อไปอย่างนี้ได้ เขาคิดในใจว่า.... (น.35)

นอกจากวิธีเปลี่ยน และละตามตัวอย่างที่ 38 และ 39 แล้ว ผู้วิจัยยังใช้วิธีแปลตรงตัวและเพิ่มคำสรรพนามในประโยคที่จบเป็นอีกด้วย เช่น ประโยคที่แยกออกมาใหม่ แล้วยังไม่มีการขึ้นเป็นต้น

5.1.8 คำลงท้าย

คำลงท้ายเป็นคำอีกประเภทหนึ่งที่เป็นความแตกต่างทางด้านภาษาระหว่างภาษาอังกฤษกับภาษาไทย กล่าวคือ ในภาษาอังกฤษที่เป็นต้นฉบับ ไม่มีหน่วยคำที่ทำหน้าที่เป็นคำลงท้าย ในขณะที่ภาษาไทยมีใช้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้วิธีเพิ่มคำลงท้ายเข้าไปในบทสนทนาในฉบับแปล เพื่อให้ภาษาพูดมีลักษณะเป็นธรรมชาติ สมจริง และแสดงอารมณ์ของผู้พูดในขณะที่พูด การเลือกใช้คำลงท้ายนั้นนอกจากต้องคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ เช่นเดียวกับ คำสรรพนามแล้ว ยังต้องเลือกใช้ให้สอดคล้องกับระบบคำเรียกขานอีกด้วย คำลงท้ายที่เลือกมาใช้ มีดังนี้

ตัวอย่างที่ 40**ต้นฉบับ**

"However much your good man may slave, you will die as you live—in the dung heap—and you children the same." (p.98)

ฉบับแปล

เธอ ต่อให้พ่อเจ้าประคุณทูนหัวของเธอปากกัดตีนถีบทำงานหนักชั้กับทาสก็ไม่มีวันล้มตาอำปากขึ้นมาได้หรอก นอนกลางดินกินกลางทรายกันไปนะซี ลูก ๆ ของเธอก็จะพลอยลำบากไปด้วย" (น.33)

ตัวอย่างที่ 41

ต้นฉบับ "Well, what of that?" (p.98)

ฉบับแปล "แล้วไงล่ะ" (น.33)

ตัวอย่างที่ 42

ต้นฉบับ "It's perfectly true," thought he "Busy as we are from childhood tilling mother earth, we peasants have no time to let nonsense settle in our head." (p.98)

ฉบับแปล "จริงสินะ" พาย้อมคิดในใจ "ตั้งแต่เกิดมาชาวนาอย่างเราก็มีวแต่ก้มหน้าก้มตาทำไรไถนาจนไม่มีเวลามาคิดเรื่องเหลวไหลเลย" (น.33)

ตัวอย่างที่ 43

ต้นฉบับ "We all depend on that estate." (p.99)

ฉบับแปล "เราทั้งหมดต้องอาศัยที่ดินนั่นเสียด้วยสิ" (น.34)

ตัวอย่างที่ 44

ต้นฉบับ "If I could only find out who did this, I'd get with him." (p.101)

ฉบับแปล "ฮืม ถ้าข้ารู้ว่าใครเป็นคนทำล้ะก็ จะเอาเรื่องเสียให้เข้คเข้ชา" (น.36)

ตาราง 2 สรุปการเลือกใช้คำสรรพนามในฉบับแปล

ประเภท	ต้นฉบับ	ผู้พูด-ผู้ฟัง(บุคคลที่อ้างถึง)	ฉบับแปล	วิธีแปล
คำเรียกขาน	-	น้องสาว-พี่สาว	พี่น้อง	เพิ่ม
คำเรียกตัวเอง	I	น้องสาว-พี่สาว ทาสอม-ชาวบาหลี ทาสอม-พูดกับตัวเอง	ฉัน ฉัน เรา	ใช้ตามบริบทของเรื่อง ” ”
	we	ชาวบาหลี-ทาสอม ปีศาจ-พูดกับตัวเอง น้องสาว-พี่สาว ทาสอม-เพื่อนบ้าน พี่สาว-น้องสาว	เรา เรา เรา เรา พวกเรา พี่	” ” ” ” ” ”
คำอ้างถึง	They	ทาสอม-พูดกับตัวเอง / เพื่อนบ้าน พ่อค้า-ทาสอม / ชาวบาหลี	พวกนั้น พวกนั้น	” ”
	He	ทาสอม-หัวหน้าเผ่า / ลูกหลานชาวบาหลี ทาสอม-พูดกับตัวเอง / ขโมย	พวกเขา มัน	” ”
สรรพนามทั่วไป (ในบทบรรยาย)	She	- / หญิงเจ้าของที่ดิน พี่สาว น้องสาว	หล่อน	”
	They	- / ชาวนา ชาวบาหลี	พวกเขา	”
	He	- / ปีศาจ	มัน	”
	You	- / ผู้อ่าน	-	ละ

5.1.9 คำอุทาน

คำอุทาน คือ คำหรือประโยคที่ผู้พูดใช้เปล่ง ออกมาเพื่อแสดงความรู้สึก ถ้ามเป็นคำอาจมี หรือ ไม่มีความหมายก็ได้ ผู้วิจัยใช้วิธีแปลตามความหมายและความรู้สึกของตัวละคร เช่น

ตัวอย่างที่ 45

ต้นฉบับ

"Oh Lord," he thought, "if only I have not to blundered trying too much!" (p.111)

ฉบับแปล

“ตายละวา” พาสอมคิด “เรามัวแต่เดินอ้อมไกลเกินไป ถ้าเรากลับไปไม่ทัน ละจะเป็นยังไง” (น.45)

ตัวอย่างที่ 46

ต้นฉบับ

"Ah. That fine fellow! Exclaimed the Chief. "He had gained much of land!" (p.113)

ฉบับแปล

“โฮโฮ เก่งจริง ๆ หัวหน้าเผ่าร้อง “เขาได้ที่ดินไปเยอะเหลือเกิน” (น.46)

ตัวอย่างที่ 47

ต้นฉบับ

"What things ones dream about!" (p.108)

ฉบับแปล

“ฝันบ้างอะไรนะนี่” (น.42)

คำอุทานที่พบในเรื่อง มีทั้งประเภทคำและประโยค ประเภทคำมักเป็นคำที่ไม่มีความหมาย ส่วนประเภทประโยคมีความหมายทั้งสิ้น ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายที่จะแสดงอารมณ์ของตัวละคร โดยใส่เครื่องหมาย ! ไว้ที่ขยประโยค หรือวลี นอกจากนี้ในบางกรณีผู้วิจัยยังเพิ่ม คำอุทานเข้าไป เพื่อให้บทสนทนาเป็นธรรมชาติ และมีความสละสลวยมากขึ้นด้วย เช่น

ตัวอย่างที่ 48

ต้นฉบับ

"If I could only find out who did this, I'd get even with him (p.101)

ฉบับแปล

ฮืม... ถ้าข้ารู้ว่าใครทำละก็ จะเอาเรื่องเสียให้เข็ดเชียว (น.36)

ตัวอย่างที่ 49

ต้นฉบับ *"Enough? Yes if you like to share with the pigs and calve!" (p.98)*

ฉบับแปล *"ฮี้...คงจะพอกินอยู่หรงอก ถ้าเธอชอบอยู่แบบหมูแบบหมา" (น.33)*

5.1.9 คำแสดงพจน์

คำแสดงพจน์ในภาษาอังกฤษมีฐานะเป็นหน่วยคำที่ไม่สามารถอยู่โดดเดี่ยวได้ ต้องอยู่ติดกับคำนาม ซึ่งเป็นลักษณะที่แตกต่างจากภาษาไทย ในภาษาไทยใช้คำขยายบอกจำนวนหรือปริมาณในการแสดงพจน์ หรือในบางครั้งก็สามารถละไว้เป็นฐานที่เข้าใจได้ พจน์แบ่งออกเป็นเอกพจน์และพหูพจน์ ในการถ่ายทอดคำแสดงพจน์นั้น ผู้วิจัยใช้กลวิธี 3 ประการ คือ

1) ใช้คำขยายบอกปริมาณ

ผู้วิจัยเพิ่มคำขยายทั้งกับคำนาม และใช้คำกริยาที่แสดงให้เห็นว่าเป็นอาการของคนหลายคน เช่น

ตัวอย่างที่ 50

ต้นฉบับ *She had always lived in good terms with the peasants. (p.98)*

ฉบับแปล *แต่ไหนแต่ไรมาหล่อนก็ดี้อยู่ที่ดี้อยู่อาศัยกับพวกชาวนาเป็นอย่างดี (น.33)*

ตัวอย่างที่ 51

ต้นฉบับ *He and a dealer together rented a piece of pasture land from some peasants. (p.103)*

ฉบับแปล *พาสอมหุ้นกับพ่อค้าคนหนึ่งเช่าที่ดินจากชาวนากลุ่มหนึ่ง (น.38)*

ตัวอย่างที่ 52

ต้นฉบับ *And he was actually glad when winter came and the cattle had to be stabled (p.99)*

ฉบับแปล *พาสอมดีใจเหลือเกินที่จะถึงฤดูหนาวเสียที เพราะจะได้ขังวัวควายทั้งหลายไว้ในคอก (น.34)*

ตัวอย่างที่ 53

ต้นฉบับ *Pahom turned them out again and again, and forgave their owners.*
(p.109)

ฉบับแปล พายอมไล่พวกมันออกไปครั้งแล้วครั้งเล่า และให้อภัยเจ้าของสัตว์เหล่านั้น
(น.35)

ตัวอย่างที่ 54

ต้นฉบับ *So the peasants went on behalf of their village Council.* (p.99)

ฉบับแปล ดังนั้นพวกชาวนาจึงพากันไปพบหญิงเจ้าของที่ดินในนามสภาหมู่บ้าน (น.34)

2) ใช้ตัวเลข คำบอกจำนวน และ ลักษณะนาม ในการแสดงพจน์

ตัวอย่างที่ 55

ต้นฉบับ *Every man had an twenty-five acres of communal land given him for his use, and anyone who had money could buy, besides, at a ruble-and-a-half an acre.* (p.37)

ฉบับแปล ชาวนาที่มีที่ดินอย่างเหลือเฟือ เพราะได้รับปันส่วนที่ทำกินจากชุมชนคนละ 25 เอเคอร์ และถ้าใครมีเงินก็สามารถซื้อเพิ่มได้อีกในราคาเอเคอร์ละรูเบิลครึ่ง
(น.37)

ตัวอย่างที่ 56

ต้นฉบับ *One peasant, he said, had brought nothing with him but his bare hand, and now he had six horses and two cows of his own.* (p.102)

ฉบับแปล เคยมีชาวนาคนหนึ่ง มาแต่ตัวเปล่า ๆ แต่ตอนนี้มี ม้าหกตัว และวัวสองตัว เป็นของตัวเองแล้ว (น.36)

3) ใช้คำซ้ำเพื่อแสดงความเป็นพหูพจน์

ตัวอย่างที่ 57

ต้นฉบับ “Your Children in the same.” (p.98)

ฉบับแปล “ลูก ๆ ของเธอก็จะพลอยลำบากไปด้วย” (น.33)

5.1.11 คำแสดงกาล

ภาษาอังกฤษมีหน่วยคำที่ทำหน้าที่แสดงกาลโดยเฉพาะ กล่าวคือ คำกริยาจะมีหน่วยคำผูกพันที่ทำหน้าที่ผันตามกาล ทั้งอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ในภาษาไทยถึงแม้จะไม่มีการใช้หน่วยคำแสดงกาลต่าง ๆ อย่างเด่นชัดเช่นเดียวกับภาษาอังกฤษ แต่ก็สามารถใช้หลายวิธีที่จะรักษาความหมายของกาลเอาไว้ ในที่นี้ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะคำแสดงอดีตกาล เนื่องจากเป็นกาลที่พบมากที่สุดในเรื่องผู้วิจัยใช้วิธีถ่ายทอคความเป็นอดีตกาล ดังต่อไปนี้

1) ใส่คำเชื่อมบอกเวลา เพื่อแสดงความต่อเนื่องของการกระทำ ให้ผู้อ่านรู้ว่าการกระทำใดเกิดก่อน การกระทำใดเกิดหลัง เช่น

ตัวอย่างที่ 58

ต้นฉบับ The woman finished their tea, chatted a while about dress and then cleared away the tea things and lay down. (p.98)

ฉบับแปล พอสองพี่น้องคิมน้ำชาเสร็จ พวกหล่อนคุยกันเรื่องเสื้อผ้าต่อ แล้วก็เก็บล้างด้วยชาม จากนั้นจึงเข้านอน (น.33)

ตัวอย่างที่ 59

ต้นฉบับ She had always lived on a good terms with the peasants until she engaged as her manager an old soldier. (p.98)

ฉบับแปล แต่ไหนแต่ไรมาหล่อนก็ถ้อยที่ถ้อยอาศัยกับพวกชาวนาเป็นอย่างดี จวบจน กระทั่งหล่อนจ้างผู้จัดการคนใหม่มา (น.33)

ตัวอย่างที่ 60

ต้นฉบับ *The sun's ray had hardly flashed above the horizon when Pahom, carrying the spade over his shoulder, went down into the steppe. (p.100)*

ฉบับแปล *เมื่อดวงตะวันเริ่มแผ่รัศมีเจิดจ้าขึ้นมาจากขอบฟ้า พาฮอมก็แบกเสียมขึ้นบ่า แล้วออกเดินไปยังที่ราบเบื้องหน้า (น.43)*

2) ไม่ใส่คำขยายบอกเวลา

ในฉบับแปลนั้นผู้อ่านสามารถที่จะทราบได้ว่า เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เกิดขึ้นในอดีต โดยไม่ต้องมีคำแสดงอดีตกาลกำกับอยู่เสมอไป เนื่องจากสามารถตีความได้ตามบริบทของเนื้อเรื่อง เช่น

ตัวอย่างที่ 61

ต้นฉบับ *He went a long way in this direction. (p.111)*

ฉบับแปล *เขาเดินไปตามทางเดิม (น.44)*

ตัวอย่างที่ 62

ต้นฉบับ *Pahom went straight toward the hillock. (p.111)*

ฉบับแปล *พาฮอมเดินตรงไปทางเนินเขา แต่บัดนี้เขากลับก้าวขาได้อย่างยากเย็นเหลือเกิน (น.45)*

5.1.12 การถ่ายถอดสำนวนโวหาร

ภาษาไทยเป็นภาษาที่ร่ำรวยด้วยคำ ที่ช่วยให้เกิดความไพเราะรื่นหู เกิดภาพ แสง สี เสียง ได้ อย่างชัดเจนตามความประสงค์ ความหลากหลายของถ้อยคำในภาษาไทยนี้เอง ที่ทำให้เราสามารถกำหนดรูปแบบของคำประพันธ์ ในรูปของฉันทลักษณ์ หรือสำนวนโวหารต่าง ๆ ขึ้นมาใช้ได้ นอกจากนี้ภาษาไทยมีสระ พยัญชนะ และเสียงวรรณยุกต์ ที่เอื้อต่อการนำมาใช้บรรยาย และพรรณนา ตามจินตนาการของผู้ประพันธ์มาตั้งแต่สมัยโบราณมาจนถึงสมัยปัจจุบัน

การใช้ภาษาในการประพันธ์ นอกจากจะใช้ให้มีความหมายอย่างตรงไปตรงมาตามตัวอักษร หรือตามที่มนุษย์กำหนดขึ้นมาใช้ร่วมกันในสังคม หรือใช้ตามความหมายในพจนานุกรมแล้ว ภาษาเหล่านี้ยังมีความหมายที่แฝงเร้นอยู่ ซึ่งสามารถบรรยายภาพได้แจ่มชัด และสร้างอารมณ์สะเทือนใจ ได้ดียิ่งขึ้น อันเป็นวิธีที่ผู้ประพันธ์ใช้สื่อประสบการณ์ของคนมาซึ่งผู้อ่าน เพื่อให้เกิดจินตนาการขึ้นไปในใจร่วมกัน กลวิธีนี้เรียกว่า ภาษาภาพ หรือ ภาพพจน์

คำว่า ภาพพจน์ หรือ ภาษาภาพ (Figurative Language) หมายถึงการใช้ภาษาที่แตกต่างไปจากปกติ หรือคิดจากมาตรฐานในด้านความหมายของคำ หรือการเรียงลำดับคำ ทั้งนี้เพื่อให้ได้ความหมาย หรือผลกระทบอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นพิเศษ

ในภาษาไทยมีการแบ่งรูปแบบสำนวนโวหารออกมากมาย ดังเช่น อุปมา อุปลักษณ์ อธิพจน์ และบุคลาธิษฐาน จะเห็นได้ว่าในภาษาไทยนั้นมีรูปแบบสำนวนโวหารมากมาย แต่อย่างไรก็ตามรูปแบบของสำนวนโวหารที่ใช้มักจะเป็น อุปมา และอุปลักษณ์ จากการศึกษาพบว่าในคัมภีร์มีสำนวนโวหาร สุภาษิตคำพังเพยหลายแห่ง รูปแบบที่ปรากฏมีไม่หลากหลายนัก ส่วนมากเป็นประเภท อุปมาอุปไมย และสุภาษิตคำพังเพย ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการถ่ายทอดความหมายของสำนวนดังกล่าว ดังต่อไปนี้

- 1) แปลตรงตัว ในกรณีที่สำนวนนั้นมีความหมายอ้างอิงที่ตรงกับคัมภีร์ และความหมายที่ใช้ในการอุปมานั้นเป็นที่รู้จักดีในภาษาไทย เช่น

ตัวอย่างที่ 63

คัมภีร์

Pahom kept on running ; his soaked shirt and trouser stucked to him, and his mouth was parched. His breast was working like a blacksmith's bellows, his heart was beating like a hammer, and his legs were giving way as if they did not belong to him. (p.112)

คัมภีร์แปล

พาสอมกระหืดกระหอบวิ่งต่อไป เสื้อและกางเกงของเขาชุ่มไปด้วยเหงื่อ หน้าอกกระเพื่อมราวกับลูกสูบเครื่องยนต์ หัวใจเต้นสั่นร้าวราวกับตีสถอง แข็งขาไว้เร็วแรงราวกับไม้เท้าของตัวเอง (น.45)

- 2) แปลแบบตีความ ผู้วิจัยจะตีความหมายเปรียบเทียบและใช้ความหมายที่ดีความแล้วถ่ายทอดออกมาเป็นภาษาไทย ในกรณีที่คำและสำนวนที่ใช้ในการเปรียบเทียบในคัมภีร์เป็นสิ่งที่คนไทยอาจไม่เข้าใจ หรือคิดว่าไม่น่าจะเป็นไปได้ เช่น

ตัวอย่างที่ 64

คัมภีร์

"They're as simple as sheep, and land can be got almost for nothing."
(p.104)

ฉบับแปล “พวกนั้น ไม่ง่วงแต่ตุนยังกะอะไรดี ลันถึงได้คืนมาในราคาถูกแทบจะได้เปล่าไป
เล่า” (น.39)

ตัวอย่างที่ 65

ต้นฉบับ “Life and death are in the God’s hands.” (p.106)

ฉบับแปล “การเกิดการตายต้องแล้วแต่บุญแต่กรรมนะท่าน” (น.41)

3) การแปลโดยใช้โวหารเทียบเคียง ในการแปลแบบนี้ผู้แปลจะทำการตีความหมายของอุปมาอุปไมย
โวหารในต้นฉบับ และสร้างสำนวนหรือคำอุปมาอุปไมยในภาษาไทยที่สามารถนำมาใช้แทนความ
หมายเดียวกัน ผู้แปลใช้การแปลแบบนี้ในกรณีนี้ เมื่อถ่ายทอดโวหารเดิมแบบตรงตัวแล้วไม่สื่อ
ความหมาย ผู้อ่านไม่เข้าใจ ในกรณีที่เมื่อถ่ายทอดด้วยวิธีตีความแล้วทำให้รสชาติและบรรยากาศ
ในต้นฉบับเสียไป และในกรณีที่โวหารใหม่นั้นสามารถเทียบเคียงได้กับโวหารเก่าได้ ทั้งทางด้าน
ความหมาย บรรยากาศ และรสชาติ และสามารถสื่อความหมายให้ผู้อ่านเข้าใจได้

ตัวอย่างที่ 66

ต้นฉบับ “You know the proverb ‘Loss and gain are brothers twain.’” (p.97)

ฉบับแปล “ที่เคยไคยีนสุภาษิตที่ว่า ได้กับเสียเป็นของคู่กัน โหม” (น.32)

ตัวอย่างที่ 67

ต้นฉบับ He felt sleepy. Still he went on, thinking: ‘An hour to suffer, a lifetime
to live’. (p.110)

ฉบับแปล เขารู้สึกง่วงนอนเหลือเกิน แต่ก็ยังฝืนเดินไปพลางปลอบใจตัวเองว่า “ลำบากใน
วันนี้ แล้วจะสบายในวันหน้า” (น.46)

ตัวอย่างที่ 68

ต้นฉบับ The sun waits for no man. (p.111)

ฉบับแปล เวลาและวารีไม่เคยคอยใคร (น.45)

5.2 การถ่ายทอดระดับโครงสร้างประโยค

โครงสร้างภาษาอังกฤษมีความแตกต่างจากภาษาไทยมาก นับตั้งแต่โครงสร้างเสียง โครงสร้างคำ โครงสร้างประโยค การเชื่อมต่อระหว่างกลุ่มความคิดต่าง ๆ และรูปแบบการนำเสนอความคิด โครงสร้างประโยคที่พบมากในต้นฉบับ คือ โครงสร้างประโยคความซ้อน ซึ่งเป็นโครงสร้างประโยคที่มีขนาดยาว และเต็มไปด้วยส่วนขยาย เนื้อหาที่มีความซับซ้อน และประโยคกรรมวาจก ซึ่งเป็นโครงสร้างที่ต้องใช้ความระมัดระวังในการแปลเป็นอย่างมาก เนื่องจากมีบริบทในการใช้ต่างกับในภาษาไทย และในโครงสร้างภาษาไทยไม่นิยมใช้โครงสร้างความซ้อนอีกด้วย มักใช้ประโยคความเดียว หรือ ความรวมที่มีขนาดไม่ยาวมากกว่า ในการถ่ายทอดระดับโครงสร้าง ผู้วิจัยใช้วิธี ดังต่อไปนี้

5.2.1 เพิ่มหรือลดคำในประโยค

คำ หรือ ส่วนที่ไม่ใช่ส่วนสำคัญ บางครั้งสามารถตัดออกได้ ในกรณีที่ไม่ทำให้รรถรส และสาระสำคัญของต้นฉบับเสียไป เช่น

ตัวอย่างที่ 69

ต้นฉบับ *"Our work is rough and hard. But on the other hand, it's sure, and we need not bow to anyone" (p.98)*

ฉบับแปล "ใช่ เราต้องทำงานหนักและลำบาก แต่เราก็ไม่จำเป็นต้องก้มหัวให้ใคร" (น.33)

ตัวอย่างที่ 70

ต้นฉบับ *It often that people who're wealthy one day are begging their bread the next (p.97)*

ฉบับแปล ฉันเห็นมาดมไปไ้ประเทศที่เป็นเศรษฐีในวันนี้ แล้วเป็นยาจกในวันหน้านะ (น.32)

ตัวอย่างที่ 71

ต้นฉบับ *The stranger answered that he came from beyond the Volga, where he had been working. (p.101)*

ฉบับแปล ขาดแปลกหน้าคอบว่า เขาเดินทางมาจากแถบเหนือแม่น้ำโขง (น.36)

5.2.2 เรียบเรียงรูปแบบการนำเสนอความคิดใหม่

ในกรณีที่โครงสร้างในต้นฉบับนั้นมีขนาดยาว และมีส่วนขยายที่ซับซ้อน มีการวางตำแหน่ง ส่วนขยายคั่นกลางประโยคหลัก ผู้วิจัยได้ทำการเรียบเรียงประโยคใหม่ เพื่อให้ถูกต้องตามหลัก ภาษาไทย และมีความสละสลวยมากขึ้น

ตัวอย่างที่ 72

ต้นฉบับ *The land was so good, he said that the rye sown on it grew as high as horse. (p.102)*

ฉบับแปล ขานาผู้นั้นบอกว่า ที่ดินที่นั่นสมบูรณ์มากเสียจนกระทั่งปลูกข้าวไรน์ได้สูงท่วมหัวม้า (น.36)

5.2.3 เปลี่ยนวลีเป็นประโยค เปลี่ยนประโยคเป็นวลี

ตัวอย่างที่ 73

ต้นฉบับ *The elder began to boast of the advantages of town life, saying how comfortably they lived there, how well they dressed, what fine clothes her children wore, what good things they ate and drank, and how she went to the theatre, promenades and entertainments. (p.97)*

ฉบับแปล คนที่เฒ่าเริ่มคุยอวดถึงข้อดีสารพัดอย่างของชีวิตในเมือง หล่อนเล่าว่ามีชีวิตที่แสน สะดวกสบาย ใดๆ ได้สวมใส่เสื้อผ้าสวยงาม อีกทั้งยังได้ไปเดินเที่ยวเล่น และ คุมหรสพเกือบทุกคำคืน (น.32)

ตัวอย่างที่ 74

ต้นฉบับ *Close to the village there lived a lady, a small land owner who had an estate of about three hundred acres. (p.98)*

ฉบับแปล ใกล้ ๆ หมู่บ้านนั่นเอง มีหญิงผู้หนึ่งอาศัยอยู่ หล่อนเป็นเจ้าของที่ดินรายเล็ก มี ที่ดินประมาณ 300 เอเคอร์ (น.33)

ตัวอย่างที่ 75

ต้นฉบับ *She had always lived on a good terms with the peasants until she engaged as her manager an old soldier. (p.)*

ฉบับแปล แต่ไหนแต่ไรมา หล่อนก็ถ้อยที่ถ้อยอาศัยกับพวกชาวนาเป็นอย่างดี จวบจนกระทั่งหล่อนจ้างผู้จัดการคนใหม่มา ทุกอย่างก็เปลี่ยนไป ผู้จัดการคนนี้เคยเป็นทหารมาก่อน (น.33)

ตัวอย่างที่ 76

ต้นฉบับ *Pahom inquired how to get the place, and as soon as the grain dealer had left him, he prepared to go there himself. (p.104)*

ฉบับแปล พาสอมสอบถามทางไป และทันทีที่พ่อค้าข้าวคนนั้นจากไป เขาก็เตรียมตัวเดินทางไปที่นั่นด้วยตัวเอง (น.39)

5.2.4 เติมคำเชื่อมระหว่างกลุ่มความคิด**ตัวอย่างที่ 77**

ต้นฉบับ *He went on in the same for three years, renting land and sowing wheat (p.103)*

ฉบับแปล เขายังทำนาโดยใช้วิธีเดิมต่อไปอีก 3 ปี คือ เขาที่คืนปลูกข้าวสาธิต (น.38)

5.2.5 ปรับโครงสร้างแบบกรรมวาจก

โครงสร้างลักษณะนี้ ก็เป็นอีกลักษณะหนึ่งที่พบได้มากในต้นฉบับ ในภาษาอังกฤษนิยมใช้ประโยคกรรมวาจก ส่วนในภาษาไทยก็มีการใช้เช่นกัน แต่มีบริบทในการแตกต่างกัน กล่าวคือ ในภาษาอังกฤษใช้เพื่อแสดงความสุภาพ ใช้เมื่อต้องการเน้นผู้ถูกกระทำ หรือใช้เมื่อในกรณีที่ไม่ว่าผู้กระทำกริยา แต่ในขณะที่เดียวกันในโครงสร้างไทยแล้ว จะใช้โครงสร้างนี้ก็ต่อเมื่อ ต้องการสื่อความหมายแฝงในทางลบเท่านั้น กริยาที่กระทำนั้นนั้น จะเป็นกริยาที่ไม่ดี เช่น ถูกทำโทษ ถูกฆ่า โดยจะใช้ในโครงสร้างที่แตกต่างกันด้วยคือ ผู้ถูกกระทำ+ถูก+ผู้กระทำ+กริยา จะไม่ใช่คำว่าโดย ที่แปลจาก by มาเป็นคำเชื่อมกลุ่มความคิด ในกรณีนี้ คำว่าโดยในภาษาไทยจะใช้เป็นคำเชื่อมในกรณีอื่น

ผู้วิจัยใช้วิธีแปล ดังนี้ คือ เปลี่ยนประโยคเป็นกรรมวาจกเป็นประโยคกรตุวาจก (Active voice) โดยหาประธานใส่ที่ต้นประโยค เพื่อให้ประโยคดังกล่าวถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาไทย สละสลวย เป็นธรรมชาติ เช่น

ตัวอย่างที่ 78

ต้นฉบับ *Threats to burn his hut began to uttered (p.101)*

ฉบับแปล พวกเขาจึงจะเผากระท่อมของพาสอม (น.36)

ตัวอย่างที่ 79

ต้นฉบับ *He was allowed to stay the night, and the supper was given him. (p.101)*

ฉบับแปล พาสอมจึงเชิญให้เขาพักค้างคืน และกินอาหารเย็นด้วยกัน (น.36)

ตัวอย่างที่ 80

ต้นฉบับ *The colts were tethered behind the tents and the mares were driven to them twice a day. (p.105)*

ฉบับแปล พวกเขาจะผูกลูกม้าไว้หลังกระโจม และค้อนแม่ม้ามาให้มันวันละ 2 ครั้ง (น.39)

5.3 การแปลชื่อเรื่อง

ชื่อเรื่องเป็นส่วนที่มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าเนื้อเรื่อง เนื่องจากเป็นส่วนแรกที่ผู้อ่านจะสังเกตเห็น การแปลชื่อเรื่องเป็นศิลปะอย่างหนึ่ง ทั้งนี้ไม่เพียงแต่จะต้องสร้างความประทับใจแก่ผู้อ่านเท่านั้น แต่ยังคงสื่อถึงแก่นเรื่อง และบอกแนวของเรื่องแก่ผู้อ่านอีกด้วย

การแปลชื่อเรื่องอาจทำได้หลายวิธี ดังต่อไปนี้

- 5.3.1 แปลจากชื่อเรื่องเดิมตามที่นักประพันธ์กำหนดมา
- 5.3.2 แปลโดยใช้ชื่อเรื่องเดิมเป็นคำสำคัญแล้วขยายความ
- 5.3.3 แปลจากความหมายของเนื้อเรื่อง

ผู้วิจัยเลือกใช้วิธี แปลชื่อเรื่องโดยยึดคำสำคัญที่ปรากฏในชื่อเรื่องเดิม แล้วมาตั้งใหม่ เนื่องจากชื่อเรื่องเดิม How Much Land Does a Man Need? นั้น ถึงแม้จะเป็นชื่อเรื่องที่สามารถสื่อแก่นของเรื่องได้อย่างชัดเจน แต่เมื่อแปลเป็นภาษาไทย ว่า “มนุษย์คนหนึ่งจำเป็นต้องมีที่ดินมากเท่าไร” แล้ว กลับมีขนาดยาวเกินไป ดังนั้นผู้ศึกษาจึงตั้งชื่อเรื่องขึ้นใหม่ โดยพยายามให้ครอบคลุมความหมายของแก่นเรื่องที่ผู้ประพันธ์ต้องการสื่อ โดยชื่อเรื่อง “ที่ดินสิ้นสุดท้าย” นั้นยังใช้คำ “ที่ดิน” ซึ่งเป็นคำสำคัญที่ปรากฏในชื่อเรื่องเดิม ในเนื้อเรื่อง “ที่ดิน” เป็นเหตุจูงใจประการสำคัญที่ทำให้เกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ ตามมามากมาย จนนำไปสู่โศกนาฏกรรมของมนุษย์ผู้ไม่รู้จักพอเช่น พาสอม ตัวละครเอกในเรื่อง

บทที่ 6

ปัญหาและแนวทางแก้ไข

จากการที่ได้นำทฤษฎีด้านการแปลมาใช้ในการแปลเรื่องสั้น How Much Land does a Man Need? ของ ลีโอ ตอลสตอย ผู้วิจัยพบว่ามีปัญหาเกิดขึ้นในกระบวนการแปล 5 ประการด้วยกัน ทั้งในขั้นตอนการทำความเข้าใจต้นฉบับ และปัญหาในการถ่ายทอดความหมาย โดยแยกออกเป็นประเด็นดังต่อไปนี้

6.1 คำศัพท์หรือสำนวนที่เข้าใจยาก

ศัพท์สำนวนเหล่านี้ ล้วนเป็นคำที่ไม่แปลตรงตามความหมายอ้างอิงที่ปรากฏ ถ้าไม่ระมัดระวัง อาจแปลตามความหมายตรงตัว ซึ่งอาจทำให้ฉบับแปลผิดความหมายไปได้ ดังนั้นนอกจากผู้ศึกษา จะต้องทราบความหมายอ้างอิงของศัพท์แล้ว ยังต้องวิเคราะห์ความหมายแฝงของคำ หรือกลุ่มคำนั้นด้วย ทั้งนี้จะต้องตีความความหมายของกลุ่มคำดังกล่าว ได้ถูกต้องตามบริบทของเนื้อเรื่องด้วย เช่น

ตัวอย่างที่ 81

ต้นฉบับ

The younger sister was piqued, and in turn disparaged the life of a shopkeeper, and stood up for that of a peasant (p.97)

วิธีแก้ไข

ผู้วิจัยใช้วิธีค้นคว้าความหมายของสำนวน แล้วนำมาเรียบเรียงรูปแบบการนำเสนอความคิดเสียใหม่ ให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น

ฉบับแปล

น้องสาวรู้สึกไม่พอใจ จึงได้กลับว่าชีวิตของเจ้าของร้านก็มีชื่อเสียงอย่างมาก ผู้ชีวิตแบบทวนาไม่ได้ (น.32)

ตัวอย่างที่ 82

ต้นฉบับ *Now the herdsmen would let the village cows stray into his meadows, then horses from the night pasture would get among his corn. (p.100)*

วิธีแก้ไข เพิ่มเติมคำขยายความ

ฉบับแปล พาส่อมเคชขอร้องพวกเขาอย่างรักษาน้ำใจแล้ว แต่พวกเขาก็ยังคงเดินลัดผ่านไปมาเช่นเดิม โดยเฉพาะพวกคนเลี้ยงสัตว์ที่ชอบปล่อยวัวควายของหมู่บ้านให้หลงเข้ามากินหญ้าในทุ่งของเขา บางครั้งฝูงม้าที่เข้าของปล่อยให้ออกมากินหญ้ากินเองตอนกลางคืน ก็เข้ามากินข้าวโพคในไร่ของเขา (น.35)

ตัวอย่างที่ 83

ต้นฉบับ *"You let thieves grease your palms." (p.101)*

วิธีแก้ไข คำว่า Grease มีความหมายตามตัวศัพท์ คือ ทาไขมัน หรือทำให้ไขมันอ่อนตัวลง ถ้าแปลสำนวนดังกล่าวตรงตัว จะทำให้ผู้อ่านได้ความหมายที่ผิดเพี้ยนจากต้นฉบับได้ จากการค้นคว้า พบว่า Grease someone's palm เป็นสำนวน Webster's Dictionary ให้ความหมายไว้ว่า "To give money to someone as a bribe" เทียบเคียงกับคำว่า "ติดสินบน" ในภาษาไทย

ฉบับแปล "ท่านรับสินบนจากพวกขโมย (น.36)

6.2 โครงสร้างภาษา

โครงสร้างภาษาในต้นฉบับมีความแตกต่างจากภาษาไทย ทั้ง 3 ระดับ คือ ระดับเสียง ระดับโครงสร้างของคำ และระดับประโยค

6.2.1 ระดับเสียง

ผู้วิจัยใช้วิธีแทนที่เสียงของคำในต้นฉบับ วิธีนี้เรียกว่า การถอดอักษร (Transliteration) ในการแปลชื่อ หรือการยืมคำเดิมมาใช้ลงในฉบับแปล หรือทับศัพท์

6.2.2 ระดับโครงสร้างคำ

โครงสร้างของคำในแต่ละภาษามีทั้งส่วนที่เหมือนและต่างกัน ผู้วิจัยพบว่าส่วนที่ต่างกันทำให้เกิดปัญหาทางการแปลได้ มี 2 ประการ คือ

6.2.2.1 ความแตกต่างด้านคุณสมบัติและการทำงานตามหน้าที่ทางไวยากรณ์ตามประโยค เช่น คำที่จัดว่าเป็นคำกริยาในภาษาไทย และคำที่จัดว่าเป็นกริยาในภาษาอังกฤษ มีคุณสมบัติและหน้าที่ทางไวยากรณ์ในประโยคต่างกัน ตัวอย่างเช่น คำกริยาในภาษาอังกฤษต้องผันไปตาม กาล และเปลี่ยนรูปตามประธาน ในขณะที่ภาษาไทยไม่ต้อง

6.2.2.2 ความแตกต่างทางด้านการประกอบคำด้วยหน่วยเสียง หรือหน่วยคำพิเศษอื่น ๆ เพื่อบอกความหมายเพิ่มเติม ทางด้านเพศ พจน์ และกาล และความหมายด้านอื่นอีก ดังนั้นเมื่อผู้วิจัยถ่ายทอดความหมายจากต้นฉบับจึงต้องเปลี่ยนโครงสร้างของคำเสียใหม่ โดยยึดหลักความถูกต้องตามไวยากรณ์ไทย และสื่อความหมายได้เทียบเคียงกับต้นฉบับ

ดังนั้นเมื่อผู้วิจัยถ่ายทอดกาล และพจน์ จึงต้องระมัดระวังในการใช้คำ เพื่อรักษาความหมายของกาลและพจน์นั้นไว้ด้วย ดังตัวอย่างที่กล่าวถึง ในบทที่ 5

6.2.3 ระดับประโยค

จากการศึกษาพบว่า โครงสร้างประโยคที่มีความแตกต่างกันระหว่างภาษาต้นฉบับและภาษาต้นฉบับแปล ทำให้เกิดปัญหาในการแปล ปัญหาที่พบบ่อย คือ โครงสร้างประโยคความซ้อน ที่มีขนาดยาว เมื่อพบกับประโยคลักษณะนี้ ผู้วิจัยจะนำความรู้ทางไวยากรณ์มาใช้วิเคราะห์ด้วยบทเพื่อจับกลุ่มคำตามความสัมพันธ์ โดยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอนดังนี้

6.2.3.1 รวมคำเข้าเป็นกลุ่มตามความสัมพันธ์ระดับต้น คือ ใคร ทำอะไร เพื่อจับกลุ่มคำเป็นภาคประธาน และภาคแสดง ให้เป็นประโยคพื้นฐาน (Kernel sentence)

6.2.3.2 รวมกลุ่มที่ได้จากการวิเคราะห์ขั้นต้น หรือประโยคพื้นฐานเข้าเป็นกลุ่มคำที่ใหญ่ขึ้น โดยดูว่าประโยคไหนสัมพันธ์กับประโยคไหน และสัมพันธ์กันในแง่ใด พิจารณาตัวเชื่อมระหว่างกลุ่มคำในระดับต่าง ๆ เครื่องหมายวรรคตอนต่าง ๆ

เมื่อได้วิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ของกลุ่มความคิดต่าง ๆ แล้ว ผู้วิจัยจึงได้นำใจความได้จับได้มาถ่ายทอดใหม่ ในโครงสร้างภาษาไทย โดย 5 วิธี ดังนี้คือ

- 1) ปรับวิธีเรียงเรียงคำในประโยคหรือวลี รวมทั้งการเรียงเรียงความคิดว่าความคิดใดควรมาก่อนหลัง
- 2) เปลี่ยนประโยคเป็นวลี และวลีเป็นประโยค
- 3) เพิ่มหรือลดคำในประโยค
- 4) ปรับโครงสร้างให้เป็นกรรตุจากในภาษาไทย
- 5) เติมกลุ่มคำเชื่อมระหว่างกลุ่มความคิด

6.3 การแปลคำสรรพนาม

ระบบคำสรรพนามในภาษามีการใช้ที่หลากหลายกว่าภาษาอังกฤษมาก โดยเฉพาะสรรพนามบุรุษที่ 1 และบุรุษที่ 2 ซึ่งในภาษาอังกฤษมีแต่คำว่า I กับ You ซึ่งจะใช้ในทุกสถานการณ์ ระบบการใช้คำสรรพนามที่แตกต่างกันนี้ก่อให้เกิดปัญหาในการถ่ายทอด เนื่องจากในภาษาไทยมีสรรพนามให้เลือกใช้มากกว่า สรรพนามบุรุษที่ 1 ได้แก่ กู ฉันทัน ผม ข้า ดิฉัน หนู ฯลฯ เมื่อจะใช้จะต้องพิจารณาบริบทในการใช้ให้เหมาะสมกัน จึงจะสื่อความหมายได้ดี

หน้าที่ของคำสรรพนามสรรพนามที่พบในต้นฉบับ มี 4 ประการด้วยกัน คือ ทำหน้าที่เป็นคำเรียกขาน คำเรียกตัวเอง คำอ้างถึง ในบทสนทนาของตัวละคร และแทนคน สัตว์สิ่งของ ในบทบรรยาย

สำหรับสรรพนามที่ใช้ในระบบคำเรียกขาน คำเรียกตัวเอง คำอ้างถึง และคำสรรพนามทั่วไปในบทบรรยาย ปัจจัยที่ผู้วิจัยนำมาพิจารณาในการเลือกใช้คำสรรพนามในการถ่ายทอดความหมายมีดังนี้

- 6.3.1 สถานภาพของผู้พูด คือ เพศ วัย สถานะทางเศรษฐกิจ ระดับการศึกษา สถานภาพทางสังคม
- 6.3.2 สถานภาพของผู้ฟัง คือ เพศ วัย สถานะทางเศรษฐกิจ ระดับการศึกษา สถานภาพทางสังคม
- 6.3.3 อายุ เพศ วัย สถานะทางเศรษฐกิจ ระดับการศึกษา สถานภาพทางสังคม
- 6.3.4 ความสัมพันธ์ของผู้พูดกับผู้ฟัง และผู้ที่ถูกอ้างถึง
- 6.3.5 สถานการณ์ที่บทสนทนา หรือ การอ้างถึงเกิดขึ้น
- 6.3.6 อารมณ์ความรู้สึกของผู้พูด
- 6.3.7 ความรู้สึกที่ผู้พูดมีต่อผู้ที่ถูกอ้างถึง

ส่วนสรรพนามในบทบรรยายทั่วไป ผู้วิจัยใช้วิธีแปลโดยตีความตามบริบทของเนื้อเรื่อง ยกเว้นคำสรรพนาม “you” ที่หมายถึง ผู้อ่าน ในเรื่อง “How Much Land Does a Man Need?” พบอยู่ 1 แห่ง ลักษณะการเขียนบทบรรยายโดยใช้สรรพนามที่เหมือนกับผู้เขียนกำลังเล่าให้ผู้อ่านฟังโดยตรงนั้น เป็นลีลาการเขียนที่พบในเรื่องสั้น หรือนวนิยายภาษาอังกฤษ ในภาษาไทยนั้นไม่นิยมใช้ ผู้วิจัยจึงตัดออกแล้วปรับเปลี่ยนเนื้อความที่ตามมาให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง เช่น

ตัวอย่างที่ 84**ต้นฉบับ**

Whenever there was good land to be had, the peasants would rush for it and it was taken up at once, so that unless you were sharp about it you got none. (p.103)

ฉบับแปล

ที่ไหนที่คิดดี เขาเป็นต้องตามไปขอเช่า เพราะถ้าจีนชักช้าไป ก็จะพลอยอดได้เช่าที่เสียเท่านั้น (น.38)

6.4 การขาดความรู้เบื้องหลังในเรื่องที่จะแปล

วรรณกรรมรัสเซียนั้นมีผู้แปลน้อยกว่าวรรณกรรมของประเทศอื่น ๆ เป็นอย่างมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเทียบกับวรรณกรรมจากอเมริกา และอังกฤษ ซึ่งเป็นที่แพร่หลายมากกว่า ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากภาษาอังกฤษแพร่หลายไปทั่วโลกมากกว่า ดังนั้นเมื่อผู้ศึกษานำวรรณกรรมของรัสเซียมาแปลเพื่อศึกษาวิเคราะห์ถึงกระบวนการและปัญหาที่เกิดขึ้น จึงพบว่าวรรณกรรมของรัสเซีย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ของนักประพันธ์ที่มีนามว่า ตีโ อ คอลสตอย มีแก่นเรื่องที่วิพากษ์วิจารณ์สังคมอย่างตรงไปตรงมา ในบางสถานการณ์ของเนื้อเรื่องมีความจำเป็นต้องใช้ความรู้ภูมิหลังทางสังคมในการทำความเข้าใจ

6.4.1 สถาปมูมิประเทศ

ในเรื่องสั้น “How Much Land Does a Man Need?” เป็นเรื่องเกี่ยวกับชีวิตของชาวนาคคนหนึ่ง ชื่อพาสอม ซึ่งได้โยกย้ายดินที่อยู่ไปตลอดเรื่อง ผู้ศึกษาได้ทำการตรวจสอบสถานที่ที่กล่าวถึงในเรื่องแล้ว ว่าเป็นสถานที่ที่มีจริงในแผนที่ประเทศรัสเซีย ผู้ศึกษาถึงเห็นความสำคัญของเข้าใจฉากของเรื่อง และคิดว่าสถาปมูมิประเทศเป็นส่วนสำคัญจะทำให้ผู้แปลมีความเข้าใจเนื้อเรื่องได้อย่างดีมากขึ้น เช่น

ตัวอย่างที่ 85**ต้นฉบับ**

He went down the Volga on a steamer to Samara, then walked another three hundred miles on foot. (p.102)

ฉบับแปล

พาสอมเดินทางตามแม่น้ำโวลกาไปจรนถึงเมืองซามาราด้วยเรือกลไฟ จากนั้นก็เดินเท้าต่อไปอีก 300 ไมล์ (น.37)

จากการค้นคว้าผู้วิจัยไม่ทราบถิ่นที่อยู่อาศัยของตัวละครเป็นที่แน่ชัด แต่คาดเดาได้ว่า พาสอมอาศัยอยู่ในแถบตะวันตกของรัสเซีย บริเวณเขตแดนระหว่างเอเชียกับยุโรป มีเทือกเขาอูราลเป็นพรมแดน ซึ่งเป็นบริเวณรัฐยูเครนในปัจจุบัน ในเรื่องได้มีกล่าวว่พาสอมทำการเพาะปลูกในทุ่งหญ้าสเตปป์ ซึ่งเมื่อผู้แปลทำการค้นคว้าแล้วก็พบว่าภูมิประเทศแบบนี้ มีลักษณะเป็นทุ่งหญ้ากึ่งแห้งแล้งในเขตรัฐยูเครน ปลูกข้าวสาลีได้ดี ซึ่งตรงกัน

ข้อมูลจากการค้นคว้าที่กล่าวมาข้างต้นมีส่วนช่วยให้ผู้วิจัยเข้าใจต้นฉบับมากขึ้นเป็นอย่างดี แต่อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยได้ค้นคว้าจากหนังสือ “ภูมิศาสตร์เศรษฐกิจรัสเซีย” และ The Atlas พบว่าสถานที่ที่อ้างถึงในเรื่องนั้นยังใช้การแบ่งเขตแดนตามแผนที่รัสเซียในศตวรรษที่ 19 แต่ในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงการแบ่งแคว้นไปแล้ว เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง และมีการขยายอาณาเขตออกไป จากเดิม

6.4.2 สภาพสังคม วัฒนธรรม

ในต้นฉบับมีการกล่าวอ้างถึงดินแดนของชนเผ่าบาชกิร์ ผู้วิจัยได้ค้นคว้าเพิ่มเติมจาก The New Illustrated Everman's Encyclopedia พบว่าแคว้น Bashkir เป็นแคว้นที่มีอยู่จริงในรัสเซีย ในสมัยก่อนเป็นดินแดนของชนกลุ่มน้อย จวบจนกระทั่งรัสเซียเปลี่ยนแปลงการปกครอง และรวบรวมแคว้นต่าง ๆ แล้วสถาปนาขึ้นเป็นสหภาพโซเวียต แคว้นนี้จึงถูกผนวกเข้าเป็นรัฐของโซเวียต ชื่อ Bashkir Autonomous Soviet Socialist Republic ตั้งอยู่ระหว่างชายแดนทวีปยุโรปและเอเชีย ครอบคลุมตอนใต้ของเทือกเขาอูราลและรอยต่อที่ราบลุ่มทางภาคตะวันตกที่มีแม่น้ำเบลาฮา ซึ่งเป็นแม่น้ำสาขาของแม่น้ำกามาไหลผ่าน แคว้นนี้อุดมไปด้วยแร่เหล็ก น้ำมัน และแร่ที่ไม่ได้ประกอบด้วยเหล็ก ปัจจุบันอุตสาหกรรมด้านเหมืองแร่และถลุงเหล็กเจริญเติบโตมาก และมีอุตสาหกรรมทอผ้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุตสาหกรรมที่ใช้น้ำมันเป็นเชื้อเพลิง ทางด้านเกษตรกรรม มีการปลูกข้าวกันมาก ศูนย์กลางความเจริญอยู่ที่เมืองยูฟา ซึ่งเป็นเมืองหลวง มีพื้นที่ประมาณ 143,600 ตร.กม. ประชากรประมาณ 4,000,000 คน ส่วนมากเป็นชาวรัสเซีย มีมากถึง 32% ชาวบาชกิร์ 22% และชาวตาตาร์ 23%

นอกจากจะกล่าวถึงแคว้นบาชกิร์แล้ว ในต้นฉบับยังมีเนื้อความบางส่วนเกี่ยวกับการปกครองในสมัยนั้นอีกหลายแห่งด้วยกัน เช่น ชื่อตำแหน่งทางการปกครองต่าง ๆ อาทิ The Elder, District Court, Judge, communal land, Village Council หรือมีการกล่าวถึงการเลิขณานี้ เป็นต้น

ตัวอย่างที่ 86

ต้นฉบับ *The peasants tried to arranged for the Village Council to but the whole estate. (p.99)*

วิธีแก้ไข คั้นคว้นเพิ่มเติม

ฉบับแปล *ดังนั้นพวกชาวบ้านจึงพากัน ไปขอพบหญิงเจ้าของที่ดิน ในนามสภาหมู่บ้าน เพื่อขอซื้อที่ดินทั้งหมดไว้ (น.34)*

ตัวอย่างที่ 87

ต้นฉบับ *As soon as Pahom and his family reached their new adobe, he applied for admission onto the Council of the large village. He stood treat to the Elders and obtained the necessary document. (p.102)*

วิธีแก้ไข คั้นคว้นเพิ่มเติม

ฉบับแปล *ทันทีที่พาขอมมาถึงที่พักใหม่ เขาก็รีบ ไปสมัครเป็นสมาชิกสภาหมู่บ้านทันที และขอรับเอกสารที่จำเป็นจากคณะกรรมการปกครองชุมชน (น.37)*

ตัวอย่างที่ 88

ต้นฉบับ *....so that people quarreled about it. Those who were better off wanted it for growing wheat, and those who were poorer wanted it to let to dealers, so that they might raise money to pay their taxes. (p.103)*

วิธีแก้ไข คั้นคว้นเพิ่มเติม

ฉบับแปล *ชาวบ้านจึงทะเลาะแย่งชิงที่ดินกัน คนที่มีฐานะดีกว่าก็อยากจะได้ไปปลูกข้าว สาลี ส่วนคนจนกว่าก็อยากได้ไปให้พวกพ่อค้าเช่า จะได้มีรายได้เพิ่มเติมไว้ สำหรับไปจ่ายภาษี (น.37)*

คำต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเกี่ยวข้องกับความรู้ทางด้านสภาพสังคมรัสเซียในยุคก่อนมีการเลิกทาส ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษา คั้นคว้นเพิ่มเติม และพบว่า ในสมัยที่คอลสตอยได้ประพันธ์เรื่องนี้ขึ้น รัสเซียยังมีระบอบการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราช โดยมีพระเจ้าซาร์นิโคลัสที่ 2 เป็นประมุข ในสมัยนี้มีระบบทาสและเก็บภาษีจากไพร่ สภาพความแร้นแค้นทำให้ชาวนาส่วนมากมักจะย้ายที่อยู่อาศัยเพื่อหนีการจ่ายภาษี รัฐจึงนำระบบการปกครองแบบคอมมูนามาใช้ คือ จัดแบ่งเขตการปกครองย่อยออกเป็นชุมชน แต่งตั้งคณะ

กรรมการปกครองชุมชน หรือสภาชุมชน ขึ้นมาดูแลชาวบ้าน รวมทั้งรับผิดชอบการเก็บและจัดส่งภาษีให้แก่รัฐ โดยมีการจัดสรรที่ดินในชุมชนทำนารวมและหักรายได้จากการเก็บเกี่ยวไว้จ่ายภาษี ระบบคอมมูนนี้ช่วยแก้ปัญหาการหนีการจ่ายภาษีของชาวนาได้เป็นอย่างดี เนื่องจากมีเพื่อนบ้านมาช่วยแบ่งเบาภาระการจ่ายภาษี นอกจากนี้ถ้าใครคนใด คนหนึ่งหนีไป ภาระในการเสียภาษีในส่วนของคนก็จะตกหนักแก่ผู้ที่เหลือ ดังจะเห็นได้ว่ามีการใช้ระบบคอมมูนมาตั้งแต่สมัยต้นศตวรรษที่ 19 แล้ว ในภายหลังเมื่อรัสเซียเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองเป็นแบบสังคมนิยมก็นำระบบนี้มาพัฒนาแล้วใช้อีกครั้งหนึ่ง

ข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าเพิ่มเติมเหล่านี้เป็นความรู้ภูมิหลังที่ช่วยให้ผู้ศึกษามีความเข้าใจการดำเนินเรื่องมากขึ้น และสามารถถ่ายทอดความหมายได้อย่างครบถ้วน อย่างไรก็ตามตามตำแหน่งหน้าที่ และระบบปกครองชุมชนดังกล่าวที่ปรากฏในเรื่อง ในปัจจุบันได้ยกเลิกการใช้ไปแล้ว

6.5 การแปลสองทอด (Second Translation)

ในบางครั้งข้อจำกัดทางด้านภาษาทำให้นักแปลไม่สามารถแปลงานเขียนจากต้นฉบับทุกภาษาได้ จึงทำให้ต้องแปล 2 ทอด คือ นำต้นฉบับที่แปลมาแล้วมาแปลเป็นภาษาของตนเองอีกทอดหนึ่ง ซึ่งส่วนมากนักแปลมักจะใช้บทแปลฉบับภาษาอังกฤษมาแปลอีกทอดหนึ่ง เนื่องจากเป็นภาษาที่ใช้กันแพร่หลายไปทั่วโลก เรื่องสั้นเรื่อง *How Much Land Does a Man Need?* ก็เช่นกัน เนื่องจากผู้วิจัยไม่มีความรู้ภาษารัสเซีย แต่ก็สังเกตเห็นว่าเป็นวรรณกรรมที่ดีที่ควรเผยแพร่ จึงใช้ต้นฉบับภาษาอังกฤษมาแปล ซึ่งต้นฉบับนี้เป็นผลงานแปลของ Louise and Aylmer Maude ที่แปลจากภาษารัสเซียเป็นภาษาอังกฤษเอาไว้ ในหนังสือ *Twenty-Three Stories of Leo Tolstoy* สำนักพิมพ์ออกฟอร์ดจัดพิมพ์ ต่อมาสำนักพิมพ์ Vanguard ได้นำมาตีพิมพ์ซ้ำในหนังสือ *Treasury of Russian Literature* ในปี 1943 Bernard Guilbert Gurney เป็นบรรณาธิการ ฉบับที่ผู้ศึกษานำมาเป็นต้นฉบับในการศึกษานำมาจากหนังสือ *The Short Story : Classic and Temporary* ตีพิมพ์เมื่อ 1969 ซึ่งเป็นหนังสือรวมเรื่องสั้นจีนเอกทั่วโลก

จะเห็นได้ว่าถึงแม้การแปล 2 ทอด จะมีส่วนคิดตรงที่ช่วยเผยแพร่ผลงานที่มีคุณภาพของงานเขียนที่ไม่ได้เขียนเป็นภาษาอังกฤษให้คนทั่วไปได้อ่านมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม ในบางครั้งอาจทำให้ความหมาย และลีลาทางภาษาขาดหายไป ไม่ที่เทียบเคียงกันต้นฉบับ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่าเป้าหมายที่สำคัญของการแปลคือ การถ่ายทอดความหมายจากภาษาหนึ่งไปสู่อีกภาษาหนึ่ง เพราะฉะนั้นผู้แปลจึงต้องวิเคราะห์ผู้อ่าน เพื่อที่ปรับสำนวนภาษาในต้นฉบับให้เหมาะกับความคิดและวัฒนธรรมของผู้อ่าน โดยมีความมุ่งหมายให้ผู้อ่านที่เติบโตในต่างสังคม วัฒนธรรม สามารถเข้าใจสารที่ผู้แปลถ่ายทอดออกมาให้ได้เทียบเคียงกับต้นฉบับ ในกระบวนการปรับบทนี้ นอกจากจะ

ต้องปรับเปลี่ยนโครงสร้างภาษาให้ถูกต้องตามไวยากรณ์ของภาษาฉบับแปลแล้ว ยังต้องปรับคำหรือเปลี่ยนสำนวน หรือสิ่งของ สิ่งมีชีวิต หรือความคิดบางประการที่ไม่มีในสังคมของภาษาฉบับแปล ให้เป็นไปตามวัฒนธรรมของผู้อ่าน ทั้งนี้เพื่อให้ฉบับแปลสื่อความหมายได้ครบถ้วนเทียบเคียงกับต้นฉบับ

การปรับบทแปลนี้เองที่ก่อให้เกิดปัญหาในการศึกษา เนื่องจากบทแปลที่ผู้วิจัยใช้ผ่านกระบวนการปรับบทแปลมาแล้ว 1 ครั้ง ให้เหมาะกับผู้อ่านที่ใช้ภาษาอังกฤษ เมื่อครั้งที่ Louise and Aylmer Maude ได้แปลไว้ เมื่อผู้วิจัยนำต้นฉบับภาษาอังกฤษมาแปลเป็นภาษาไทยอีกก็ต้องผ่านกระบวนการปรับบทให้เหมาะกับผู้อ่านที่เป็นคนไทยอีกครั้ง ดังนั้นเมื่อทดสอบความถูกต้องของงานแปลด้วยวิธีแปลกลับไปเป็นภาษารัสเซีย อาจพบว่าความหมายไม่ครบถ้วนเหมือนต้นฉบับเดิมหรืออาจมีรสชาติที่ผิดไปจากเดิม ปัญหาประการสำคัญที่พบคือ ในต้นฉบับมีการปรับสำนวนสุภาษิต คำพังเพย ชื่อพืช ชื่ออาหารและชื่อเครื่องดื่ม ให้เป็นไปตามวัฒนธรรมอังกฤษแล้ว เมื่อจะถ่ายทอดออกเป็นภาษาไทยในบางครั้งอาจทำให้เกิดปัญหาในการแปล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ชื่อพืชและชื่ออาหาร เพราะผู้วิจัยไม่สามารถสืบค้นได้เลยว่าชื่อที่แท้จริงในต้นฉบับคืออะไร เมื่อจะทำการถ่ายทอดเมื่อนำคำเหล่านั้นมาปรับบทให้เป็นไปตามสิ่งที่มีในวัฒนธรรมไทย ก็เกรงว่าจะเกิดความผิดพลาดทั้งทางด้านความหมาย และรสชาติ ตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 89

ต้นฉบับ

One peasant even got into Pahom's wood at night and cut down five young lime trees for their bark. (p.101)

วิธีแก้ไข

ผู้วิจัยคาดว่า ผู้แปลฉบับภาษาอังกฤษได้ทำการปรับบทระดับคำ โดยใช้วิธีหาชื่อพืชที่ผู้อ่านภาษาอังกฤษจะเข้าใจ และมีลักษณะใกล้เคียงกับพืชในต้นฉบับภาษารัสเซีย ดังนั้นจึงเลือกใช้คำว่า Lime เมื่อจะแปลคำนี้ผู้วิจัยจึงค้นคว้าเพิ่มเติมโดยอาศัยข้อมูลทางด้านภูมิประเทศที่ได้มา พบว่า ภูมิประเทศแบบกึ่งแห้งแล้งในแถบรัสเซียตะวันตกนั้นสามารถปลูกพืชชนิดนี้ได้ The Cambridge Encyclopedia ได้ให้ความหมายของ Lime ไว้สองประการ คือ

(1) พืชตระกูลมะนาวและส้ม ผลคล้ายมะนาว แต่เล็กและกลมกว่า สีเขียวอมเหลือง มีรสเปรี้ยว น้ำจากผลใช้แต่งรสชาติอาหาร เป็นพืชในวงศ์ *Citrus aurantifolia* สกุด *Rutaceae* ลำต้นเป็นพุ่ม มีหนาม ดอกสีขาว มีถิ่นกำเนิดในอินเดีย ปลูกมาในสหรัฐอเมริกา และอินเดีย

(2) ไม้ผลัดใบ วงศ์ *Tilia curopa* ตระกูล *Tilliaceae* ใบเป็นรูปหัวใจ ผิวหน้าเคลือบมัน ดอกสีขาวอมเหลือง มีห้ากลีบ มีกลิ่นหอม ออกเป็นช่อ เนื้อไม้สีขาว ผลอยู่ตรงกลางกลีบดอกที่มีลักษณะเป็นปีกหุ้มเอาไว้ ชื่อเดิมเรียกว่า *Linden* พันธุ์ผสมมักจะนำมาปลูกกันทั่วไปตามริมถนน

เมื่อพิจารณาความหมายทั้งสองประการจึงทราบว่าความหมายทั้งสองประการที่ให้มา เป็นพืชคนละวงศ์ ประกอบกับข้อมูลทางภูมิศาสตร์ที่มี จึงสรุปได้ว่าผู้แปลใช้ Lime ในความหมายที่ 1 คือหมายถึง พืชตระกูลมะนาว จึงได้นำชื่อวิทยาศาสตร์ที่ได้มาไปค้นคว้าต่อในพจนานุกรมศัพท์ทางพฤกษศาสตร์ พบว่าในประเทศไทยก็มีพืชสายพันธุ์นี้ มีชื่อสามัญว่า “มะนาวควาย” ผู้วิจัยเลือกที่จะรักษาความหมายเดิมจากต้นฉบับไว้ แต่ไม่เลือกใช้ศัพท์ “มะนาวควาย” เนื่องจากเป็นศัพท์เฉพาะทางด้านพืชและไม่เป็นที่ไม่คุ้นเคยกับผู้อ่าน จึงใช้วิธีให้คำขยายความลักษณะของลำต้นเพิ่มเติมเข้าไป คือ “มะนาวพุ่ม” เพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพ แต่อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยก็ได้เพิ่มเติมเชิงอรรถ เป็นชื่อวงศ์และชื่อสกุลไว้ด้วย เพื่อเป็นส่วนอ้างอิงสำหรับผู้อ่านที่สนใจ นำไปศึกษาต่อได้

ฉบับแปล

ชวานาคคนหนึ่งถึงกับเข้ามาขโมยตัดต้นมะนาวพุ่มในสวนของพาสจอมดอนกลางคืน เพื่อลอกเอาเปลือกไป (น.36)

ตัวอย่างที่ 90

ต้นฉบับ

“*Flax* would do well there.” (p.111)

วิธีแก้ไข

จากการค้นคว้า พบว่า *Flax* เป็นพืชให้เส้นใย เช่น ปอ ป่าน หรือพืชที่ใช้เส้นใยมาทำผ้าลินิน เจริญเติบโตได้ดีในที่ราบลุ่มน้ำขัง ผู้ศึกษาจึงได้แปลตรงตัวโดยเลือกใช้คำว่า “ป่าน” เพราะมีความหมายตรงกัน และเหมาะสมตามบริบทการใช้

ฉบับแปล

“ที่ตรงนั้นต้องปลูกต้นป่านงามแน่ๆ” (น.44)

ตัวอย่างที่ 91

ต้นฉบับ

As far as the men are concerned, drinking kumiss and tea, eating mutton and playing their pipe was all they cared about. (p.105)

วิธีแก้ไข

kumiss เป็นเครื่องดื่มชนิดหนึ่งของชนกลุ่มน้อยเร่ร่อน ที่อยู่แถบเอเชีย ทำจากนมอูฐหรือม้าหมัก ศัพท์คำนี้ผู้แปลภาษาอังกฤษเลือกใช้ได้เหมาะสมกับบริบท

ผู้ศึกษาจึงใช้วิธีถอดตัวอักษร แล้วเติมคำขยาย “เหล่า” เข้าไปข้างหน้า เพื่อ
บอกลักษณะของเครื่องคัมชนิดนี้

ฉบับแปล

พวกผู้ชายไม่สนใจทำอะไรนอกจากคัมเหล่าคูมิส คัมน้ำชา กินซีโครงแกะย่าง
และเป่าปี่เล่นเท่านั้น (น.39)

อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยยังพบอีกว่า นอกจากปัญหาในการเลือกใช้คำและสำนวนแล้วยังมีปัญหา
อีกประการหนึ่ง คือ การถอดเสียง เพราะคำบางคำนั้นก็ไม่สามารถสืบค้นการออกเสียงที่แท้จริง
ตามที่คนท้องถิ่นออกจริง ๆ ได้ เช่น ชื่อคน ชิคคาน โคเท็ด ดังนั้นผู้ศึกษาจึงยึดหลักการออกเสียง
ตามตัวอักษรที่ปรากฏในต้นฉบับที่เป็นภาษาอังกฤษ แต่บางคำเป็นคำที่ใช้กันทั่วไป เป็นที่รู้จัก
เช่น แม่น้ำโวลกา เมืองซามารา จึงถอดตัวอักษรตามเสียงที่คนทั่วไปใช้

บทที่ 7

สรุป อภิปรายผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

7.1 ผลการศึกษา

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนที่วางได้ นับตั้งแต่ขั้นตอนการเลือกเรื่องสั้น ศึกษาวิเคราะห์ต้นฉบับ และหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่องเพิ่มเติม ลงมือแปล ปรับบทแปล ตรวจสอบ แก้ไข เพื่อสรุปเป็น และวิเคราะห์ปัญหา และแนวทางแก้ไข เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ คือ นำทฤษฎีทางด้านการแปลที่ได้ศึกษามาประยุกต์ใช้กับการแปลจริง เพื่อสรุปเป็นกลวิธีในการแปลเรื่องสั้น รวมทั้งรวบรวมปัญหาที่เกิดในกระบวนการแปล และอภิปรายแนวทางแก้ไข การศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับคำและวลี และระดับโครงสร้าง โดยในระดับคำ ผู้ศึกษามีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษากลวิธีในการเลือกใช้คำต่าง ๆ ในบทแปลให้สามารถสื่อความหมายได้เทียบเคียงกับต้นฉบับทั้งทางด้านความหมาย และอรรถรส โดยได้จัดแบ่งคำและสำนวนออกเป็น 11 หมวดหมู่ ดังต่อไปนี้

1. คำนาม และคำกริยาทั่วไป
2. คำที่มีต้องตีความตามบริบททางวัฒนธรรม
3. คำทับศัพท์
4. คำที่มีความหมายแฝง
5. ชื่อตำแหน่งหรือยศ
6. คำสรรพนาม
7. คำลงท้าย
8. คำอุทาน
9. คำแสดงกาล
10. คำแสดงพจน์
11. สำนวนโวหาร

คำเหล่านี้เป็นคำที่มักก่อให้เกิดปัญหาในการเลือกใช้คำในบทแปล เนื่องจากไม่สามารถแปลตรงตัวได้ เพราะจะสื่อความหมายได้ไม่เทียบเท่ากับต้นฉบับ นอกจากนี้ยังต้องอาศัยการตีความ

ตามบริบทของเนื้อเรื่อง และวัฒนธรรมอีกด้วย เช่น การเลือกใช้คำสรรพนาม คำอุทาน หรือ คำลงท้าย จำเป็นต้องพิจารณาบริบทในการใช้เป็นสำคัญ หรือ การแปลสำนวนต้องปรับให้เข้ากับ วัฒนธรรมไทย เป็นต้น ผู้วิจัยมีวิธีการแก้ไขดังนี้

- 1) แปลตรงตัว ในกรณีที่เป็นคำที่คุ้นเคยในสังคมไทย สามารถสื่อได้ทั้งความหมาย และอรรถรส ได้เทียบเคียงกับต้นฉบับเดิม
- 2) แปลตีความ ในกรณีที่คำ หรือสำนวนนั้นไม่มีความหมายเป็นที่เข้าใจในสังคมไทย หรือผู้อ่าน คิดว่าเป็นไม่ได้
- 3) แปลตรงตัวประกอบตีความ ในกรณีที่ศัพท์หรือสำนวนนั้น เมื่อแปลตรงตัวแล้วไม่สื่อความ แต่ถ้าแปลตีความก็จะเสียอรรถรส และลีลาการใช้ภาษาของผู้เขียนไป ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้คำ สำคัญจากต้นฉบับ แล้วเพิ่มส่วนขยายเข้าไปให้มีความหมายชัดเจนยิ่งขึ้น
- 4) เพิ่ม คำขยายความ อาจจะเป็นคำเชื่อมบอกเวลา คำแสดงอดีตกาล หรือเพิ่มในรูปของ เจริญอรรถ
- 5) ละ ในกรณีที่ไม่ว่าทำให้ความหมายตกหล่น และไม่เสียอรรถรส
- 6) ใช้คำหรือสำนวนไทยมาเทียบเคียง ในกรณีที่มีคำหรือสำนวนที่มีความหมายตรงกันปรากฏอยู่ใน ภาษาไทย ทำให้บทแปลสามารถรักษาไว้ทั้งความหมาย และลีลาการใช้ภาษาไว้ได้

ส่วนในระดับประโยค ผู้วิจัยศึกษาถึงโครงสร้างประโยคที่พบในต้นฉบับ และกลวิธีการถ่ายทอด โครงสร้างผิวในภาษาอังกฤษให้ออกมาเป็นภาษาไทยที่สละสลวยได้ โดยคงความหมาย ครบถ้วน และเป็นประโยคที่ถูกต้องตามโครงสร้างภาษาไทย พบว่าโครงสร้างประโยคภาษาอังกฤษมักมีลักษณะซับซ้อนที่เต็มไปด้วยส่วนขยายมากมาย และนิยมใช้ประโยคกรรมวาจก ผู้วิจัย จึงปรับให้เป็นโครงสร้างที่ถูกต้องในภาษาไทย เพื่อให้มีความสละสลวย ดังวิธีต่อไปนี้

- 1) เพิ่มหรือลดคำในประโยค ถ้าคำ หรือวลีนั้นมีความหมายซ้ำซ้อนกับเนื้อความข้างหน้า และสามารถตัดออกได้โดยไม่สูญเสียทั้งความหมายและอรรถรส
- 2) เรียบเรียงรูปแบบการนำเสนอความคิดใหม่
- 3) เพิ่มตัวเชื่อมระหว่างกลุ่มความคิด
- 4) ปรับประโยคกรรมวาจกให้ถูกต้องตามการใช้ในบริบทของภาษาไทย
- 5) เปลี่ยนวลีเป็นประโยค เปลี่ยนประโยคเป็นวลี

7.2 อภิปรายผลการศึกษา

จากผลการศึกษาระบบการแปล ผู้วิจัยพบว่าจุดมุ่งหมายของผู้เขียนในการสร้างงานมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการเลือกวิธีแปล เรื่องสั้นที่ผู้วิจัยเลือกมาเป็นกรณีศึกษา นี้ จัดอยู่ในประเภทวรรณกรรม ซึ่งมีภาษาลักษณะเฉพาะตัวเพื่อสื่ออารมณ์และความรู้สึกของผู้เขียนเป็นสำคัญ ดังนั้น สิ่งที่สำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปจากการรักษาความหมาย ก็คือการรักษาอรรถรสของเรื่องไว้นั่นเอง ดังนั้น ผู้วิจัยเลือกใช้การแปลแบบตรงตัวเพื่อให้เหมาะสมกับความมุ่งหมายของงานเขียนประเภทนี้

นอกจากนี้ยังพบว่าความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมส่งผลต่องานแปลเป็นอย่างมาก และเป็นตัวหลักในการก่อให้เกิดปัญหาในการแปล ภาวะแทรกซ้อนทางวัฒนธรรมแบ่งออกเป็น 3 ประการใหญ่ ๆ ด้วยกัน ดังนี้

ประการแรก ด้านภาษา คือ สังคมต่างกันมีโครงสร้างภาษาที่แตกต่างกัน นับตั้งแต่ระดับเสียง การประกอบกันเข้าเป็นหน่วยคำ ระดับคำ จนถึงในที่ใหญ่ขึ้น คือ ประโยค ดังนั้นถ้าทอดออกมาเป็นภาษาไทย จึงต้องอาศัยความรู้ทางด้านภาษาเข้ามาช่วยเป็นอย่างมาก

ประการที่สอง ด้านความรู้ภูมิหลังในเรื่องที่จะแปล เนื่องจากเนื้อความบางส่วนที่พบในเรื่องนั้น มีความเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมโดยตรง ก็ต้องอาศัยความรู้ทางด้านสังคม ประวัติศาสตร์ การเมืองการปกครอง ภูมิศาสตร์ เข้ามาช่วยในการแปล

ประการที่สาม ด้านความคิด วัฒนธรรมไม่ได้มีความหมายเพียงรูปแบบงานประเพณี การละเล่น การแต่งตัว หรือภาษาเท่านั้น แต่ยังหมายรวมถึงวิถีชีวิต การใช้ชีวิตทั้งหมดอีกด้วย วิถีชีวิตเหล่านี้ได้หล่อหลอมความคิดของผู้คนในแต่ละสังคมให้แตกต่างกันออกไป ซึ่งวิถีชีวิตและความเชื่อเหล่านี้เองที่เป็นตัวกำหนดรูปแบบการใช้ภาษา หรือ คำต่าง ๆ จากการศึกษา จะเห็นได้ว่า ในบางกรณีพบว่า มีการใช้คำอ้างอิงถึงความคิด หรือ สิ่งต่าง ๆ ที่ไม่มีในสังคมไทย ใช้สำนวนเปรียบเทียบที่แตกต่างไปจากคนไทย หรือ เปรียบเทียบในสิ่งที่คนไทยคิดว่าเป็นไปไม่ได้ เป็นต้น

ผู้วิจัยพบว่าในกระบวนการแปลเรื่องสั้น *How Much Land Does a Man Need?* นอกจากจะต้องใช้ความรู้ทางด้านภาษาแล้ว ยังต้องอาศัย “การค้นคว้า” ซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญที่จะช่วยให้รับทอดความหมายจากต้นฉบับได้อย่างชัดเจน เข้าใจเนื้อเรื่องได้ถูกต้อง แก่นเรื่องและอรรถรสของเรื่องเป็นอย่างดี เนื่องจากในเนื้อเรื่อง “*How Much Land Does a Man Need?*” มีการอ้างอิง

ถึงสภาพสังคมของรัสเซียมากมาย เช่น ชนเผ่าบาชกีร์ การปกครองระบบสภาหมู่บ้าน รวมทั้ง ชื่อพืช ชื่ออาหาร

เพราะฉะนั้น “ปรับบท” ก็นับว่าเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยให้ผู้แปลผลออกจากโครงสร้างภาษาต้นฉบับ และขัดเกลาทบทแปลให้เป็นภาษาไทยที่ดี มีความสละสลวย ผู้วิจัยทำการปรับบททั้งในระดับคำและระดับประโยค เช่น ถ้ายเสียงคำที่ไม่มีความหมายอ้างอิงในภาษาไทย เดิมส่วนขยายให้ผู้อ่านเข้าใจมากขึ้น หรือปรับโครงสร้างประโยคให้ถูกต้องตามหลักภาษาไทย เป็นต้น

นอกจากปัญหาทางด้านวัฒนธรรมที่พบแล้ว การแปล 2 ทอด ก็ยังเป็นปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่พบ เนื่องจากผู้ศึกษาได้เลือกเรื่องสั้นภาษารัสเซียมาเป็นกรณีศึกษา โดยใช้ต้นฉบับที่แปลเป็นภาษาอังกฤษมาแปล จึงพบปัญหาอันเกิดจากการที่ต้นฉบับถูกปรับบทมาแล้ว 1 ทอด ซึ่งอาจส่งผลให้สารในต้นฉบับไม่ครบถ้วน ผู้ศึกษาได้ทำการค้นคว้า และปรับบทเท่าที่จะทำได้ เนื่องจากมีข้อจำกัดทางด้านภาษารัสเซีย

7.3 ข้อเสนอแนะ

การศึกษาเกี่ยวกับการแปล 2 ทอด นับเป็นประเด็นที่น่าสนใจอีกประเด็นหนึ่ง ที่ควรจะได้รับ การค้นคว้าต่อไป เช่น ศึกษาเปรียบเทียบถึงการดกหล่นของเนื้อความและอรรถรสในกระบวนการแปลทั้งสองทอด หรือสำหรับผู้ที่มีความรู้ 3 ภาษาขึ้นไป ก็อาจศึกษาเปรียบเทียบถึงรายละเอียดของระหว่างต้นฉบับ และบทแปลทั้งสองภาษา นอกจากนี้ประเด็นศึกษากระบวนการแปลวรรณกรรมประเภทอื่น เช่น บทละคร นวนิยาย เพลง หรือกวีนิพนธ์ ก็เป็นประเด็นที่น่าสนใจสำหรับผู้สนใจที่จะทำการศึกษาค้นคว้าต่อไปเช่นกัน ผู้วิจัยหวังว่าการศึกษาระบบการแปลเรื่องสั้น “How Much Land Does a Man Need?” คงจะเป็นประโยชน์มากขึ้นต่อวงการแปลยิ่งขึ้นไป ไม่นานก็น้อย

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กรมวิชาการ. (2540). คู่มือการแปล. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2524). ภูมิศาสตร์เศรษฐกิจโลก. (พิมพ์ครั้งที่ 6).
กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- กระแสมาลชากรณ์. (2535). วรรณกรรมปัจจุบัน. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โอเคียนสโตร์.
- กระแสมาลชากรณ์ และชอุดา วิตพิทักษ์. (2528). มนุษย์กับวรรณกรรม. (พิมพ์ครั้งที่ 2).
กรุงเทพฯ: โอเคียนสโตร์.
- เค.มาสซี่, โรเบิร์ต. (2518). ราชบัลลังก์รัสเซีย. (นายคำรา ณ เมืองใต้, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: รวม
สาสน์.
- จิตตรา คูวิชรานนท์. (2530). ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจสหภาพโซเวียต. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ:
ประชาชน.
- ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. (2532). คาร์เวียไรวอดก้า : สหภาพโซเวียตสมัยเปเรสตรอยก้ากับกลาต
นอสต์. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า.
- เชวง จันทระเขตต์. (2528). การแปลเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ดวงตา สุตล. (2528). ปัญหาในการแปลและการแก้ไข. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ดอลสตอย, ลีโอ. (2538). คำสารภาพ. (อัคนี มูลเมฆ, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: ลับแลกระ.
- ดอลสตอย, เลียฟ. (2536). อันนา คาเรนินา. (สคโส, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: มูลนิธิเด็ก.
- นรรนิต เศรษฐบุศร. (2519). การเมืองการปกครองของประเทศรัสเซีย. กรุงเทพฯ: แพร์พิทยา.
- เบนเออร์, เฮนเรียดดา, เมย์, คาริมเบียน. (2518). ชีวิตปัจจุบันรัสเซีย. (ไม่ระบุผู้แปล). กรุงเทพฯ:
ม.ป.ท.
- ปราณี บานชื่น. (2523). การแปลขั้นสูง. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปัญญา บริสุทธี. (2533). ทฤษฎีและวิธีปฏิบัติในการแปล. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- ปรีชา อุรรัตน์. (2533). การแปลอังกฤษเป็นไทย : แนวคิดและวิธีการ. กรุงเทพฯ: ดวงกมล.

- เปลื้อง ณ นคร. (2535). ศิลปะแห่งการประพันธ์. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- พลศักดิ์ จิร ไกรศิริ. (2522). วรรณกรรมการเมือง. กรุงเทพฯ: กราฟฟิคอาร์ต.
- พัฒน์มาศ พิชิตกุล. (2533). ภูมิศาสตร์เศรษฐกิจโลก. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: องค์การค้าคุรุสภา.
- ภาสกร เชื้อสวข. (2541). การแปลคำเรียกขาน: กรณีศึกษา เรื่องชั้นกว่าเลือด. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.
- รัชนี โชติศักดิ์กุล. (2533). สำนวนไทยและอังกฤษที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วไล ฌ ป้อมเพชร และ น.ชญานุศม์. (2516). สหภาพโซเวียต : อดีตและปัจจุบัน. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิชย์.
- วินิตา คิติยนต์, คุณหญิง. เอกสารประกอบการเรียนการสอนวิชา วิวัฒนาการแปลในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สาขาภาษาเพื่อการสื่อสาร วิชาเอกการแปล สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล; 2542.
- ส. ศิวรักษ์. (2536). ลอกคราบปัญญาชนฝรั่ง. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เกล็ดไทย.
- สมพร มั่นตะสูตร. (2524). วรรณกรรม สังคม การเมือง. กรุงเทพฯ: โอเคียนสโตร์.
- สมบัติ จำปาเงิน และสำเนียง มณีกาญจน์. (2530). ย่อยวรรณกรรมโลก. กรุงเทพฯ: เมดิคัลมีเดีย.
- สระรัช บุญสวัสดิ์พันธุ์. (2523). ข้อพึงระวังในการแปล. กรุงเทพฯ: องค์การค้าคุรุสภา.
- สัญญาวี สายบัว. (2540). หลักการแปล (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สัญญาชัย สุวังบุตร. (2541). รวมบทความวรรณกรรมและประวัติศาสตร์รัสเซีย. นครปฐม: นครปฐม.
- สัญญาชัย สุวังบุตร. (2539). ประวัติศาสตร์วรรณกรรมโซเวียต ค.ศ 1917-1991 : จากเลนินถึงกอร์บาชอฟ. นครปฐม: นครปฐม.
- สิทธา พิณีภูวคณ. (2542). สภาพการแปลปัจจุบันในประเทศไทย และแนวโน้มในอนาคต. อัดสำเนา.
- สุกุมารวิ ข้าศิริชัย. (2541). ภาษาศาสตร์เชิงสังคม. อัดสำเนา.
- สุกุมารวิ ข้าศิริชัย. (2541). ระบบการสื่อสารขั้นพื้นฐาน. อัดสำเนา.
- สุปราณี मुखวิจิต. (2525). ประวัติศาสตร์รัสเซีย : ยุคโบริอาว-ค.ศ.1917. กรุงเทพฯ: วรวิภาการพิมพ์.
- หอมหวล ชื่นจิตร. (2527). การแปล: อาชีพสู่ปวงชน. กรุงเทพฯ: ชูในเค็ดโปรดักชัน.
- อัสยา โกมลกาญจน์. (2536). ประวัติศาสตร์จักรวรรดิรัสเซีย. กรุงเทพฯ: คุณพินอักษรกิจ.

ภาษาอังกฤษ

- Catford, J.C. (1965). A Linguistic Theory of Translation. London: Oxford University Press.
- Dedkov, I., editor. (1989). Literature and the New Thinking. Moscow: Nauka.
- E., Jacob Harry and Edgard, Robert. (1989). Fiction. New Jersey, USA: Prentice-Hall Inc.
- Harcav, Sidney. (1968). Russia : A History. New York: J.B. Tippincott Company.
- Hill, Lois. (1991). The Great Short Stories of the World. New York, USA: J.B. Lippincott Company.
- King, Sister, I.H.M. (1969). Goethe to Ibsen. New York, USA: The Mcmilan Company.
- Newmark, P. (1981). Approach to Translation. Exeter: A Wheaton and Co.Ltd.
- Milner-Guilland, Robin and Dewhrist, Martin, editors. (1976). Russian Writing Today. Harmondworth, England: Penguin Books.
- Mizener, Arther, editor. (1976) The Modern Short Stories. New York, USA: Cornell University, W.W. Norton and Company.
- P. Guth, editor. (1981). The Literary Heritage. New York, USA: D.C. Health and Company.
- Spector, Ivar. (1969). An Introduction to Russia History and Culture. New York: D.Van Nostrand Company.
- Tolstoy, Leo (Louise and Alymer Maude, translators). "How Much Land Does A Man Need?". in R.W. LID, editor. The Short Story: Classic and Temporary. New York, USA: J.B. Lippincott Company; 1966. Pp. 275-291.
- Tolstoy, leo. (1992). War and Peace. (Louise and Aylmer Maude, Translators). London: The Everyman Library.

ภาคผนวก

ต้นฉบับเรื่องสั้น **How Much Land Does A Man need?** *

By Leo Tolstoy (1809-1849)

I.

An elder sister came to visit her younger sister in the country. The elder was married to a shopkeeper in town, the young to a peasant in the village. As the sister sat over their tea talking, the elder began to boast of the advantages of town life, saying how comfortably they lived there, how well their dressed, what fine clothes her children wore, what good things they ate and drank, and how she went to the theatre, promenades, and entertainment.

The younger sister was piqued, and in turn disparaged the life of a shopkeeper, and stood up for that of a peasant.

“I wouldn’t change my way of life for yours,” said she. “We may live roughly, but at least we’re free from worry. You live in better style than we do, but though you often earn more than you need, you’re very likely to lose all you have. You know the proverb, ‘Loss and gain are brothers twain.’ It often happens that people who’re wealthy one day are begging their bread the next. Our way is safer. Though the peasant’s life is not the rich one, it’s long. We’ll never grow rich, but we’ll always have enough to eat.”

The elder sister said sneeringly :

* Louise and Aylmer Maude. “How Much Land Does a Man Need?”. in : R.W. LID, editor. The Short Story : Classic and Temporary. New York: J.B. Lipincott; 1966. Pp.275-299.

“Enough? Yes, if you like to share with the pigs and calves! What do you know of elegance of manners! However much your good man may slave, you’ll die as you live—in a dung heap—and your children the same.”

“Well, what of that? Replied the younger sister. “Of course our work is rough and hard. But on the other hand, it’s sure, and we need not bow to anyone. But you, in your towns, are surrounded by temptations; today all may be right, but tomorrow the Evil One may tempt your husband with cards, wine or women and all will go to ruin. Don’t such things happen often enough?”

Pahom, the master of the house, was lying on the top of the stove and he listened to the women’s chatter.

“It is perfectly true,” thought he. “Busy as we are from childhood tilling mother earth, we peasants have no time to let any nonsense settle in our heads. Our only trouble is that we haven’t land enough. If I had plenty of land, I shouldn’t fear the Devil himself!”

The women finish their tea, chatted a while about dress, and then cleared away the tea things and lay down to sleep.

But the Devil had been sitting behind the stove, and had heard all that had been said. He was pleased that the peasant’s wife had led her husband into boasting, and that he had said that if he had plenty of land he would not fear the Devil himself.

“All right,” thought the Devil. “We’ll have a tussle. I’ll give you land enough; and by means of that land I’ll get you in my power.”

II.

Close to the village there lived a lady, a small landowner who had an estate of about three hundred acres. She had always lived on good terms with the peasants until she engaged as her manager an old soldier, who took to burdening the people with fines. However careful Pahom tried to be, it happened again and again that now the horse of

his got among the lady's oats, now a cow strayed into her garden, now his calves found their way into her meadows-- and he always had to pay a fine.

Pahom paid up, but grumbled, and, going home in a temper, was rough with his family. All through that summer Pahom had much trouble because of this manager, and he was actually glad when winter came and the cattle had to be stabled. Though he grudged the fodder when they could no longer graze on the pastureland, at least he was free from anxiety about them.

In the winter the news got about that the lady was going to sell her land and that the keeper of the inn on the high road was bargaining for it. When the peasants heard this they were very much alarmed.

"Well," thought they. "If the innkeeper gets the land, he'll worry us with fines worse than the lady's manager. We all depend on that estate."

So the peasants went on behalf of their village Council and asked the lady not to sell the land to the innkeeper, offering her a better price for it themselves. The lady agreed to let them have it. Then the peasants tried to arrange for the village Council to buy the whole estate, so that it might be held by them all in common. They met twice to discuss it, but could not settle the matter; the Evil One sowed the discord among them and they could not agree. So they decided to buy the land individually, each according to his means; and the lady agreed to this plan as she had to the other.

Presently Pahom heard that a neighbor of his buying fifty acres, and the lady had consented to accept one half in cash and to wait a year for the other half. Pahom felt envious.

"Look of that," thought he, "the land is all being sold, and I'll get none of it." So he spoke to his wife.

"Other people are buying," said he, "and we must also buy twenty acres or so. Life is becoming impossible. That manager is simply crushing us with his fines."

So they put their heads together and considered how they could manage to buy it. They had one hundred rubles laid by. They sold a colt and one half of their bees, hired out one of their sons as a farm hand, and took his wages in advance; borrowed the rest from the brother-in-law, and so scraped together half the purchase money.

Having done this, Pahom chose a farm of forty acres, some of it wooded, and went to the lady bargain for it. They came to an agreement, and he shook hands with her upon it and paid her a deposit in advance. Then they went to town and sign the deeds, he paying half the price down, and undertaking to pay the remainder within two years.

So now Pahom had land of his own. He borrowed seed, and sowed it on the land he had bought. The harvest was good one, and within a year he had managed to pay off his debts both to the young lady and to his bother-in-law. So he became a landowner, plowing and sowing his own land, making hay on his own land, cutting his own trees and feeding his cattle on at his own pasture. When he went out to plow his field, or to look at his growing corn, or his grass meadows, his heart would fill with joy. The grass that grew and the flowers that bloomed there seemed to him unlike any that grew elsewhere. Formerly, when he had passed by that land, it had appeared the same as any other land, but now it seemed quite different.

III.

So Pahom was well contented, and everything would have been right if the neighboring peasants would only not have trespassed on his wheatfields and meadows. He appealed to them most civilly, but they still went on: now the herdsmen would let the village cows stray among his meadows, then the horses from the nigh pasture would get among his corn. Pahom turned them out again and again, and forgave their owners, and for a long time he forbore to prosecute anyone. But the last he lost patience and complained to the District Court. He knew it was the peasants' want of land, and no evil intent on their part, that caused the trouble, but he thought:

"I can't go on overlooking it, or they'll destroy all I have. They must be taught a lesson."

So he had them up, gave them one lesson, and then another, and two or three of the peasants were fined. After a time Pahom's neighbors began to bear him a grudge for this, and would now and then let their cattle on to his land on purpose. One peasant even

got into Pahom's wood at night and cut down five young lime trees for their bark. Pahom, passing through the wood one day, noticed something white. He came nearer and saw the stripped trunks lying on the ground, and close by stood the stumps where the trees had been. Pahom was furious.

"If he'd only cut one here and there it would have been bad enough," thought Pahom, "but the rascal he actually cut down a whole clump. If I could only find out who did this, I'd get even with him."

He racked his brain as to who it could be. Finally he decided: "it must be Simon--no one else could have done it." So he went to Simon's homestead to have a look around, but he found nothing, and only had an angry scene. However, he now felt more certain than ever that Simon had done it, and he lodged the complaint. Simon was summoned. The case was tried, and retired, and at the end of it all Simon was acquitted, there being no evidence against him. Pahom felt still more aggrieved, and let his anger loose upon the Elder and the Judges.

"You let thieves grease your palms," said he. "if you were honest folk yourselves you wouldn't let a thief go free."

So Pahom quarreled with the judges and with his neighbor. Threats to burn his hut began to be uttered. So though Pahom had more land, his place in the community was much more worse than before.

About this time a rumor got about that many people were moving to new parts

"There no need to me to leave my land," thought Pahom. "but some of the others may leave our village and then there'd be more room for us. I'd take over their land myself and make my estate somewhat bigger. I could then live more at ease. As it is, I'm still to cramped to be comfortable."

One day Pahom was sitting at home, when a peasant, passing through the village, happened to drop in. He was allowed to stay the night, and supper was given him. Pahom had a talk with this peasant and asked him where he came from. The stranger answered that he came from beyond the Volga, where he had been working. One word led to another, and the man went on to say that many people were settling in those part. He told how some people from his village had settle there. They are joined the community

there and had had twenty-five acres per man granted them. The land was so good, he said, that the rye sown on it grew as high as a horse, and so thick that five cuts of a sickle made a sheaf. One peasant, he said, had brought nothing with him but his bare hands, and now he had six horses and two cows of his own.

Pahom's heart was kindled with desire.

"Why should I suffer in this narrow hole, if one can live so well in elsewhere?" he thought "I will sell my land and my homestead here, and with the money I'll start afresh over there and get everything new. In this crowded place one is always having trouble. But I must first go and find out all about it myself."

Toward summer he got ready and started out. He went down the Volga on a steamer to Samara, then walked another three hundred miles on foot, and the last reached the place. It was just as the stranger had said. The peasants had plenty of land: every man had twenty-five acres of common land given him for his use, and anyone who had money could buy, besides, at a ruble-and-a-half an acre, as much good freehold land as he wanted.

Having found out all he wished to know, Pahom returned home as autumn came on, and began selling off his belongings. He sold his land at a profit, sold his homestead and all his cattle, and withdrew from membership in the village. He only waited till spring, and then started with his family for the new settlement.

IV.

As soon as Pahom and his family reached their new adobe, he applied for admission into the Council of a large village. He stood treat to Elders and obtained the necessary documents. Fives shares of communal land had were given him for his own and his son's use: that is to say—125 acres (not all together, but in the different field) besides the use of communal pasture. Pahom put up the buildings he needed and bought cattle. Of the commynal land alone he had three times as much as his former home, and the land was

good wheat land. He was ten times better off than he had been. He had plenty of arable land and pasturage, and could keep as many heads of cattle as he liked.

At first, in the bustle of building and settle down, Pahom was pleased with it all, but when he got used to it he began to think that even here he hadn't enough land. The first year he sowed wheat on his share of the communal land and had a good crop. He wanted to go on sowing wheat, but had not enough communal land for the purpose, and what he had already used was not available, for in those parts wheat is sown only on virgin soil or on fallow land. It is sown for one or two years, and then the land lies fallow till it is again overgrown with steppe grass. There was many who wanted such land, and there was not enough for all, so that people quarreled about it. Those who were better off wanted it for growing wheat, and those who were poor wanted it to let to dealers, so that they might raise money to pay their taxes. Pahom wanted to sow more wheat, so he rented land from a dealer for a year. He sowed much wheat and had a fine crop, but the land was too far from the village--the wheat had to be carted more than ten miles. After a time Pahom noticed that some peasant-dealers were living on separate farm and were growing wealthy, and he thought:

"If I were to buy some freehold land and have a homestead on it, it would be a different thing altogether. Then it would be all fine and close together."

The question of buying freehold land recurred to him again and again.

He went on in the same way for three years, renting land and sowing wheat. The seasons turned out well and the crops were good, so that he began to lay by money. He might have gone on living contentedly, but he grew tired of having to rent other people's land every year, and having to scramble for it. Wherever there was good land to be had, the peasants would rush for it and it was take up at once, so that unless you were sharp about it you got none. It happened in the third year that he and a dealer together rented a piece of pasture land from some peasants, and they had already plowed it up, when there was some dispute and the peasants went to law about it, and things fell out so that the labor was all lost.

"If it were my own land," thought Pahom, "I should be independent, and there wouldn't be all unpleasantness."

So Pahom began looking out for a land which he could buy, and he came across a peasant who had thirteen hundred acres, but having got into difficulties was willing to sell again cheap. Pahom bargained and haggled with him, and at last they settled the price at fifteen hundred rubles, part in cash and part to be paid later. They had all but clinched the matter when a passing dealer happened to stop at Pahom's one day to get feed for his horses. He drank tea with Pahom, and they had a talk. The dealer said that he was just returning from the land of the Bashkirs, far away, where he had bought thirteen thousand acres of land, all for a thousand rubles. Pahom questioned him further, and the dealer said:

"All one has to do is to make friends with the chiefs. I gave away about one hundred rubles' worth of silk robes and carpets, besides a case of tea, and I gave wine to those who would drink it; and I got the land for less than three kopecks an acres." And he showed Pahom the title deed, saying:

"The land lies near a river, and the whole steppe is virgin soil."

Pahom plied him with questions, and the dealer said:

"There's more land there than you could cover if you walked a year, and it all belong to the Bashkirs. They're as simple as sheep, and land can be got almost for nothing."

"There, now," thought Pahom, "With my one thousand rubles, why should I get only thirteen hundred acres, and saddled myself with a debt besides? If I take it out there, I can get more than ten times as much for my money."

V.

Pahom inquired how to get to the place, and as soon as the grain dealer had left him, he prepared to go there himself. He left his wife to look after the homestead, and started on his journey, taking his hired with him. They stopped at a town on their way and bought a case of tea, some wine, and other presents, as the grain dealer had advised.

On and on they went until they had gone more than three hundred miles, and on the seventh day they came to a place where the Bashkirs had pitched their round tents. It was all just as the dealer had said. The people lived on the steppe, by a river, in felt-covered tents. They neither tilled the ground nor ate bread. Their cattle and horses grazed in herds on the steppe. The colts were tethered behind the tents, and the mares were driven to them twice a day. The mares were milked, and from the milk kumiss was made. It was the women who prepared the kumiss, and they also made chess. As far as the men were concerned, drinking and tea, eating mutton, and playing on their pipes was all they cared about. They were all stout and merry, and all the summer long they never thought of doing any work. They were quite ignorant, and knew no Russian, but were good-natured enough.

As soon as they saw Pahom, they came out of their tents and gathered around their visitor. An interpreter was found, and Pahom told them he had come about some land. The Bashkirs seemed very glad; they took Pahom and led him into one of the best tents, where they made him sit on some down cushions placed on the carpet, while they around him. They gave them some tea and kumiss, and had a sheep kill and gave him mutton to eat. Pahom took presents out of his cart and distributed them among the Bashkirs and divided the tea among them. The Bashkirs were delighted. They talk a great deal among themselves, and then told the interpreter what to say.

“They wish to tell you,” said the interpreter, “that they like you, and that it’s our custom to do all we can to please a guest and to repay him for his gifts. You have given us presents, now tell us which of the things we possess please you best, that we may present them to you.”

“What pleases me best here,” answered Pahom, “is your land. Our land is crowded and the soil is worn out, but you have plenty of land, and it is good land, I never saw the likes of it.”

The interpreter told the Bashkirs what Pahom had said. They talked among themselves for a while. Pahom could not understand what they are saying, but saw that they much amused and heard them shout and laugh. Then they are silent and look at Pahom while the interpreter said:

“They wish me to tell you that in return for your presents they will gladly give you as much land as you want. You have only to point it out with your hand and it is yours.”

The Bashkirs talked again for a while and began to dispute. Pahom asked what they are disputing about, and the interpreter told him that some of them thought they ought to ask their Chief about the land and not act in his absence, while others thought there was no need to wait for his return.

VI.

While the Bashkirs were disputing, a man in a larger fox-fur cap appeared on the scene. They all become silent and rose to their feet. The interpreter said: “this is our Chief himself.”

Pahom immediately fetched the best dressing gown and five pounds of tea, and offered those to the Chief. The Chief accepted them, and seated himself in the place of honour. The Bashkirs at once began telling him something. The Chief listened for a while, then made a sign with his head for them to be silent, and addressing himself to Pahom, said in Russian:

“Well, so it be. Choose whatever piece of land you like; we have plenty of it.”

“How can I take as much as I like?” thought Pahom. “I must get a deed to make it secure, or else they may say: ‘It is yours,’ and afterward may take it away again,”

“Thank you for your kind words,” he said aloud. “You have much land, and I only want a little. But I should like to be sure which portion is mine. Could it not be measured and made over to me? Life and death are in God’s hands. You good people give it to me, but your children might wish to take to take it again.”

“You are quite right,” said the Chief. “We will make it over to you.”

“I heard that a dealer had been here,” continued Pahom, “and that you gave him a little land, too, and signed title deeds to that effect. I should like to have it done in the same way.”

The Chief understood.

“Yes,” replied he, “that can be done quite easily. We have a scribe, and we will go to town with you and have the deed properly sealed.”

“And what will be the price? asked Pahom.

“Our price is always the same: one thousand rubles a day.”

Pahom did not understand.

“A day? What measure is that? How many acres would that be?”

“We don’t know how to reckon it out,” said the Chief. “We sell it by the day. As much as you can go around on your feet in a day is yours, and the piece is one thousand rubles a day.”

Pahom was surprised.

“But in a day you can get around of large tract of land,” he said.

The Chief laughed.

“It all will be yours!” said he. “But there is one condition: if you don’t return on the same day to the spot whence you started, your money is lost.”

“But how am I to mark the way that I have gone?”

“Why, we shall go the any spot you like, and stay there. You must started from the spot and make it your round, taking a spade with you. Wherever you think necessary, make a mark. At every turning, dig a hole and pile up the turf; then afterward we will go around with a plow from hole to hole. You may make as large a circuit as you please, but before the sun sets you must return to the place you started from. All the land you cover will be yours.”

Pahom was delighted. It was decided to start early next morning. They talked a while, and after drinking some more kumiss and eating some more mutton, they had tea again, and then the night came on. They gave Pahom a feather bed to sleep on, and the Bashkirs dispersed for the night, promising to assemble the next morning at daybreak and ride out before sunrise to the appointed spot.

VII.

Pahom lay on the feather bed, but could not sleep. He kept thinking about the land.

“What a large tract I’ll mark off!” thought he, “I can easily do thirty-five miles in a day. The days are long now, and within a circuit of thirty-five miles what a lot of land there will be! I’ll sell my poorer land, or let it to peasants, I’ll pick out the best and farm it myself. I’ll buy two ox teams and hire two more laborers. About a hundred and fifty acres shall be plowland, and I’ll pasture cattle on the rest.”

Pahom lay awake all night, and dozed off just before dawn. Hardly were his eyes closed when he had a dream. He thought he was lying in that same tent and heard somebody chuckling outside. He wondered who it could be, and rose and went out, and he saw the Bashkir Chief sitting in front of the tent holding his sides and rolling about with laughter. Going nearer to the Chief, Pahom asked: “What are you laughing at?” But he saw it was no longer the Chief, but the grain dealer who had recently stopped at his house and had told him about the land. Just as Pahom was going to ask: “Have you been here long?” he saw that it was not the dealer, but the peasant who had come up from the Volga long ago, to Pahom’s old home. Then he saw that it was not the peasant either, but the Devil himself with hoofs and horn, sitting there and chuckling, and before him lay a man, prostrate on the ground, barefoot, with only trousers and shirt on. And Pahom dreamed that he looked more attentively to see what sort of man it was lying there, and he saw that the man was dead, and that it was himself. Horror-struck, he awoke.

“What things one dreams about!” thought he.

Looking around he saw through the open door that the dawn was breaking.

“It’s time to wake them up,” thought he. “We ought to be starting.”

He got up, roused his man (who was sleeping in his cart), bade him harness, and went to call the Bashkirs.

“It’s time to go to the steppe to measure the land,” he said.

The Bashkirs rose and assembled, and the Chief came, too. Then they began drinking kumiss again, and offered Pahom some tea, but he would not wait.

“If we are to go, let’s go. It’s high time,” he said.

VIII.

The Bashkirs got ready and they all started: some mounted on horses and some in carts. Pahom drove in his own small cart with his servant and took a spade with him. When they reached the steppe, the red dawn was beginning to kindle. They ascended a hillock (called by the Bashkirs a *shikhan*) and , dismounting from their carts and their horses, gathered in one spot. The Chief came up to Pahom and, stretching out his arm toward the plain:

“See,” said he, “all this, as far as your eyes can reach, is ours. You may have any part of it you like.”

Pahom’s eyes glistened: it was all virgin soil, as flat as the palm of your hands, as black as a seed of poppy, and in the hollows different kind of grasses grew breast-high.

The Chief took of his fox-fur cap, placed it on the ground, and said:

“This will be the mark. Start from here, and return here again. All the land you go around shall be yours.”

Pahom took out his money and put it on the cap. Then he took off his outer coat, remaining in his sleeveless undercoat. He unfastened his girdle and tied it tight below his stomach, put a little bag of bread into the breast of his coat, and, tying a flask of water to his girdle, he drew up the tops of his boots, took the spade from his man, and stood ready to start. He considered for some moments which way he had better go—it was tempting everywhere.

“No matter,” he concluded, “I’ll go toward the rising sun.”

He turned his face to the east, stretched himself and waited for the sun to appear above the rim.

“I must lose no time,” he thought, “and it’s easier walking while it’s still cool.”

The sun’s rays had hardly flashed above the horizon when Pahom, carrying the spade over his shoulder, went down into the steppe.

Pahom started walking neither slowly nor quickly. After having gone a thousand yards he stopped, dug a hole, and placed pieces of turf one on another to make it more visible. Then he went on; and now that he walked off his stiffness he quickened his pace. After a while he dug another hole.

Pahom looked back. The hillock could be distinctly seen in the sunlight, with the people on it, and the glittering iron rims of the cartwheels. At a rough guess Pahom concluded that he had walked three miles. It was growing warmer; he took off his undercoat, slung it across his shoulder, and went on again. It had grown quite warm now; he looked at the sun--it was time to think of breakfast.

"The first shift is done, but there are four in a day, and it's too soon yet to turn. But I'll just take off my boots," said he to himself.

He sat down, took off his boots, stuck them into his girdle, and went on. It was easy walking now.

"I'll go on for another three miles," thought he, "and then turn to the left. This spot is so fine that it would be a pity to lose it. The further one goes, the better land seems."

He went straight on for a while, and when he looked around, the hillock was scarcely visible and the people on it looked like black ants, and he could just see something glistening there in the sun.

"Ah," thought Pahom, "I have gone far enough in this direction; it's time to turn. Besides, I'm in a regular sweat, and very thirsty."

He stopped, dug a hole, and heaped up pieces of turf. Next he untied his flask, had a drink, and then turn sharply to the left. He went on and on; the grass was high, and it was very hot.

Pahom began to grow tired: he look at the sun and saw that it was noon.

"Well," he thought, "I must have a rest."

He sat down, and ate some bread and drank some water; he did not lie down, thinking that if he did he might fall a sleep. After sitting a little while, he went on again. At first he walked easily; the food had strengthened him; but it had become terribly hot and he felt sleepy. Still he went on, thinking: "An hour to suffer, a lifetime to live."

He went a long way in this direction also, and was about to turn to the left again, when he perceived a damp hollow: "it would be pity to leave that out," he thought. "Flax would do well there." So went on past the hollow and dug a hole on the other of it before he made a sharp turn. Pahom looked toward the hillock. The heat made the air hazy: it seem to be quivering, and through the haze the people on the hillock could scarcely be seen.

"Ah," thought Pahom, "I have mad the sides too long; I must make this one shorter." And he went along the third side, stepping faster. He looked at the sun: it was nearer halfway to the horizon, and he had not yet done two miles of the third side of the square. He was still ten miles from the goal.

"No," he thought, "though it will make my land lopsided, I must hurry back in a straight line now. I might go too far, and as it is I have a great deal of land."

So Pahom hurriedly dug a hole and turn straight toward the hillock.

IX.

Pahom went straight toward the hillock, but he now walked with difficulty. He was exhausted from the heat, his bare feet were cut and bruised, and his leg began to fail. He longed to rest, but it was impossible if he meant to get back before sunset. The sun waits for no man , and it was sinkng lower and lower.

"Oh, Lord," he thought, if only I have not blundered trying for too much! What if I am too late?"

He looked toward the hillock and at the sun. he was still far from his goal, and the sun was already near the rim of the sky.

Pahom walked on and on; it was very hard walking, but he went quicker and quicker. He pressed on but was still far from the place. He began running, threw away his coat, his boots, his flask, and his cap, and kept only his spade which he used as a support.

“What am I to do?” he thought again. “I’ve grasped too much and ruined the whole affair. I can’t get there before sun sets.”

And this fear made him still more breathless. Pahom kept on running; his soaking shirt and trousers stuck to him, and his mount was parched. His breast was working like a blacksmith’s bellows, his heart was beating like a hammer, and his legs were giving way as if they did not belong to him. Pahom was seized with terror lest he should die of the strain.

Though afraid of death, he could not stop.

“After having run all that way they will call me a fool if I stop now,” thought Pahom.

And he ran on and on, and drew near and heard the Bashkirs yelling and shouting to him, and their cries inflamed his heart still more. He gathered his last strength and ran on.

The sun was close to the rim of the sky and, cloaked in the mist, looked large, and red as blood. Now, yes, now, it was about to set! The sun was quite low, but he was also quite near his goal. Pahom could already see the people on the hillock waving their arms to make him hurry. He could see the fox-fur cap on the ground and the money in it, and the Chief sitting on the ground holding his sides. And Pahom remembered his dream.

“There’s plenty of land,” thought he, “but will God let me live on it? I have lost my life, I have lost my life! Never will I reach that spot!”

Pahom looked at the sun, which had reached the earth: one side of it had already disappeared. With all his remaining strength he rushed on, bending his body forward so that his legs could hardly follow fast enough to keep him from falling. Just as he reached the hillock it suddenly grew dark. He looked up—the sun had already set!

He gave a cry: “All my labor has been in vain,” thought he, and was about to stop, but heard the Bashkirs still shouting, and remembered that though to him, from below, the sun seemed to have set, they on the hillock could still see it. He took a long breath and ran up the hillock. It was still light there. He reached the top and saw the cap. Before it sat the Chief, laughing and holding his sides. Again Pahom remembered his dream, and he

uttered a cry: his legs gave way beneath him, he fell forward and reached the cap with his hands.

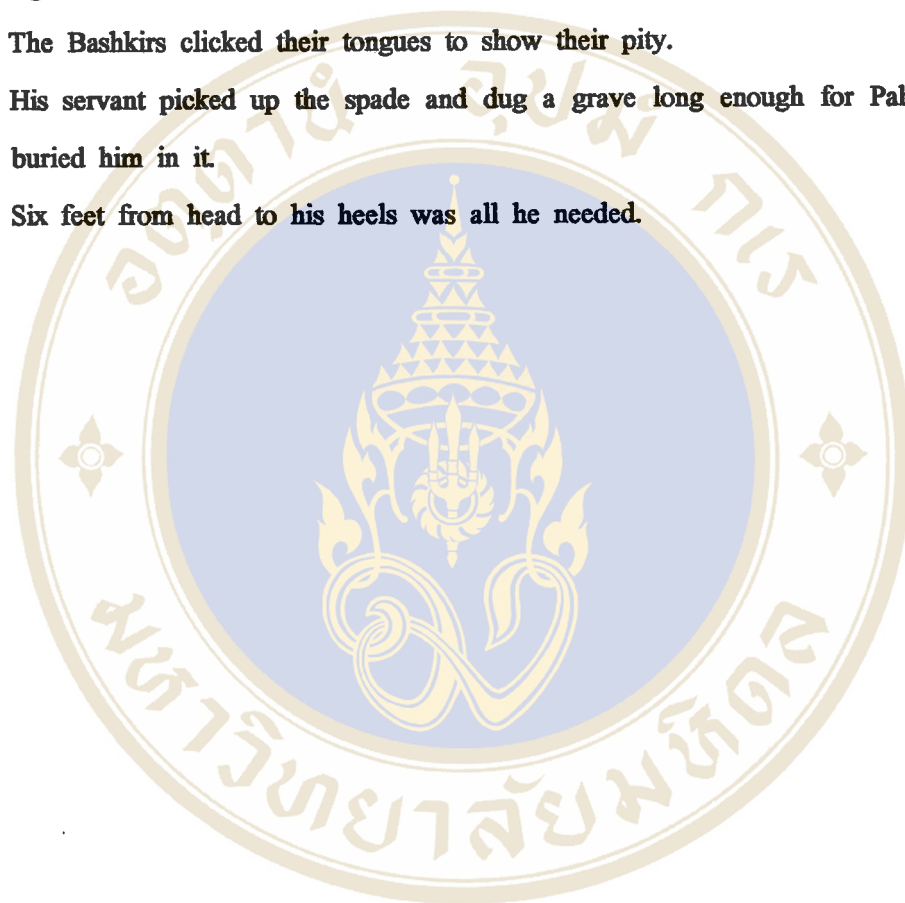
“Ah, that’s fine fellow!” exclaimed the Chief. “He has gained much land!”

Pahom’s servant came running up and tried to raise him, but he saw the blood was flowing from his mouth. Pahom was dead.

The Bashkirs clicked their tongues to show their pity.

His servant picked up the spade and dug a grave long enough for Pahom to lie in, and buried him in it.

Six feet from head to his heels was all he needed.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวอังศุมารินทร์ ชลธนานารถ
วัน เดือน ปี เกิด	27 กันยายน 2518
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย
ประวัติการศึกษา	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. 2536-2540 ศิลปศาสตรบัณฑิต (อังกฤษ) มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2541-2543 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา)
ประวัติการทำงาน	ก.พ.-พ.ค. 2541 สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่าย : บริการวิชาการ ตำแหน่ง : นักวิชาการสิ่งแวดล้อม
สถานภาพปัจจุบัน	นักศึกษา

Summary

1. Rationale

In the present day, due to the worldwide development of communication technology, the translation has become more and more important to pass on knowledge, culture, science, technology, thoughts and feeling from one society to another. It helps to create a good understanding and relationship between people who live in different countries and helps them to learn more about modern technologies, innovations and knowledge that are advantageous for country development. There are many kinds of translation works such as international laws, business news, sociological articles, especially the literary work which has been regarded as the most favorite and widespread kind of translation.

The literary writing is divided into three types : short story, novel and drama . Each type has different composition such as length, plot, and writing method which result in different ways of translating. Since translation of short story is a very interesting issue to study, the researcher has chosen : How Much Land Does A Man Need? a Russian short story written by Leo Tolstoy, to be a case study. The scope of this research covers all of translation process : the short story-selection; the analysis of techniques used at lexical level and syntactic level; the study of background knowledge about the short story , the biography of the author and the translator of the English version, history and social setting of Russia; the translation problems and its solutions.

The objective of this research is to apply the concept and theories of translation in studying all of the translation process in order to analyze the problem found in the translation and how to solve them. The study covers the whole process starting from story-selection, translation technique, problems and solution.

2. Method and Materials

At first, the researcher studied and reviewed the concept and theories of translation, particularly short story translation and set the scope of this study before selecting a short story based on the following criteria:

- 2.1 The advantageous philosophical theme.
- 2.2 The elegant style of language.
- 2.3 The historical , cultural and social value.
- 2.4 The ability of the author.
- 2.5 The interesting social setting of the story.

The English version of Tolstoy, Leo's *How Much Land Does A Man Need?*, one of the stories in the *Twenty-Three Tales* by Leo Tolstoy, which was translated by Louise and Aylmer Maude, has been selected. Moreover, the researcher has done the library research about background knowledge of the short story such as biography of the author and translator , cultural, political, geographical and social information of Russia because these information would be advantageous for interpretation and translation. This short story was translated by the researcher in order to apply the technique of literary translation in translating , to conclude the translation technique in the translating and to discuss about the problems and how to solve them.

3. Findings

Short story is regarded as a kind of descriptive writing. Due to the main purpose of this writing, the technique of literal translation has been applied in order to keep both the form and meaning, including flavour, tone , and feeling of the source language. The analysis of translation technique is divided into two levels, lexical and syntactic levels.

3.1 Lexical Level

Word and phrases are discussed at this level. Word is an important unit, especially in the literary writing, because not only that it expresses the meaning but also the feeling. Meanings of words are divided into two groups that are referential meaning : the meaning that refer directly to the words which appear in general dictionary, and connotative meaning : this kind of meaning is hidden in referential meaning and build the reader's feeling effect.

Most of the words in the short story were transferred into Thai literally in order to keep the form, meaning and writing style. However, in some cases, they may be translated by other methods. At this level, the words are divided, on the basic of the target language system, into eleven groups as follow : general nouns and verbs, words concerning the cultural context, ranks and agency, pronouns, final particles, transliterated words, past tense indicators, numerals, interjections, compound words, metaphoric expression.

Unlike the other kind of words, due to the different structure, these words were translated by technique of free translation. It is important to consider the context to choose the most appropriate Thai words that give equivalent meaning such as pronouns, interjections, verbs or words with connotative meaning which depend on the speech act. Moreover, it has been found that the searching of information is very important in translating words referring to cultural context such as plant names, geographical places, food names or ranks and agencies.

In summary, besides the literal translation, some techniques of adjustment applied at word level are :

- 3.1.1 *Omission of some words or phrases* for the more understanding of the readers or no imperfect meaning.
- 3.1.2 *Paraphrasing* in case the words or the thoughts are not found in Thai society such as non-verbal language of Bashkirs, a tribe of Russian or some metaphoric expressions.
- 3.1.3 *Adding^{tion} of the meaning in the form of footnote* when its meaning does appear in Thai. For example, for some word like *kopeck* which is a Russian money unit, the literal translation without modifiers may

mislead the reader . If a long modifier is inserted after the word, the emotional continuing may be interrupted.

- 3.1.4 *Thai equivalent idiom used in metaphoric expression translation to keep both the meaning and form.*
- 3.1.5 *Transliteration when they cannot translated into Thai such as name of characters and places.*
- 3.1.6 *Adding classifiers or numeric noun to keep all the meaning like past tense and numeral morpheme.*

3.2 Syntactic Level

The surface structure found in the text are mostly complex sentences , which are full of relative clause , and passive voice. They have been translated into Thai by the following methods :

- 3.2.1 Omission or addition of word to make the Thai sentence natural. Some words or phrases can be deleted without losing the meaning while in other case. It is necessary to add some words and phrase to help the Thai sentence smoother.
- 3.2.2 Rearrangement phrases in chronological order to make Thai writing natural style.
- 3.2.3 Changes of phrases into sentence and sentence into phrases to dividing or merging the groups of thoughts by grammatical characteristics of Thai.
- 3.2.4 Adding of the connectors between the groups of thought.
- 3.2.5 converting the passive sentence into active sentence so that the Thai Translation becomes more natural.

3.3 Title Translation

The good name not only expresses the concepts and intention of the author but also expresses and attracts the reader .The name of short stories can be translated by three methods :

- 3.3.1 To translate directly from the English name.

3.3.2 To use the key word from the English name as a part of the new one.

3.3.3 To interpret the theme and rename it.

In this study, the second method was used as the way to translate the English name into Thai, with the key word "Land" to maintain the concept.

3.4 Problems and Solutions

There are many issues of problems as follows :

3.4.1 *difficult vocabularies and expressions*

Solution analyze the connotative meaning and seek for the real meaning of those words are expressions from dictionary.

3.4.2 *different structure between Thai and English.*

Solution analyze the deep structure, interpret and then transfer it into appropriate Thai structure.

3.4.3 *Thai word choice such as pronouns and interjections.*

Solution these kinds of words are found more in Thai than in English. So the social context such as the status of the speakers and listeners, their relationship and the psychological setting of speakers have to be considered.

3.4.4 *Metaphoric expression translation*

Solution The metaphoric expressions of each society express their life style, beliefs and culture. The Thai translation should maintain both the meaning and the language style by using the following techniques :

- (1) Literal translation for those which can be understood in Thai social context.
- (2) To use Thai equivalent proverbs and expressions instead of English for those of which the meaning has no conceptual idea in Thai society context or is impossible in Thai belief.
- (3) Paraphrase those that cannot be understood in Thai social context.

3.4.5 *Lack of Background knowledge about the text : Russian geography, history, culture and society.*

Solution These knowledge yields a better understanding of the social setting . Some part of the text describe a Russian tribe, their life style and non-verbal language so it is very important to search for such information background.

3.5 To translate from the translated version.

Solution As mentioned earlier, the good translation work has already been edited in order to suitably change the words , phrase and structure from the source language to target language for the reader who has different cultural background. Because this English version of Tolstoy's *How Much Land Does A Man Need?* has been translated from Russian, some meanings may have been omitted, misled or incorrect, when being translated into Thai again.

4. Conclusion

From the study, it has been found that to translate a short story which reflects social structure like "How Much Land Does A Man Need?", not only the biography and attitude toward the society of the author and the translator must be learnt but also the social background knowledge for instance, history, economics and politics are important to understand the text and to interpret the theme.

The major problems found are the choosing of equivalent forms and meanings in target the language and difficulty in translating from the translated version.